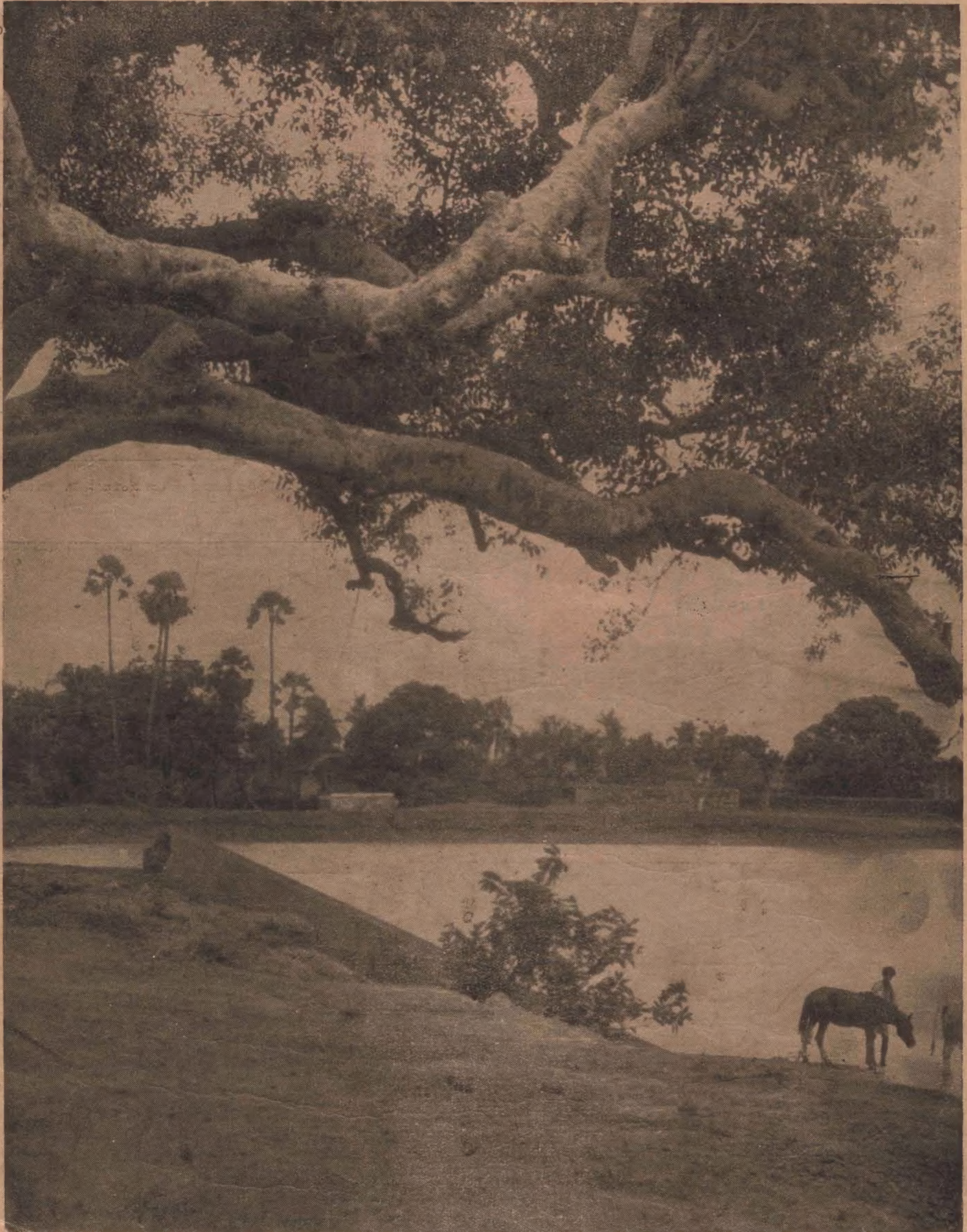

Andhra Weekly

ఆంధ్రపత్రిక

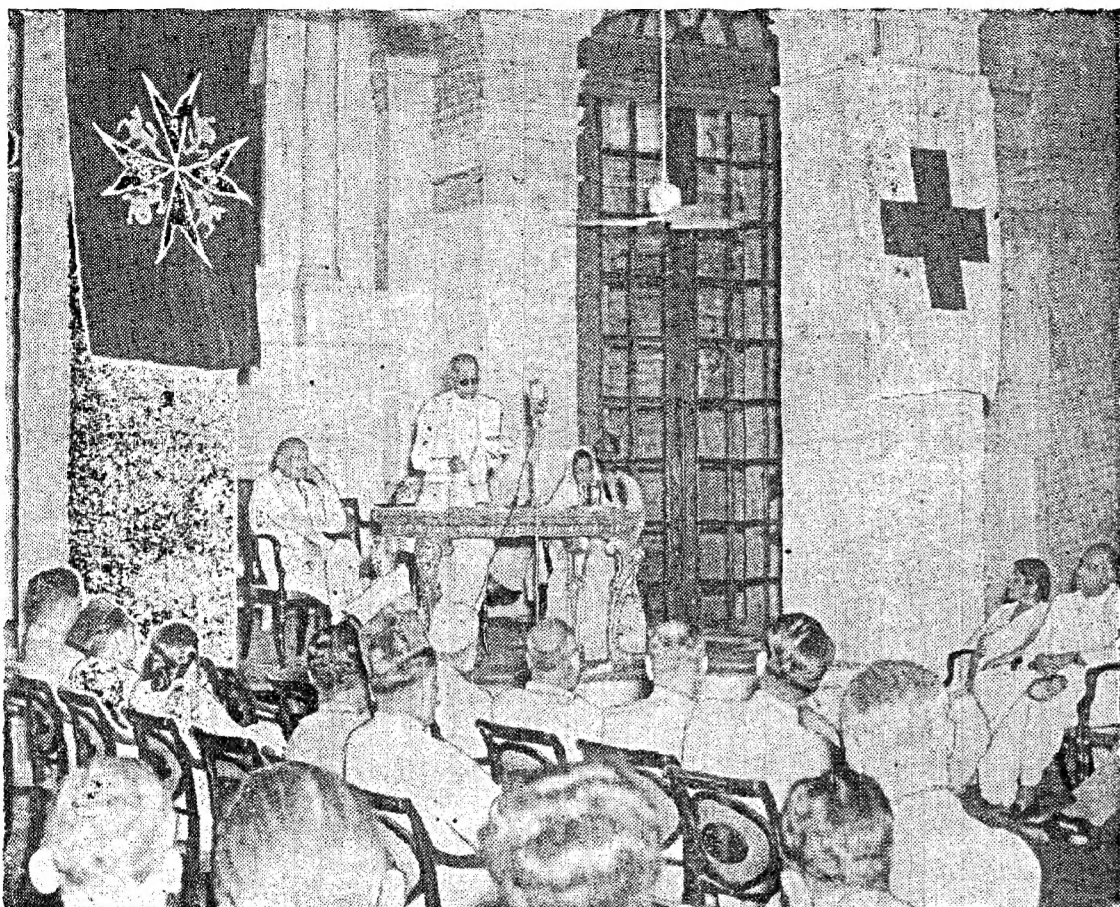
సచిత్రవారపత్రిక

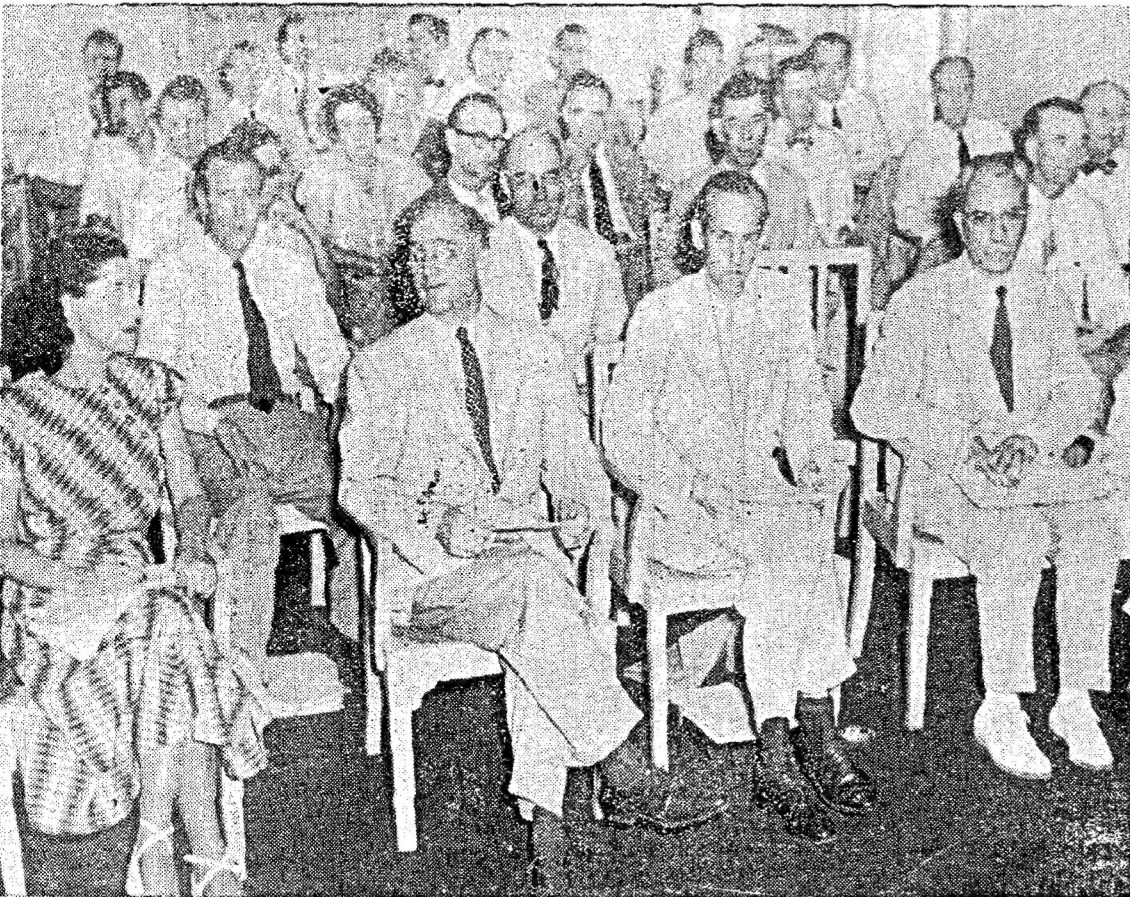
“నీటిపట్టు”

చిత్రకారుడు : శ్రీ జి. వి. రత్నం.

ఇండియన్ రెడ్ క్రాస్ సొసైటీయందు వార్షికోత్సవసభలో ఆన్యోపన్యాసం చేస్తున్న గవర్నర్ జనరల్ శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచారి.

ఇండియాయందు దూరప్రాచ్యమనందన్న ఆపెరిక్ ప్రభుత్వ రాయబారుల సభ గలవారం ఢిల్లీలో జరిగినప్పటి దృశ్యం

భారత స్వచ్ఛంద సేవనాని జనరల్ కె. ఎం. కరియప్ప ఇటీవల జమ్మూ వెల్లినప్పడు మహారాణి సేవాదళ బాలికల కవాతు ప్రసక్తం వీక్షించారు. కాశ్మీర్ మహారాజా, మహారాణి, మేజర్ జనరల్ రాయ్ లతో కరియప్ప ఆ ప్రదర్శనానికి వెళ్ళుతుండడం ఈ చిత్రములో కాననగును.

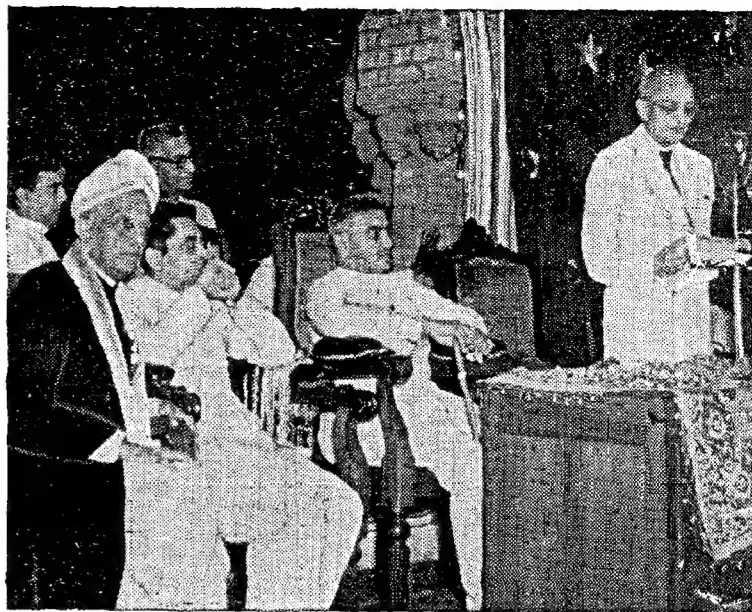
★ వార్తా చిత్రాలు

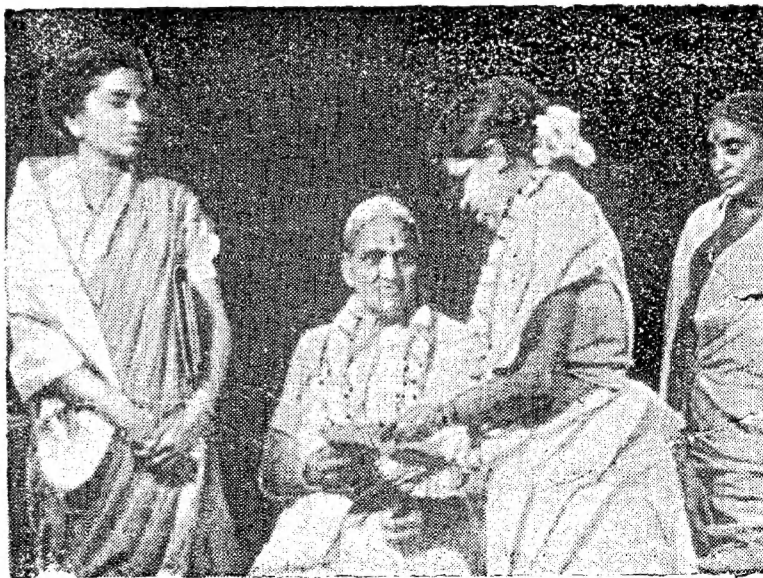
మద్రాసు ప్రధాని థియో. ఎం. చి. వెస్టాండ్ గా నాగపూర్ ఆంగ్ల సంఘమువారు నాగపూరు విమానాశ్రయం కర్మాగార మిచ్చినప్పటి దృశ్యం.

ఆస్ట్రేలియాకు భారతరాయబారిగా నియమింపబడిన జె. వేసుగర్, ఆయన సతీమణి.

మద్రాసు అవ్వ కేర్స్ ఆసోసియేషను రత్నోత్సవ సందర్భమున భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి హీరలాల్ కనియా గారు ఉపన్యసించుతూ ఉన్న దృశ్యం.

గుంటూరు మహిళా సంఘంవారు ఉగాది ఉత్సవాలు జరిపినప్పటి చిత్రం. శ్రీమతులు కొండ పార్వతిదేవి, ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మ, కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ, బొడ్డపాటి వాలా త్రిపురసుందరమ్మగారు.

సంవత్సరచందా రు. 12-0-0

విడిపత్రిక అణాలు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఒరు లేయవి యొనరించిన నరవర ! యప్రియము తన మనంబున కగు దా

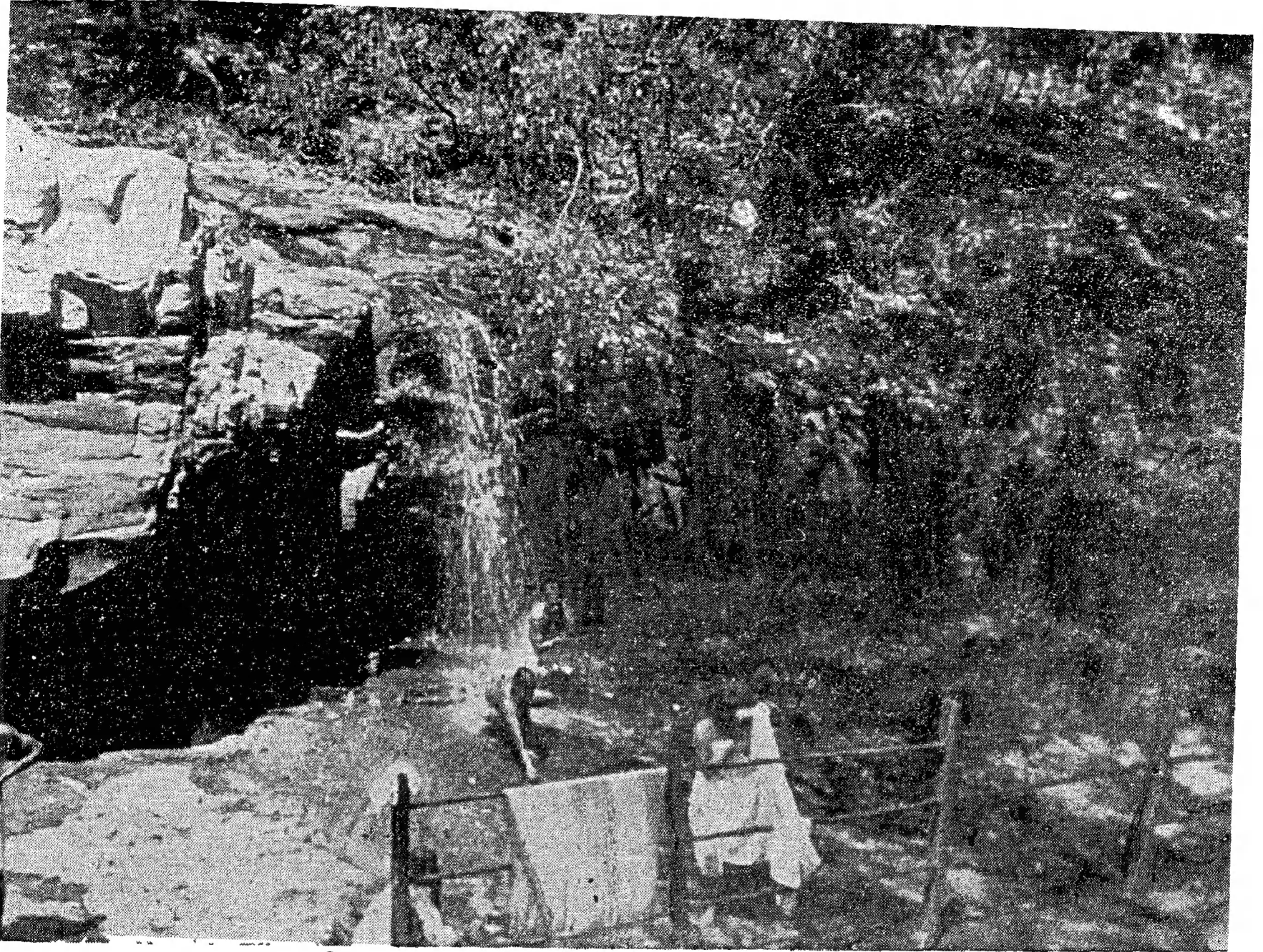
నొరులకు నవి నేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లఁ. (మహాభారతము)

సంపుటము 41

సంచిక 32

Founder : K. NAGESWARA RAO

విరోధి సంవత్సర చైత్ర బహుళ అమావాస్య బుధవారము

తిరుపతిలో పాపనాశనం స్నానఘట్టం

ఆంధ్ర పత్రిక

1949-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 27-వ తేదీ బుధవారము

ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం

భాషారాష్ట్ర నిర్మాణముపై కాంగ్రెస్ అగ్ర నాయకతయ నివేదికను కాంగ్రెస్ కార్యవర్గము ఆమోదించిన అనంతరము డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు, ఆంధ్రరాష్ట్ర సత్వర నిర్మాణమునకు దగ్గరి దారిని చూపుచు అనేక ప్రకటనములను చేసి యుండిరి. చెన్ననగరముపై ఆంధ్రులు తమ హక్కును శాశ్వతముగ వదులు కొనినగాని ఇంతలో ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పడగల యవకాశము లేదని విస్పష్టము చేసిరి. అట్లే ఇతర సరిహద్దుల విషయమునకూడ సంశ్లిష్టముగ నున్న ఇతర భాషా ప్రాంతముల వారితో పమాధాన పడవలసి యుండునని హెచ్చరించిరి. మొన్న పత్రికావితేఖరుల సమావేశమునందు పట్టాభి సీతారామయ్యగారి విషయములను సమగ్రముగ చర్చించి యున్నందున, కొన్ని సందేహములు నివృత్తి అయినవిగాని, మరికొన్ని క్రొత్త సందేహములు ఉత్పన్నమైనవి.

బల్లారి జిల్లా విషయమున కేంద్ర పీఠ్య భాయ మైనట్లు, ఆ ప్రకారము సరిహద్దులు ఒక ప్రత్యేక విచారణ సంఘముద్వారా నిర్ణయము అయినను, కాక పోయినను ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు బల్లారి జిల్లాలోని ఆదోని, ఆలూరు, రాయదుర్గము తాలూకాలు మాత్రమే చెందునని స్పష్టమైనది. చెన్ననగరము విషయమునకూడ అట్టి తీర్మానము ఉత్తర దక్షిణ మద్రాసులు ఆంధ్ర, తమిళ భాషములుగ అంగీకరింపబడి యుండెను. కాని ఇప్పుడు వగరముపై హక్కును వదులు కొనుట వలన, నగరము ఉత్తరపు సరిహద్దు మండి, ఆంధ్ర ప్రాంతము ప్రారంభమగునా? ఆంధ్ర, తమిళ రాష్ట్రముల సరిహద్దుల నిర్ణయము జరుగువరకు చిత్తూరు, నెల్లూరు జిల్లాల సరిహద్దులే ఆంధ్ర, తమిళ సరిహద్దులుగ నుండునా? ఈ విషయమును మొన్నటి పత్రికా విలేఖరుల సమావేశమునందు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు స్పష్టము చేసియుండలేదు. చెన్ననగరము ఆంధ్ర, కర్ణాటక సరిహద్దుల విషయములోవలెనే ఆంధ్ర, తమిళ సరిహద్దుల విషయమున

కూడ కొంత కాల మైన పిమ్మటకూడ ఆంధ్ర-ఉత్తర సరిహద్దులవలె పునరాలోచించుటకు అవకాశము లేదు. డాక్టరు పట్టాభిగారు భావించుచుండిరని తలంచుట కవకాశము కల్గుచున్నది. కాని చెంగల్పట్, ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లాలందు ఆంధ్రులు అధికసంఖ్యాకులుగ నున్న ప్రాంతములు ఆంధ్రరాష్ట్ర 'నేటి హద్దుల'ను ఆనుకొనియే యున్నందున, ఆ భాగములు కూడ సమగ్రాంధ్రరాష్ట్రమున చేరుట సహజము. చెన్ననగరముతో బాటు ఈ ప్రాంతములవైకూడ ఆంధ్రులు తమ హక్కులను వదులుకొనవలెనను వాదన ఎంత మాత్రము సమర్థనీయము కాదు. ఆ విధముగ ఈ ప్రాంతములు తమిళ రాష్ట్రములో చేరి పోవుటను ఆంధ్రులు ఎన్నటికిని సమ్మతించరు.

ఇన్ని త్యాగములు చేసినను, పట్టాభి సీతారామయ్యగారు మొన్న తెలిపిన ప్రకారము 1950 ఏప్రిల్ నాటికి గాని ఆంధ్రులకు 'ఒక రాష్ట్ర ప్రభుత్వము' అంటూ ఏర్పడునట్లు కన్పింపదు. అప్పటి కైనను ఏర్పడక పోవచ్చునని, నూతనరాజ్యాంగమును అనుసరించి ఎన్నికలు జరిగిన అనంతరమే ప్రత్యేక ప్రభుత్వము ఏర్పడునని కూడ కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని వివరణ స్ఫురింపజేయుచున్నది. రెండు, మూడు సంవత్సరముల తరువాత రాష్ట్రము రాగలదను ఆశతో చెన్ననగరమును, చెంగల్పట్, ఆర్కాటు జిల్లాలలోని ఆంధ్ర ప్రాంతములను ఆంధ్రులు వదులు కొనవలెననుట సమంజసము కాదు.

రాష్ట్ర శాసనసభలు ఇదివరకు అనేక పర్యాయములు రాష్ట్ర విభజనను కోరుచు తీర్మానించి యుండెను. రాష్ట్ర మంత్రివర్గము కూడ రెండు సంవత్సరముల క్రితము సిఫార్సు చేసియుండెను. అది నాల్గు భాషా ప్రాంతములకు సంబంధించి యున్నందున ప్రత్యేకము ఆంధ్ర ప్రాంతమును గురించి తిరిగి సిఫార్సు చేయవలసిన అవసరము కలిగి యుండవచ్చును. తమ ప్రతిపాదనలకు "తమిళమిత్రులు" సమ్మతించి రని

డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు ప్రకటించి యుండిరి. కనుక రాష్ట్ర మంత్రి వర్గము ఏ క్షణమునైనను సమావేశమై అట్టి తీర్మానము చేయవచ్చును. వారల్లు చేయుటకు శాసనసభల కాంగ్రెస్ పక్షము ఒక తీర్మానము చేయవలసిన అవసరము ఉండదని చెప్పవచ్చును. కేంద్ర ప్రభుత్వము కాంగ్రెసు కార్యవర్గము తీర్మానమును పురస్కరించు కొనియే ఈ రాష్ట్ర మంత్రివర్గాభిప్రాయమును ఈ సరికి అడిగియుండవచ్చును. అందుపైనే మంత్రివర్గము నిర్ణయము చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు తెలుపవచ్చును. అందుపై గవర్నరు జనరలు భారత ప్రభుత్వ చట్టము 290 సెక్షను ప్రకారము ఉత్తరపు చేయవచ్చును. ఈ పని పూర్తియగుటకు ఎంతో శ్రమధి అవసరము లేదు. సరిహద్దులు ఇంచుమించు నిర్ణయమైనవి. కనుక, ఇంక ఆస్తి అప్పల పంపకము మాత్రమే మిగిలి యుండును. మూడు మాసముల వ్యవధిలో ఈ కార్యకలాపము పూర్తి కాగలదు. జూన్ 31 వ తేదీన దేశవిభజన నిర్ణయము కాగా ఆగస్టు 15 వ తేదీనరికి విభజన కలాప మంతయు పూర్తియై యుండెను. దేశము మొత్తము విభజన, రెండు రాష్ట్రముల విభజన రెండు మాసములలో పూర్తియైనపుడు 11 జిల్లాలను వేరు చేయుట మూడు మాసములలో అసాధ్య మనుటకు వీలులేదు.

నిర్ణయము జరిగి, ఆ నిర్ణయము అమలు జరుగుటలో కాలహరణము జరిగిన ఎట్టి ప్రేమాదములు రాగలవో దేశవిభజనచరిత్రయే స్పష్టము చేయుచున్నది. ఆస్తులు అపహరించుటకు, అన్యాయకాంతము చేయుటకు కూడ ప్రయత్నములు జరిగియున్న సందర్భములను ఆంధ్రనాయకులు విస్మరింపరాదు. 1949 ఆగస్టు 15 వ తేదీనరికి ప్రత్యేక ప్రభుత్వముతో ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఏర్పడక 1951-లోగాని 52-లోగాని ఎన్నికలు జరుగువరకు ఇంచుమించు ఇప్పటి పరిపాలన ఏర్పాట్లే అమలునం దుండవలెనన్న, చెన్ననగరము, సరిహద్దుల విషయమై ఇంతటి తొందర అవసరము లేదు. సరిహద్దుల నిర్ణాయకసంఘ మేర్పడి అన్ని సమస్యలు న్యాయముగ పరిష్కార మగువరకు ఆంధ్రులు తమ హక్కులను వదులుకొన వసరము లేదు. ఆ విధముగ వదులుకొనుట అని వార్యము, అవసరము అయిన 1949 ఆగస్టు 15 నాటికి ప్రత్యేక ప్రభుత్వ మేర్పడవలెనని పట్టుబట్టవలెను. కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు డాక్టరు పట్టాభిగారు ఈ విషయమున ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించి నివిధవర్గములను సంఘటిత పరిచి పని చేసిన ఇది అసాధ్యము కాదనియే ఆంధ్రుల విశ్వాసము.

కామన్వెల్తు దేశములలోని భారతీయులు

దక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వము తన వర్ణవివక్షా విధానమును అనుసరించి అచటి భారతీయులపై అతికఠిన శాసనముల అమలుచేయుట కొంతవరకు సహజమే కావచ్చును. కాని సాటి ఆసియా రాజ్యములై, కొన్ని శతాబ్దములుగ ప్రాచీన సాంస్కృతిక సంబంధములనుకలిగిన బర్మా, సింహళ దేశములు, అచట స్థిరనివాసముల నేర్పరచు కొనిన భారతీయులపై ఇటువంటి శాసనములనే అమలు జరుప నుద్యమించుట కొంత విపరీతముగ కన్పింపక మానదు.

బర్మా, సింహళ దేశములు స్వాతంత్ర్యమును పొందిన వెంటనే తమ దేశమునందున్న భారతీయుల పౌరహక్కుల పరిమితము చేయుచు, పౌరస్వత్వమును పొందుటకు సాధారణముగ అధిగమింప సాధ్యముగాని నిబంధనల నేర్పరచినవి. బర్మా ప్రభుత్వము, భారతీయ భూస్వాముల పరముగనున్న భూములను నామమాత్రము పరిహారము చెల్లించి స్వాధీనము చేసికొన తీర్మానించుకొనెను. అదే విధముగ భారతీయుల రాక పోకలపై క్రొత్త నిబంధనలను అమలు జరిపెను.

ఖండారము లందలి భారతీయులందరు ఇంచుమించుగ ఒకే విధమైన సమస్యలను ఎదుర్కొనవలసినవారైరి. డాక్టరు మలాను ప్రభుత్వము దక్షిణాఫ్రికానుండి, నేనానాయకే ప్రభుత్వము సింహళమునుండి భారతీయులను వారి దేశమునకు పంపిజేయుటకు కృతనిశ్చయమై యుండిరనుట నిస్సందేహము. అందుకూ వారనుసరించు విధానములు భిన్నములైనను, ఫలితములు, భారతీయులకు సంబంధించినంతవరకు ఒకటిగనే యుండును.

ఈ దేశము లందలి భారతీయుల బాధ్యతలు, విధులు నేడధికమైనవి. వారు తమ ప్రస్తుత నివాస దేశమునే తమ మాతృభూమిగ చేసికొని కాలక్షేపము చేయదలచినను, అట్టిది సాధ్య మగునట్లు కన్పించదు. బర్మా కామన్వెల్తు నందు లేనందున అచటి భారతీయుల సమస్యను విడిగ విచారించినను, సింహళము దక్షిణ ఆఫ్రికా, తూర్పు ఆఫ్రికా మున్నగు దేశములందలి భారతీయుల సమస్యను కామన్వెల్తు ప్రధాన మంత్రుల సమావేశము పరిశీలించి ఒక శాశ్వత పరిష్కారమును సాధించుట అత్యవసరము. కామన్వెల్తు రాజ్యముల సఖ్యతకు ఇట్టి పరిష్కారము దోహదము చేయగలదు.

మనరాష్ట్రం; మనదేశం:

ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణానికి ఆటంకాలు:

శాసనసభ్యుల్లో అభిప్రాయభేదాలు

చెన్నపట్నంపై శాశ్వతంగా హక్కు వదులుకోవాలని డా॥ పట్టాభిగారి అభిప్రాయం

ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణ సమస్యని రాజకీయాల్లో (బహుశా మంత్రివర్గ నిర్మాణ రాజకీయాల్లో) ముడిపెసినందువల్ల, సులువుగా తేలిపోవలసిన విషయం క్లిష్టమై కూర్చుంది. రాష్ట్రపతి డా॥ పట్టాభిగారు అన్నారు. నిజానికి రెండూ కొనసాగడంలేదు. సర్వవర్గ ప్రాతినిధ్య మంత్రివర్గ నిర్మాణం ముందుగా చేసే శాసనం చెన్నరాష్ట్రానికి దక్కనేలేదు. అసలు ఎప్పుడైనా అది జరుగుతుందా అనే సందేహం కూడా ఉంది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణం ఇప్పుడు జరగాలంటే చెన్నపట్నంపై ఆంగ్లలు హక్కు విడిచి పెట్టాలని పట్టాభి - పశేల్ - కృష్ణా కమిటీ పరమం చెబింది. హక్కు విడిచిపెట్టతారా అని వారడిగితే అటో ఇటో మన శాసనసభ్యులు చెప్పగలరు. ఆ రీతిగా అడగవలసిన కేంద్ర ప్రభుత్వం మౌనంగా పలకలేదు. అడుగుతుంది ఊరుకుంటే పుణ్యకాలం కాస్తా గడిచిపోతుంది. అందువల్ల మద్రాసు శాసనసభ కాంగ్రెస్ పార్టీ సమావేశమై ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మించాలని సూచిస్తూ ఒక తీర్మానం చెయ్యడం మంచిదనీ, తెలుగు శాసనసభ్యులు సమావేశమై చెన్నపట్నంపై హక్కు విడిచిపెట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నట్లు ప్రకటించాలనీ డా॥ పట్టాభిగారు రన్నారు. ప్రత్యేకం ఈ పనికోసమూ, మంత్రివర్గ నిర్మాణంలో సలహా ఇవ్వడంకోసమూ డా॥ పట్టాభిగారు చెన్నపట్నం వచ్చారు. తెలుగు శాసనసభ్యుల్ని సభోదయభవనంలో సమావేశపరిస్తే సగంమంది లోపుగా వచ్చారు. ప్రకాశంగారు, తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు మొదలైనవారు రాలేదు. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణం జరగాలంటే ఏ చర్యలు తీసుకోవాలో ఈ సభలో డా॥ పట్టాభిగారు వివరించారు. చెన్నపట్నంపై హక్కు వదులుకుంటేగాని రాష్ట్ర నిర్మాణం జరగదని ఖచ్చితంగా చెప్పేవారు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ పనిచేస్తున్న పరిమితిలోనే రాష్ట్రాన్ని నిర్మించాలని శ్రీకాశే శ్వేత్రావుగారు సూచించారు. చిత్తూరునుంచి తగువు వస్తోంది కాబట్టి ముందే ఫలానిజిల్లాలో ఆంధ్రరాష్ట్రం నిర్మించాలని తీర్మానం ప్రతిపాదిస్తే బాగుంటుందని శ్రీరామకృష్ణరాజుగారు రన్నారు. చివరికి చేరినవా రేదీ నిర్ణయించలేక పోయారు. మర్నాడు కాంగ్రెస్ లెజిస్లేచర్ పార్టీలో తీర్మానం ఏ రూపంలో ప్రతిపాదించాలో కుదరలేదు. తరువాత పట్టాభిగారు పలువురు ఆంధ్రశాసనసభ్యులతోనూ, నాయకులతోనూ సంప్రదింపులు జరిపారు. ప్రకాశంగారింట్లో చాలసేపు సంభాషించారు. విశ్వనాథంగారు మాట్లాడారు. కాని తీర్మానం ఏరూపంలో ఉండాలో నిర్ణయానికి రాలేక పోయారు.

“మంత్రివర్గ నిర్మాణవ్యవహారం పరిష్కార మయ్యక ఈ విషయం (రాష్ట్ర నిర్మాణం) చర్చకు రావచ్చు నని కొందరు మిత్రులు, ఒక వర్గానికి చెందినవారనకుంట్లున్నారన్నారు. కాబట్టి దీని కేదో గాఢ వెనక ఉన్నట్లు అని పిస్తోంది” అని డా॥ పట్టాభిగారు తరువాత అన్నారు.

చెన్నపట్నంపై హక్కు విడిచిపెట్టే విషయంలో ఆంధ్ర శాసనసభ్యుల్లో రెండు కక్ష తేర్పడినాయి. హక్కు వదులుకునేందుకు నిరాకరించేవారు చాలా పట్టుదలగా ఉన్నారు. అందువల్ల ఈ ఉభయలక్షి, తమిళులకి కూడా తృప్తికరమైన తీర్మానం ఒకటి తయారవేసి, దానిని కాంగ్రెస్ లెజిస్లేచర్ పార్టీలో ప్రతిపాదించి చెయ్యడానికి డా॥ పట్టాభిగారు యత్నిస్తున్నారు.

గురువారంనాడు కాంగ్రెస్ లెజిస్లేచర్ పార్టీ సమావేశమయింది. ఎడెండాలో ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణం విషయం లేకపోవడంవల్లనూ, అసలు తీర్మానస్వరూపంనుంచి సమాధానం కుదరకపోవడంవల్లనూ ఆ సమావేశంలో ఈ విషయం చర్చకురాలేదు. ఆంగ్లలో ఐకమత్యం లేకపోవడంవల్లనే ఈ తీర్మానం రాలేదని ప్రధాని కుమారస్వామిరాజుగారు పత్రికాప్రతినిధితో చూచాయగా చెప్పారు. ఎప్పుడు ఆంగ్ల నాయకులు కోరితే అప్పుడు కాంగ్రెస్ లెజిస్లేచర్ పార్టీలో ఈ విషయం తేగలరనీ, ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణవాంఛనట్లు తమకు పూర్తి సాధుభూతి ఉన్నదనీ కూడా ప్రధాని చెప్పారు.

చెన్నపట్నంపై హక్కు:

చెన్నపట్నంపై వాస్తవంగా ఆంగ్లలకి హక్కులేదని డా॥ పట్టాభిగారు తమ అభిప్రాయం ప్రకటించారు. బొంబాయిలో అత్యధిక సంఖ్యాధికారమైన మహారాష్ట్రలకే ఆ సగరం లభించవచ్చు, తమిళులకంటే తక్కువ సంఖ్య గల ఆంగ్లలకు చెన్నపట్నం ఎలా వస్తుందని డా॥ పట్టాభిగారు రన్నారు.

చెన్నపట్నం ఆంగ్లలకే నశేవారి వాదం న్యాయవాదులు కొన్ని బలమైన పాయింట్లతో దుర్బలమైన పాయింట్లు చేర్చి వాదించినట్లే ఉంది నన్నారు. అయితే డా॥ పట్టాభిగారికి చెన్నపట్నంపై హక్కు ఉంటుందని ఇటువంటినిశ్చితాభిప్రాయం ఉన్నట్లు ఇదివరలో ఎన్నడూ వ్యక్తపరలేదు. బహుశా నాయకత్వరాజకీయాల నిమిత్తం తమ ఈ అభిప్రాయాన్ని మనస్సులోనే గుప్తంగా ఉంచుకున్నారు కాబోలు. ఆంధ్రరాష్ట్రాధ్యక్షులలో వారు ప్రధానపాత్ర వహించారు. ఇన్ని సంవత్సరాల ఆంధ్రాలో వా రెన్నడూ ఈ అభిప్రాయాన్ని ప్రకటించలేదు.

చెన్నపట్నం ఎవరిది?

చెన్నపట్నంలో ఆంగ్ల లిపికసంఖ్యాకులని దృఢంగా విశ్వసించేవారనే కులున్నారు. ప్రస్తుత వాతావరణం గమనించి తమిళులే అత్యధిక సంఖ్యాకులని నమ్మే ఆంగ్లలున్నారు. కాని ఈ ఆంగ్ల లెవ్వరూ చెన్నపట్నానికి చెందినవారు కాదు. చెన్నపట్నంలోనే పుట్టి పెరిగిన వారిలో చెన్నపట్నం నుంచిన ఆంధ్రాశనే కనిపించవలసింది. సామి వెంకటాచలం చెట్టి, కె. వెంకటస్వామి నాయుడు, జి. రాజమన్నారో చెట్టి ప్రభృతులు చెన్నపట్నానికి చెందినవారు. వా రే పక్షానా అమీ తుమీ లేల్చి చెప్పరు. నానిక ప్రజల్లో నిమ్మ తిరగతులవారిలో అనగా నిరక్షరాస్యులైన వారిలో ఆంగ్లలు అత్యధిక సంఖ్యాకులు. కాని వారికి రాజకీయ చైతన్యం లేదు. అందువల్ల చెన్నపట్నం ఎంగులో చేరాలో నిర్ణయించే బాధ్యత వారిపైనే విడిచిపెట్టాలి. ప్రస్తుతానికి విశాఖ, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, కడప, కర్నూలు, అనంతపురం, బళ్లారి జిల్లాల్ని చేర్చి తాత్కాలికంగా ఆంధ్రరాష్ట్రం నిర్మించాలని కోరితే, ఇప్పుడు

చాలు. చెన్నపట్నంపై హక్కు విడిచి పెట్టడం వేలాడటం అనే ప్రసక్తికి తా వుండకూడదు. నానిక ప్రజలనే క్రమేణా వారి అవసరా లేవో, వారి రెవరితో కలిసి ఉండాలో, వారి కేది క్షేమమో తెలిసిరాగలదు. వారికి తెలిసినప్పుడు ఏ రాష్ట్రంలో చేరాలో వారే నిర్ణయించగలరు. అప్పుడు అతి కష్టమైనా సులువైనా బాధ్యత వారిదే. ఈ ఆంధ్రాశన సమయంలో మానం వహించిన బాధ్యత వారిదే.

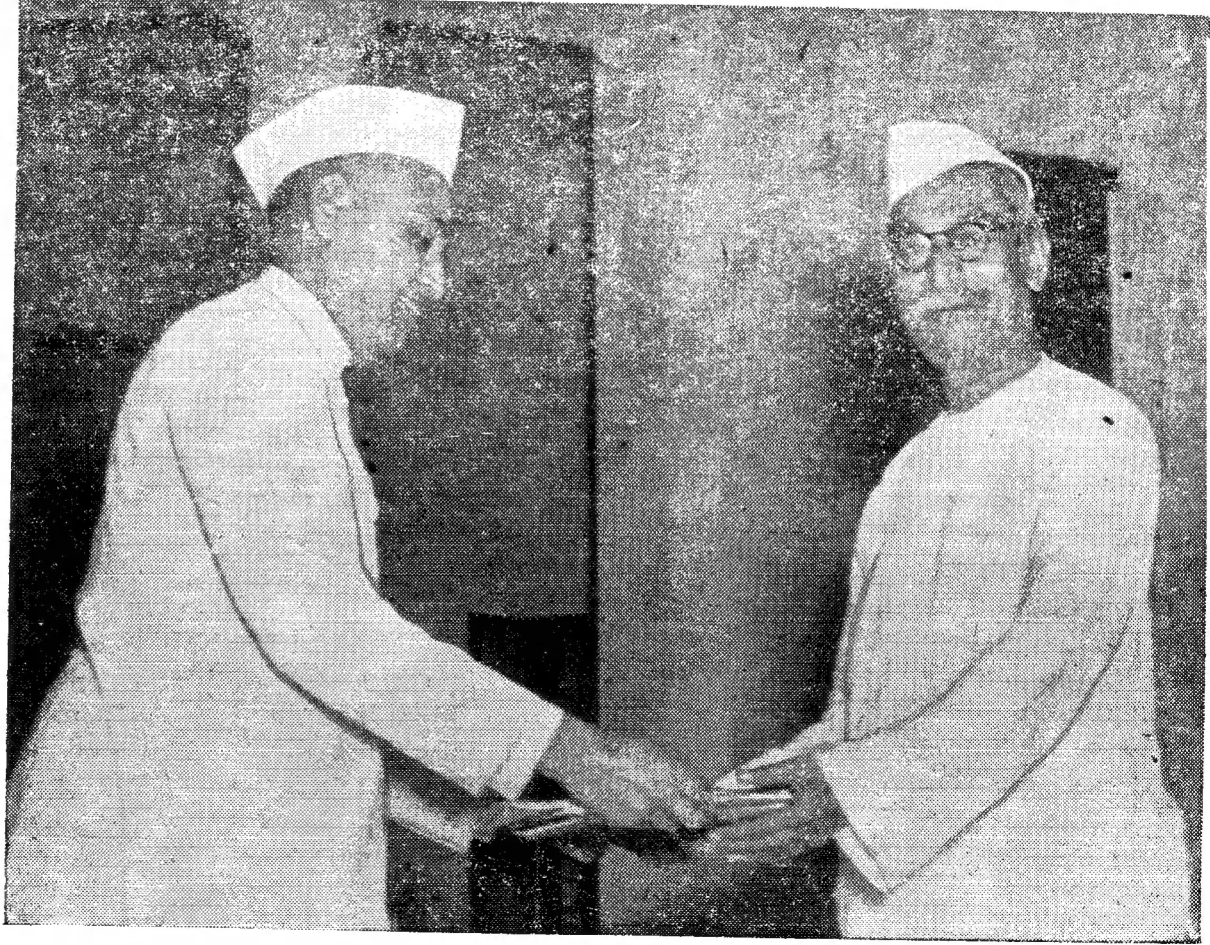
కొత్త మంత్రి:

డా॥ సుబ్బారాయ్ వర్గంలోని వారిలో నలుగురికి మంత్రిపదవు లిస్తూ ప్రధాని కుమార స్వామిరాజుగారు ఆహ్వానించినా రని ఇదివరలో తెలియవచ్చింది. వారిలో శ్రీ పెరుమాళ్లస్వామి రెడ్డిగారు అంగీకరించి శనివారంనాడు ఉదక మండలంలో గవర్నరు భావనగర మహారాజా గారి సమక్షంలో ప్రమాణస్వీకారం చేశారు. వీరిలో మంత్రివర్గబలం 11 అయింది. మిగతా వారింకా తమ అభిప్రాయాలు తెలపలేదు. వారి చేత అంగీకరింపచేయడానికి డా॥ పట్టాభిగారు కృషి చేస్తున్నారు.

శాసనసభల సమావేశం:

శ్రీ కుమారస్వామిరాజుగారు ప్రధాని అయినతరువాత 18 వ తేదీ సోమవారంనాడు అసెంబ్లీ సమావేశ మయింది. కొత్త మంత్రి వర్గంలోకి తీసుకోకుండా విడిచిపెట్టబడిన కూర్మయ్యగారు, అమినాళింగం చెట్టిగారు తాము మంత్రులుగా ఉండగా సాధించిన కార్యాల్ని వివరించారు. అంటే కొత్త మంత్రివర్గంలోకి తమని తీసుకోకుండా విడిచిపెట్టిన కారణం తెలియడం చేదనీ, తమలో ఏ లోపం లేక పోయినా తొలగించినారనీ సభ్యులకు వారు చెప్పడంవల్లమని దీర్ఘ ఉపన్యాసాలిచ్చారు. కాన్సిల్ 20 వ తేదీని సమావేశ మైనప్పుడు ఓమందూరు రామస్వామి రెడ్డిగారు రాలేదు. వారు సాధించిన కార్యాల్ని ప్రధానిగా ఉండగా కాంగ్రెస్ పార్టీ సమావేశంలోనే చెప్పేవారు. ఇంక కాన్సిల్ కి వచ్చి చెప్పవలసిన అగత్యం లేక పోయింది. క్వట్రామం వెల్లి వారు తిరిగి వ్యవసాయంమీదికి దృష్టి మరల్చుకున్నారు.

ప్రతికూలపక్ష నాయకు డి మంత్రివర్గపు మార్పులందుకు వస్తున్నాయో తెలుసుకోగోరారు. పరిపాలనావిధానంలో, మార్పు లేనప్పు డి మంత్రివర్గపు మార్పులందుకు వస్తున్నాయని ప్రశ్నించారు. ఇదిగాక మంత్రులను నియమిస్తున్నది ప్రధాని కుమారస్వామిరాజుగారు కాదనీ, మరొకరు (కామరాజునాదార్) నియమిస్తారని (20 వ తేదీ చూడుడు)

కుమారస్వామిగారి బాతీయ సామ్రాజ్య నిధి వసూళ్లకై ఏర్పడిన పారిశ్రామికసంఘం అధ్యక్షుడు కస్తూర్బాయ్ లాల్బాయ్, ఆ సంఘం సమాలుచేసిన 5 కోట్ల రూపాయల చెక్కులను సామ్రాజ్య నిధి వసూళ్ల కేంద్రసంఘాధ్యక్షుడు డా॥ రాజేంద్రప్రసాద్ గారికి ఏప్రిల్ 16 న సమర్పించినప్పటి దృశ్యం.

ఓనాడు ఓ ప్రేమచూపు జాలెఖాకి ఓవుత్తరం అందిచ్చింది. అందులో ఇలావుంది—అమ్మా! నేను నీలాల్లీని. బ్రతికే వున్నాను. తేమంగా వున్నాను. తాతాజీ నన్నుపట్టుకుని చాలా ఊళ్లో తిరిగాడు. నువ్వు తురకల యింటి కెళ్లి ధర్మం చెడగొట్టుకొన్నావనీ నవ్వు 'సతి' అవ్వాలింది (నాగయంగా చూస్తే) అంటూ నీతో నన్ను కలుసుకో నివ్వలేదు తాతాజీ. ఇప్పుడు మనల్నిందర్ని విడిచి ఎక్కడికో కనబడని దిశకు, తా నొక్కడే ప్రయాణమై వెళ్లిపోయాడు. మా యిద్దరి ఇస్టాంతులలో కలిపినా, 'నేను హిందువునే' మనఃపూర్వకంగా నేను ఇస్లాంని స్వీకరించలేదు గనుక, ఇప్పటికీ నేను హిందువునే అంటుండేవాడు తాత. చనిపోయే సమయంలో నన్నొక హిందువుఇంట్లో వుంచి పోయాడు. ప్రస్తుతం నేను ఫత్తేపూర్లో స్త్రీశ్రీలో నున్నాను. ఎప్పుడైనా మీలు చూసుకుని ఓసారి రాకూడదా? నిన్ను చూడాలనుం దమ్మా!

వస్తావుకదా!
నీ కుమార్తె లాల్లీ.
ఉత్తరం తెచ్చిన స్త్రీని ప్రశ్నించించింది జాలెఖా—“నిజంగా నా లాల్లీ బ్రతికుందా?” ఆమెకింకా అనుమానం పోలేదు గాబోలు. ఉత్తరాన్ని తెచ్చిన స్త్రీకి ‘అవు నన్నట్టుగా తల ఊపింది. “ఇప్పుడే మహారాణికి చెప్పి నా కూతుర్ని తెప్పించుకుంటాను.” అంది జాలెఖా హఠాత్తుకంతో. పాపం! తల్లిహృదయం! ఆమెలో అణగి వున్న మమత ఇన్నాళ్లకు బయటికి వచ్చింది గాబోలు “నీకేం మతి పోయిందా? ఎవరిదగ్గ రయితే అలీవుండో, నాకు మహారాణికి శత్రువులు. అక్కడినుండి లాల్లీని లేపడం అంత సులభం కాదు.” అంది ప్రతాపహకురాలు.
“ఏదయితే అ దవుతుంది. నా కూతుర్ని నే నెలాగయినా తెప్పించుకుంటాను. రక్తాలు ప్రవహిస్తే ప్రవహించనీ. నేను మహారాణిసేవ చేశాను. ఆమె నాకు తప్పకుండా సహాయం చేస్తుంది. పాదుషానైస్యంతో యుద్ధం చెయ్యటానికి ఎవరికి శక్తి సాహసాలున్నాయి?” అంది జాలెఖా ఆమెస్వరంలో రోష ముంది. కూతు రిపై ప్రేమకూడానూ! మహారాణిపై ఆమె కంత నమ్మకం! ఏం ధైర్యం! ఛేష్! జాలెఖా! ప్రతాపహకురాలు ఇటూ అటూ చూస్తూ, జాలెఖా! చేతికి ఇంకో వుత్తరం అందిచ్చింది.
అందులోని పంక్తు లివి—

చెల్లీ!
షేర్ అఫ్ ఘోర్, తన భార్య మెహర్ ని తప్పి పర్యచాటనికి, నీపట్ల చేసిన అన్యాయం, దురంతం, అమానుషం, రాక్షసం (మరేమీ పదాలు దొరక లేదు గాబోలు, లేక మరేమీ విశేషణాలు తోచలే దేమో) నాకు బాగా తెలుసు. తన అంతిమ సమయంలో నీ మామగారు లాల్లీని నా కప్పగించి శిలవు తీసుకున్నాడు. లాల్లీ పదిని కట్టాలు వర్షించ తరం కాదు. నీ భర్త 'సిరోషి' అయివుండికూడా హత్య చెయ్యబడ్డాడు. అతని రక్తం ప్రతీకారం కోరుతుంది. షేర్ అఫ్ ఘోర్ ఎప్పుడో పోయాడు. తన స్వార్థంతో అతన్ని యంత్రంగా ఉపయోగించిన వ్యక్తి ఇంకా బ్రతి కుంది. ఆమెతో నీ ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలి. ఇది నీ కర్తవ్యం. నీ పతి 'ఆత్మ'కు దీనివల్ల తప్పి కలుగుతుంది. ను వ్యవిధమయిన సహాయం కోరినా, నేను తయారుగా నున్నాను. నీ కర్తవ్యాన్ని నువ్వు సెరవేర్చు! మరి వుంటాను.

నీ అన్నయ్య భీమసేన్
ఆమె ప్రతీకారం తీర్చుకోవాల్సిన సంగతి జపి కొచ్చింది. “నీ పేరేమిటి? భీమసే న్నన్నయ్యతో నేను కలుసుకునే అవకాశం దొరుకుతుందా?” ప్రశ్నించింది జాలెఖా. ఆమెప్రశ్నలో ఎంత ఆత్రుత?—బౌద్ధుక్యం?—“నేను భీమసేనుని గుప్తచారిణిని. నన్ను అంబర బాయి” అంటారు. మీరు కోరితే భీమసేనుని దగ్గరకు, మిమ్మల్ని తీసు కెళ్లగలను. “అం దామె, “అయితే ఆగు” అంది జాలెఖా.”
వెంటనే నూరహనుదగ్గర కెళ్లింది—ఫత్తే పూర్ స్త్రీశ్రీలో ఒక “షీర్” దర్శనం కోసం వెళ్తాను. కొన్నాళ్లు నాకు శిల విప్పించండి, అంది జాలెఖా. “సరే, వెళ్లు. నీకోసం నేను ప్రయాణసన్నాహాలు చేస్తాను. నీతో నీపా యిల్ని పంపిస్తా” అంది ఛేగమ్, “అలా కాదు,

“సర్వ సుందరి”

మూలం : (గతసంచిక తరువాయి) అనుకరణ : శశిభూషన్ పాత్రో
“ఛేష్...చాలా బాగుంది గాని ముగల్ రాజమహల్లో మనవా లైవరూ లేరు. అక్కడి వార్త లన్నీ నువ్వు మాకు తెలియజేస్తూ వుండాలి. ప్రతీ రెండు మాడు రోజుల కోసారి, అంబర బాయి నీదగ్గర కొన్నాంటుంది. ఈమె చాలా చురు కైంది. ఏవిధమయిన వార్తయినా సంతో చించుకుండా ఈమెతో చెప్పాలి.”
“నాకు బహుమానం?” “నువ్వే దిడిగి లే అదే.” “అసలే మీకు చాలామట్టుకు బాకీ వున్నాను. ఈసారి యువరాజు ఖుర్రమ్ కి మాట ఇవ్వాలి.” “యువరాజు రేపు ఇక్కడికి వస్తాడు. అతనితో నీకు రేపు పరిచయం చేస్తాను”
రెండోరోజు ఖుర్రమ్ కి కలుసుకుంది సర్వ సుందరి. “యువరాజు, మీకు నేను సహాయం చేస్తే నా కేం బహుమాన మిస్తారు?” “నీ ఇష్ట మొచ్చిందా?” అన్నాడు ఖుర్రమ్. “కత్తిపట్టుకుని ప్రతిజ్ఞ చెయ్యండి.” యువరాజు ప్రతిజ్ఞ చేశాడు. సర్వసుందరి తన కూతురుదగ్గర శిలవు తీసుకుంది.
“లాల్లీని కనిపెట్టుకొనివుండా లన్నయ్యా!” అంది సర్వసుందరి.
“మరేం భయం లే దమ్మా! నువ్వు నిశ్చింతగా వుండు. భారతదేశచరిత్రలో ‘లాల్లీకి గొప్ప స్థాన ముందని జ్యోతిషీ మహారాజ్ చెప్పాడు.” అన్నాడు భీమసేనుడు.
* * *
కొన్నాళ్ల తరవాత ముగల్ రాజభవనంనుండి అంబరబాయి, ఓవుత్తరం తీసుకొచ్చి భీమ సేనుని చేతి కిచ్చింది. అందులో ఈవిధంగా వుంది—
అన్నయ్యా!
మీరువేసిన ఎత్తులన్నీ నూరహను కెలా తెల్పి పో తున్నామో, అగమ్యగోచరంగా వుంది మీరు చాలా జాగ్రత్తగావుండాలి. మీ మీదకి పర్యేష్ నైస్యంతో వస్తున్నా డని తెల్పింది. మీ అమాల్త్యవైన సమయం నష్టపర్చడానికి కొంతనైస్యం మీ వైపు వస్తుంది. మీరు వీళ్లని సాగనంపేలోగా నైస్యంయొక్క పెద్దభాగం ఖుర్రమ్ ని చుట్టుముట్టి, అతన్ని చంపే ప్రయ త్నంలో వుంటుంది. ఖుర్రమ్ తలకాయ యొక్క విలువ రెండులక్షలు నియమించింది మహారాణి. నైస్యం చేరేముందు కొంతమంది దూతలొస్తారు. వాళ్లలో ఒకమిషనరీ మిమ్మల్ని అడవిలోకి తీసు కెళ్లడానికి చూస్తారు. అక్కడి మిమ్ము చంపాలని ఈ ఎత్తు వేస్తున్నారు. నేను ముందే చెప్పాను, పర్యేష్ విలస ప్రియు డని. గనుక, అత నక్కడికి చేరగానే ఎవరయినా నాట్యకత్తె ద్వారా అతని ప్రాణాలు పోయేట్టుగా మీరు ఉపాయ మాలించాలి. నేను చెప్పిన ప్రతీ త్తగా వుంటే మన ప్రయత్నాలన్నీ మన కోరిక లన్నీ మట్టిపా లవుతయ్. లాల్లీని చూడాలని ధ్యాసంగావుంది. గాని, ఇటువంటి సమయంలో రాజమహల్ విడిచిపెట్టడం సమచితం కాదు.
నీచెల్లెలు సర్వసుందరి.
ఉత్తరం చదవడం పూర్తిచేసి, సేనాపతి మహబత్ ఖాన్ కి, యువరాజు ఖుర్రమ్ కి అన్ని సంగతులు విపులంగా బోధపర్చాడు భీమసేనుడు. ఆ మరునాడు ఒకడు రొప్పకుంటూ వచ్చాడు— “యువరాజు ఖుర్రమ్ వేటాడుతూ, అకస్మా త్తుగా గాయపడ్డారు. మిమ్మల్ని వెంటనే రమ్మ న్నారు,” అని చెప్పాడు. వెంటనే వాణ్ణి బంధి చారు. తరవాత కొంత నైస్యంతో వాడు చెప్పిన జాగాకెళ్లారు. ఖుర్రమ్ దొరకలేదు. గాని, నలు గురు పై నికులుమాత్రం భీమసేనుని చంపడానికి తయారుగా నున్నారు. వీళ్లముందు నలుగు రెండుకు పనికొస్తారు? వాళ్లనిచాలామట్టుకు

సత్కరించి, యమసదనానికి అతిగౌరవంగా, మర్యాదగా పంపించారు.
అంబరబాయి, నాట్యకత్తెవేమం ధరించింది. పర్యేష్ శిఖరానికెళ్లి, తన నాట్యప్రదర్శనానికి అనుమతికోరింది. “సరే” నన్నాడు. పర్యేష్. అంబరబాయి, తన అమోఘమైన నృత్యగానాల్లో పర్యేష్ ని పరవశుణ్ణి చేసింది. ద్రాక్షారసం ఇట్టే ప్రవహించసాగింది. రాత్రి అంధకారం ఎక్కు వవసాగింది. నీపాలులు కుసుకుపాట్లు పడుతున్నారు. సమయం చూసి, అంబరబాయి, పర్యేష్ గుండెల్లో బాగు తో పొడిచింది. నేలంతా రక్తమయం. పర్యేష్ జీవితం ‘ఘతమ్’. అంబరబాయి ఒక్కటే గెంతు వేసింది బయటికి.
పర్యేష్ మరణంతో, జహంగీర్ నూరహను ఆశ, నిరాశగా మారింది! కథ అడ్డం తిరిగిందని దీన్నే అంటారు గాబోలు. ఈ కంటకం కూడా తనంతట తానే దూర మైనందుకు, నూరహను ఓవిధంగా సంతోషించింది. ఒక్క ఖుర్రమ్ మాత్రం మిగిలిపోయాడు.
వాడువా జహంగీరు, ఆశ్చర్యసాగరంలో మునగలువేయసాగాడు. రాజభవనంలోని గుప్త రహస్యాన్ని లన్నీ శత్రువుల కెలా తెలుస్తున్నాయో అని. వెంటనే మహల్లో గూఢచారుల్ని నియ మించాడు. రెండు రోజుల్లోనే సర్వసుందరికి ధన్యవాదా లర్పిస్తూ, ఖుర్రమ్ రాసిన వుత్తరం, జహంగీర్ చేతుల్లోకి వచ్చింది. ఖుర్రమ్ దస్తూర్ కి జహంగీరు పోల్చాడు. నూరహనుచేతి కిచ్చాడు. ఆమెకళ్లు నిప్పులు కక్కాయి. తోక త్రొక్కిన తాచులా మండిపడింది. వెంటనే జాలెఖాను తనదగ్గరకు పిలిపించింది.
నూరహనుమొహం చూడగానే ఏదో గొడవ జరిగిందనుకుంది, జాలెఖా. “ఏ యే పయోముఖ విషకుంభిమా, ఇంకా నీ విషం దిగలేదా?” పళ్లు పటపట కొరుకుతూ ఛేగమ్ ప్రశ్నించింది. “నా వల్ల ఏమైనా తప్పకుండా మహారాణి?” ఏమీ తెలీనట్టు ప్రశ్నించింది. “నీకు నాహృదయంలో తా విస్తే నామీద నీఆప్త్రం ప్రయోగింస్తావే? ఆమెకళ్లు ఎర్రబడయ్ “నామీద నెవరైనా కిట్టక చెప్పారా మహారాణి?” “తిన్నయింటికీ నువ్వు నానాలు రెక్కెడెడుతున్నావే? పో, నాఎదుట నుండి పో!” ఆమె కర్కశస్వరం. “నాతప్ప?” శబాష్!.. ఏం నటన!..
“రాజభవనంలోని గుప్తరహస్యాలు నీవల్లే వెల్లడయ్యాయి. నువ్వే పర్యేష్ ని హత్య చేయి చావ్. నువ్వే ఖుర్రమ్ ప్రాణాల్ని రక్షించావ్. నువ్వే శహరయార్ దాలో గోడలా నిలబడ్డావ్. ఈ నేరాలకి శిక్ష ఏమిటో తెలుసా?” “నీజమే, ఇవన్నీ తుమింపరాని నేరాలు. దోషిని మృత్యు దండన విధించాలి. గాని, నాయవ్వన మంతా మీ పాదసేవలోనే గడిపాను. ఈవృద్ధాప్యంలో ఏవిధమైన ఋణమీ సాక్ష్యం లేకుండా నేను ఉ? కంబాన్ని ఎక్కాల్సిందేనా మహారాణి?”
“నీకు సాక్ష్యం ప్రమాణం కావాలేం! ఇదిగో మానకో,” అంటూ ఖుర్రమ్ రాసిన వుత్తరం, జాలెఖామీద విసిరికొట్టింది. వుత్తరం చూసుకుంది. మొహం వెలవెలబోయింది. వెంటనే తనను తాను సంభాళించుకుంది—“ఇదంతా శత్రువుల పన్నాగం మహారాణి మనల్ని వేరు చేయడానికి వేసిన ఎత్తు ఇది. అదే కాకుండా మనలో మనకు భేదభావాలు కల్పించడానికీ చేసిన ప్రయత్న మిది.” అంది జాలెఖా.
“ఛేష్, బాగుంది నీ నటన. నువ్వు దోషి వా (22-వ పేజీ చూడుడు)

అమెరికా అత్యాశకు పాతున్నదా?

బ్రూస్ బార్ట్

[“నేడు అమెరికను జాతి ప్రపంచంలోకల్లా బలీయమైన జాతి అని ఎవరైనా మనసు పొడిచినప్పుడు, అమెరికన్ల ముగ్ధత్వంతో ఉబ్బిపోవటము కంటే భయంతో కంపించిపోవలసిన అవసరమే ఎక్కువ కనబడుతుంది. ఎందుకంటే ఇల్లా ప్రపంచంలో బలిష్ఠ జాతులుగా పేరుచెచ్చుకొన్న పూర్వీకుల నొక్కసారి పరికించుకోండి. గ్రీసు, రోమ్, పార్సీ, స్పెయిన్, హోలండ్, ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లండు, జర్మనీలు ఏమైనయో? ఇవాళ ఎక్కడున్నయో? ఈనాడు మనోవర్తకోసమని అమెరికావంకకేసి దిక్కువారి చూస్తున్నాయి” - అంటూ, నేటి అమెరికా అగ్రనాయకస్థాన ఆక్రమణలోని ఉబలాటాన్ని ఖండిస్తూ, బ్రూస్ బార్ట్ అనే ప్రసిద్ధ అమెరికా రచయిత, అమెరికన్ల హెచ్చరించాడు. ఆ వ్యాససారాంశాన్ని ఈ దిగువను పొందుపరుస్తున్నాము. - సం.]

అమెరికన్ల నేడు ప్రపంచ జాతులలో అగ్రస్థానం వహిస్తూ, అతిబలీయంగా ఉన్నారని ఎవరన్నా అంటూంటే మనం అమెరికన్లను, గర్వంతో ఉబ్బితబ్బితై పోతున్నాము. కాని ఇది గర్వపడాలైన విషయం కాదు. దీని పరిణామ మేమిటా అని మనం అలజడిపడవలసిన విషయం. ఎందుకంటే - ప్రపంచప్రజలలో ఈ పదవి ఆక్రమించిన పూర్వులను ఒక్కసారి జ్ఞాపకం తెచ్చుకోండి! గ్రీసు, రోమ్, పార్సీ, స్పెయిన్, హోలండ్, ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లండు, జర్మనీ! ఈ దేశాలన్నీ నేడిక్కడ ఉన్నాయి అమెరికావంక దీనదృక్పథాలు పరపుతూ మనోవర్తకోసం ఎదురుచూస్తున్నాయి. ఒక్కొక్కటి ఆనాడు చేసిన తప్పేమిటి? - తమ జీర్ణించుకోగల దానికంటే, ఒక్కొక్కమట్టి ఎక్కువ తిన్నాయి. ఈనాడు మరీ అమెరికాకూడా - ఆ పనే చేస్తోందా? కాస్త నిదానంగా పరికించుకోవలసిన విషయం ఇది.

ఏ దేశమూ, ఏ జాతీకూడా, ప్రపంచాని కంఠకూ హామీ వహిస్తూ జైవతాస్థానం ఆక్రమించి నిలచేందుకు వీలేదు. నిలచిందా ఆత్మవిశ్వాసానికి ద్రోవ తీసుకొన్న దన్నమాటే! ఈ నూత్రాన్ని గ్రహించి, వాస్తవకదృక్పథంతో తన విదేశాంగనీతిని పరిదిద్దుకుని, ఈ విషయాన్ని బాహుబంగా ప్రజలకు చెప్పే ధైర్యమున్న అధ్యక్షుడంటూ అమెరికాకు ఏర్పడినాడు, అమెరికా ప్రజా, ప్రపంచప్రజాకూడా ఆ అధ్యక్షునికి కృతజ్ఞతాగౌరవాలు చూపించగలుగతారు.

అసలున్న సంగతి చెప్పకొందాం. ఎందుకూ (అమెరికనులను) మన్ని మనము మధ్యపెట్టుకోటం? ఈనాడు ప్రపంచంలో అమెరికాకున్నంత చెడ్డ పేరు మరో దేశానికి దేనికి లేదు. మనం అన్ని దేశాలకూ ఎన్నోవిధాలుగా, మాట ఇచ్చి పూట పడుతున్నాము. ఇచ్చిన మాట చెల్లించుకోగల విధాన మేదీ మనకు లేకుండా నేరెందుచేతులా వాదనాలను చేస్తున్నాము.

మన ఈ తొందరపాటుకారణంగా ప్రపంచం మూలమూలాల, ప్రతిదేశంలోనూ కోటానుకోట్లు ప్రజలు “తమ కష్టాలు యావత్తూ తీర్చేందుకు అమెరికా కంకణం కట్టుకొనుంది, తమ బాధలన్నీ అతిశీఘ్రంలో తొలగించివేయబోతోంది” అని అమాయకంగా నమ్మిపోతారు. అల్లా నమ్మేందుకు తగినంత ఆవకతవకగానూ మనం మాటలయిచ్చేతాం. ఈనాడు వాళ్లకు ఆకాళింగంకలిగి, మనమంటే తీవ్రంగా అసంతృప్తి కలుగతోంది.

ప్రపంచప్రజల కష్టాలన్నీ మనము ఏనాటికీ తీర్చలేము. ఈనాటికీ మన స్వగృహవిషయాల్లో

అనేకం చిక్కువదలక పరిష్కారం లేక అట్టే ఉండిపోయినాయి. మన పట్టణాల పీఠుల రద్దీలో ఇటువంటి అటు కదలటానికి వీలు లేకుండా ఉంటున్నది. మన పాఠశాలలు క్రెక్కిరిసిపోయి చాలకుండా ఉంటున్నాయి. మన డ్రెస్సు, రోడ్లూ అన్నీ పాతబడి జీర్ణస్థితిలో ఉన్నాయి. మన వాళ్లలో కోట్లాది జనానికి సరిగ్గా నిలచేందుకు సగం సగం ఇళ్లయినా లేవు.

ఇస్టేషన్ కారణంగా మన “డాలరుకు” కొనుగోలుశక్తి సన్నగించిపోయింది. అయినా మనమాత్రం మన వాగ్దానాలు భారాంగా ఒక దాని తర్వాత ఒకటి ఇచ్చేస్తున్నాము.

దేశాలూ, సంఘాలూ కూడా మనని సమీపించి, “దీని విషయం ఏం చేయదలచారు, దాని విషయం ఏం చేయదలచారు” అంటూ మనని అడుగుతూన్నప్పుడు, “అల ముందు మీరు ఏం చెయ్యదలచుకొన్నానో చెప్పండి - ఆ తర్వాత అందులో మేం అసలు చెయ్యి చేసుకోగలమా, చేసుకొంటే ఎంతమాత్రమో చూద్దాం.” అని ఖచ్చితంగా మనం చెప్పయాల్సి ఉంది. అలా చెప్పటం అవసరం.

అగ్రి కాకుండా మరొకటి! ఇతరదేశాలతో “మాకూ ఏమీ అక్కరలేదు” అని అనటం ఇప్పటికైనా మనవాళ్లు మానుకొంటే బాగుండును. అంతగాతీయ సమావేశాలలో ప్రపంచ విదేశీరాజకీయ నిపుణులంతా, ఎండకీ వాడు అనుభవాలవల కరడుకట్టుకుపోయిన తమతమ దేశాల స్వాధీనంలోనూ, కొట్లాడుకొనేందుకు, దేశాలు సాగించుకొనేందుకు తయారై కూర్చుంటుంటే, మన ప్రతినిధులు కేవలం “నిష్కామ యోగుల” మంటూ అక్కడ కూర్చోబోతోంటే, ఏం జరుగుతుందో కాస్త ఎప్పడైనా ఊహించారా? అక్కడి ప్రతివాడూ మన ప్రతినిధిని అనుమానంతో చూసేవాడే కద! ఈ నిష్కామయోగమంతా వర్తించగలేవమా, అట్టియూ అనేవాడే కద! నిజానికి కూడా వర్తి అబద్ధమే!

మనం కోరుకొంటూన్నవీ, మనకి కావాల్సినవీకూడా లక్షలున్నాయి. యూరప్ దేశాలలో పరస్పర ఆర్థికసహకారంగా మరొకరి సన్నిహితంగా ఉండి, మనమీద బరువు తగ్గాలని మనము కోరుతున్నాము. దేశాలలో కరెన్సీలకు సావరం చిక్కి “స్వాయంగా వ్యాపారం చేసుకోనే ఆపకాళులు వృద్ధికావా లని కోరుతున్నాం. మధ్య ప్రాచ్యంలో, నూనెగనులలో మన వాటాలు మనకు రావాలని కోరుతున్నాం. మన దేశంలో లభించని ముడిపదార్థులు, లేదా ఇతరదేశాలనుంచి మనకు చవకగా లభించే ముడిపదార్థులు, తయారీ పదార్థాలు కూడా, ఆయా దేశాలనుంచి మనకు కావాలి.

ఈమధ్య ఆధికారవర్గాల ప్రాచుర యూరప్ లో పర్యటనం చేసి, ఇంగ్లండు ఫ్రాన్సు పశ్చిమజర్మనీ అగ్రనాయకులను చాలామందిని కలుసుకొనివచ్చిన, ఒక ప్రముఖవ్యక్తిని కలుసుకొని ఆయన స్వంత ఆభిప్రాయాలను గమనించాను.

అంతకంతకూ, యూరప్ దేశాలన్నీ, తమ సముద్రాల బాధ్యత అంతా, తమకన్నా మనకే పట్టి దన్నట్లు అనుకోవటమే ఎక్కువోతుంది. ఇంగ్లీషువారి ధోరణి దీన్నికూడా మించి పోయింది. మార్షల్ ప్రణాళిక యూరప్ ప్రయోజనార్థం ఏర్పడింది కాదని ఊహించుకుంటున్నారా? వాళ్లు బాహుబంగా అంటున్నారు. అమెరికా తనకు నిరుద్యోగసమస్య రాకుండా రక్షించుకొనేందుకూ, మల్లీ విఘాతుకమైన “డిప్రెషన్” మరొకటి అమెరికాలో రాకుండా ఉండేందుకూ అమెరికా ఏటేటా, శతకోటి డాలర్లు, బిలువ చేసే డబ్బూ దగ్గము, ఆహారపదార్థాలూ, తదితర పదార్థాలూ, విదేశాలకు ఇచ్చేయక తప్పదు. మన డాలర్లు మన వస్తువుల స్వీకరించటంలో, నిజంగా మనకే ఏదో చాలా ఉపకారం చేస్తున్నట్లే వాళ్లు మనసారా భావిస్తున్నారు. ఇంకా చాలా ఏళ్లదాకా తమ

ఇల్లా సహాయం పొందుతూనే ఉండవలసినదని మనతో నిస్సంకోచంగా చెప్పటానికి వాళ్లకు ఏవిధమైన అభిమానముగాని, బిడియముగాని కలగటమే లేదు. వైగా ఇది తమ హక్కునట్లు, అది స్వీకరించటంలోకూడా మనకే ఉపకారం చేస్తూన్నట్లు వాళ్లు భావించటమే నానాటికీ ప్రబలిపోతోంది. ఇప్పటికైనా అమెరికా ప్రతినిధులు, సమావేశాలలో నిక్కచ్చిగా, నిర్మోహమాటంగా ఇలా చెప్పటం మొదలెట్టనియ్యండి!

“అయ్యలారా! ముందే ఒక విషయం గమనించండి నేనూ మా ప్రతినిధివర్గాకూడా, అమెరికా ప్రజల లాభసౌకర్యాలను, క్షేమాలు ప్రప్రథమంగా గమనించవలసిఉంటుంది. తర్వాత మీరు ఇతరత్రా అనుకోవలసిన పనిలేదు” అని చెప్పనియ్యండి. ఈనాడు యూరప్ లో రాజకీయాలకు అరమయ్యే భాష అవొక్కటే.

మనకు కావలసిన దేమిటో మన స్వల్పముందు నిర్ణయించుకొని, నిజాయితీతో ఆ విషయం యథాతథంగా స్పష్టంగా విప్పి చెప్పటం మనం నేర్చుకొంటే తప్ప, తక్కిన దేశాలు నిర్మాణాత్మకమైన ప్రణాళికలంటూ తయారుచేసుకోలేవు. మనం పట్టుపట్టితే తప్ప వాళ్లు తమ పదములు మార్చుకోరని మనం నమ్మకంగా అనుకోవచ్చు.

అసలు గుడ్డిపాతగా మనం డబ్బు ఇల్లా ఎందుకు పోయాం? ఉదాహరణకి, ఫ్రాన్సు ఒక్కో మిలియన్ కొద్దీ డాలర్లు పోస్తున్నామే - ఫ్రాన్సులో ధనికులవర్గం పూర్తిగా ఇకకంటాకులు వమాలచెయ్యాలని ఆ ప్రభుత్వాన్ని మనం ఎందుకు నిర్బంధించకూడదు? మరీ ఇప్పుడొక్కడ అల్లా వమాల జరగటం లేదే! మన మొందుకు ఆమరతు పెట్టకూడదు? అప్పు యిచ్చే బ్యాంకరులయినా, మరతులు లేనిదే అప్పు ఇయ్యడే, కేవలం దానంగా మన డబ్బు ఇచ్చేటప్పడైనా, మనం ఆమాత్రం చూసుకోకూడదు - చూసుకో నవసరం లేదా?

రష్యా మనం ఆక్రమించటం మనకే ఎప్పటికీ సంభవం కాదే! హిట్లరు, నెహోలియసులకు మనం ఎక్కువ చెయ్యబోముకదా! కాని వయో

జను లందరినీ యుద్ధసన్న గులను చెయ్యాలని మన వైకాగ్యం లంటాచేసి? అమెరికా వైమానికా వాహికానాకాలు, శత్రుదేశ సముద్రాలలో శత్రువైమానిక బలాధిక్యత ఉన్నచోట తిప్పటం కేవలం మృత్యువుకు ఎరగా పంపించటమేనే! భూతల సహాయం ఉన్న వైమానిక బలప్రదేశాలకు వాకొబలం పంపటం సురక్షితవిషయం కాదే! కాని మన విమానవాహికానాకాలను అల్లాగే పంపుతున్నాము.

ఇది వైమానిక యుగం! ఆ విషయం గ్రహించామంటే, భవిష్యత్తులో యుద్ధవిషయం అంతా వైమానికబలమీద ఆధారపడి ఉంటుంది తప్ప, భూ, జల, బలాధిక్యతలమీద లేదని తెలుసుకొన్నవాళ్లమై, భూ, జల వైస్య శాఖల ఖర్చు తగ్గించుకొని, వైమానిక వైస్య లపై ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టవలసి ఉంటుంది.

ఈ పనే మనం చేసుకోగలిగితే, అమెరికా పౌరుని పన్నుల భారంలో నలభై ఏళ్ల కోట్ల డాలర్ల పన్ను బరువుని తగ్గించినవార మాతాము.

మన విదేశాంగ విధానానికి, మన పౌరునిపై ఈ పన్ను తగ్గించటం, అతిముఖ్యమైన విషయమని మనం గమనించాలి. సోవియట్ ప్రభుత్వము, అమెరికా ఆర్థికసాధాన్ని విచ్ఛిన్న చేయటమేనని మనము మర్చిపోకూడదు. ఎందుకంటే అమెరికా ఆర్థిక సౌధనమే అమెరికా కాపిటలిజానికి, కాపిటలిజంవల్లనే సంభవించగల వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యానికి పట్టుకొమ్మ. మన ఆదాయాలను విచ్ఛలవిడిగా గూబరాచేయటం, మనకే చెబ్బ. అంతేగాక స్వాతంత్ర్యంకోసం పాకులాటలో మన పక్షం ఉన్న దేశాలన్నిటికీ కూడా చెబ్బ.

సోవియట్లు ప్రపంచం అంతా జయించాలని ఆశిస్తున్నారనేందుకు ఏమాత్రం సందేహం లేదు. కాని ప్రపంచవిజయాన్ని నిలబెట్టుకొన్న జాతి అంటూ ఇంతవరకూ ప్రపంచచరిత్రలో ఏదీ లేదని మనం విస్మరించకూడదు. అలెగ్జాండర్, తనకాలంలో ప్రపంచ దిగ్విజయంకోసం ప్రయత్నించాడు. కాని ఇంకా అతనిశవంబో నెత్తురు వేడి అయినా చల్లారకముందే, అతని వారసులలో తగాదాలు పుట్టాయి. సామ్రాజ్యం చితికి పోయింది. మహావిస్త్రులమై, మహాప్రబలమైన రోమక సామ్రాజ్యం, అల్పసంఖ్యాకులగు, కిరాతులు, బర్బరుల చేతిలో పడి ఖన్నాభిన్నమై పోయింది.

హిట్లరు ఒక శత్రు రష్యాను జయించి తాత్కాలికంగా యూరప్ సామ్రాజ్యం అంతా తనది (18 వ పేజీ చూడుడు)

15 సంవత్సరములకు వైబిడి

ఐ. టి. ఎల్. తయారీలు

దైద్యులచే వరుస తప్పక సలహా యివ్వబడుతున్నవి. నమ్మకానికి, గరిష్ఠ గుణాలకు వ్యాపిగడించినవి.

1. మాల్ట్ ఎక్స్ట్రాక్ట్ -	6. సెడటిన్
కాడ్ లివర్ ఆయిల్ చేరినది	7. విటాపెరిన్
2. గ్రేప్ సిరప్	8. గ్లూకోనేట్ డి
3. ఇటియాల్	9. విటామాల్ట్
4. జెగోరల్	10. హైపర్ - డి కాడ్
5. రెటికులిన్	లివర్ ఆయిల్

తయారించువారు: డి మైసూరు ఇండస్ట్రీయల్ & టెస్టింగ్ లాబొరేటరీ లిమిటెడ్, మల్లేశ్వరం, బెంగళూరు.

విశ్రేయ ప్రతినిధులు: బెస్ట్ & కంపెనీ, లిమిటెడ్. పోస్ట్ బాక్స్ నెం. 68, మదరాసు.

ప్రపంచవ్యాప్తమైన కమ్యూనిజం ఛాయలు: కమ్యూనిస్టుపార్టీల తంత్రాలు

“యూరప్ ఖండాన్ని ఒక మహాభూతం ఆవహించింది” అని మారు సంతాన రాల్ క్రిందట కమ్యూనిస్టు లీగ్ లోకానికి ఎలుగై చాటింది. మార్క్స్, ఎంగెల్స్ 1948 ఫిబ్రవరిలో ప్రకటించిన కమ్యూనిస్టు మానిఫెస్టో ఇదే ఆశాభావం. ఆ భూతం ఈ నాటికి యూరప్ ను విడువలేదు. ఈ భూతం వివిధ దేశాల్లో వీరితిగా ప్రజల్ని ఆవహించింది, కమ్యూనిస్టు పార్టీల తంత్రం లేమిటో, వివిధ దేశాల్లో వీరితిగా పని చేస్తున్నాయో, వాని ముఖ్య కార్యక్రమాలేవో, సోవియట్ రష్యా ఈ పార్టీల నే విధంగా వెనుకనుంచి నడుపుతోందో సమగ్రంగా అమెరికా ప్రభుత్వ విదేశాంగశాఖ పరిశీలించింది. ఇందుకుగాను నియమించబడిన కమిటీ 1948 సంవత్సరాంతంలో నివేదికను సమర్పించింది. ఆ నివేదికలో కొన్ని భాగాల్ని ఇక్కడ ప్రచురిస్తున్నాము.

కమ్యూనిస్టు మానిఫెస్టో నూతన్ నిండినా కమ్యూనిస్టు లీగ్ కలలు ఇంకా ఫలించలేదు. కమ్యూనిజం కొన్ని దేశాల్లో విజయంపొందింది. ఈ దీర్ఘకాలంలో కమ్యూనిజం సర్వదాపం, ప్రపంచంలో చాలా మార్పులు వచ్చాయి.

పారిస్ లో కమ్యూనిస్టులు విప్లవం తెచ్చి ఇప్పటికి 77 సంవత్సరాలయిందే. అప్పటినుంచి కమ్యూనిజం ప్రపంచంలో బలపడుతూవచ్చింది. 44 సంవత్సరాల క్రిందట రష్యా సోషల్ డెమోక్రటిక్ పార్టీని విచ్ఛిన్నపరిచాడు లెనిన్. అప్పటిది బోల్షివిక్ లనీ, మెన్షివిక్ లనీ రెండు వర్గాలుగా చీలిపోయింది. అప్పటినుంచి బోల్షివిక్ లు డెమోక్రసీ పేరు పెట్టుకుని, అతి కఠినమైన నిర్బంధాలకు లోబడి ప్రపంచ విప్లవానికై కృషిచేయ నారంభించారు. రష్యాలో అక్టోబరు విప్లవం జరిగి 80 ఏళ్లు కావచ్చింది. లెనిన్ అధికారం హస్తాంతం చేసుకున్నాడు. ఆరున్నర సంవత్సరాల క్రిందట జర్మనీలో ఘోరసంగ్రామం జరిపింది. అయిదు సంవత్సరాల క్రిందట ఆంగ్లో-అమెరికన్ బలాలకు రష్యాకు మధ్య సఖ్యత సుస్థిరమయింది. 1948 లో కమింటర్న్ రద్దయింది. అంతలో యూరప్ ను ఆవహించిన మహాభూతం విడిచి పోయిందనుకొన్నారు. కాని అది విడిచిపోలేదు. 1947 అక్టోబర్ లో కొమిన్ ఫార్మ్ స్థాపించబడింది.

అసలు సోవియట్ రష్యా, కమ్యూనిస్టుపార్టీల ఆశయా లేవో వారి గ్రంథాల్ని బట్టి, నాయకుల ప్రకటనల్ని బట్టి, రష్యా విదేశాంగ రీతిని బట్టి, కమ్యూనిస్టు పార్టీల విధానాల్ని బట్టి పరిశీలిస్తే మూలంగా ఈ క్రింది విషయాల్ని గ్రహించవచ్చును.

1. కమ్యూనిస్టులందరికీ ఒకే లక్ష్యం ఉంది - అది ప్రపంచ విప్లవం.
2. ఈ విప్లవంలో రక్తపాతం అధికంగా ఉంటుందనీ, అది తప్పనిదనీ, నమ్మి పనిచేస్తారు.
3. ఇప్పటినుంచి ప్రపంచంలో శాంతిని నెలకొల్పడం సాధ్యమేనని చెప్తే వారంగీకరించరు. మరొక ఘోరయుద్ధం తప్పదని వారి విశ్వాసం.
4. ప్రపంచవిప్లవానికి సోవియట్ రష్యా మూలాధారమనీ, మూలబలమనీ వారి అభిప్రాయం.
5. సోవియట్ యూనియన్ లు విరోధివర్గం ఒకటి ఏర్పడుతుందనే భయం వారందరికీ ఉంది. (అట్లాంటిక్ ఒడంబడిక, రాజ్యకూటం వంటివన్నమాట)
6. కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాలు లేని దేశాల్లో అన్యపక్ష ప్రభుత్వాలు స్థిరపడినా, లేక ఆ దేశాల్లో ఆరికనిత బాగుపడినా వారి కిష్టం ఉండదు.
7. సోవియట్ యూనియన్ లో తప్ప ఇతర దేశాల్లో గల కమ్యూనిస్టు పార్టీలన్నీ సోవియట్ యూనియన్ లో పార్టీకి తమొక్కవంటివి. అనుబంధాలు.

8. వారి చర్యలు, తంత్రాలు—అన్నీ ఒక నిర్దితతత్వాన్ని అనుసరించి ఉంటాయి. ఆ తత్వంలో అసలు నూత్రం లేనదూ మారవు.

9. ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామంలో జయం పొందినవారు యూరప్, ఆసియా దేశాల్ని పంచుకోవడంలో, సమాలోచన, సఖ్యత సమాధానం వారికి నచ్చవు. రాజకీయతంత్రం ప్రయోగిస్తారు.

వారి వాదం

కమ్యూనిస్టుతత్వం ప్రకారం ధనికవర్గసమాజంలో, వారివారి జీవనవిధానంబట్టి, సమాజంలో హెచ్చుతక్కు స్థాయిలనుబట్టి వర్గ తారతమ్యం ఉంటుంది. ఈ వివిధవర్గాల్లో పేదవర్గాలకే, ధనికవర్గాలకీ మధ్య ఏదో రూపంలో పోరాటం, (పోటీకూడా అనవచ్చును) ఉంటుంది. ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ ధనికవర్గాల పక్షాననే ఉంటుంది. అందువల్ల ఈ తారతమ్యాలు, ధనిక, పేదభేదాలు పోగొట్టాలంటే పేదవర్గాలవారు తిరుగుబాటు తప్పదనీ, ఆ తిరుగుబాటులో రక్తపాతం తప్పదనీ కమ్యూనిస్టుల విశ్వాసం.

ధనికవర్గం క్రమక్రమంగా బలీని ఒకవిధమైన సామ్రాజ్యవాదంగా మారుతుంది. కొన్ని దేశాల్లో కొన్ని ఇతరదేశాల్ని వలసలుగా చేసుకొని, అక్కడ ప్రజల్ని అధోగతిలోకి అణగారేస్తూ మరింత బలపడడానికి ప్రయత్నిస్తాయి. ఇలా పరదేశాల్ని ఆక్రమించుకోవడంలో ధనికవర్గ దేశాల మధ్య యుద్ధాలు సంభవిస్తాయి. చివరికి ఆ ధనిక వాదదేశాలు వానిలో అవి యుద్ధం చేసుకుంటాయి. కొన్ని దేశాల్లో (మొదట్లో ఒకటి రెండు దేశాల్లో) పేదవర్గాల విప్లవం బలుస్తుంది. అప్పుడు సోవియట్ దేశంకూడా ఈయుద్ధాల్లోకి దిగుతుంది. యుద్ధాలు ఒకదానితరువాత ఒకటి జరిగి, ప్రతియుద్ధంలోనూ ధనికవాదదేశాలు ఓడించిపోతాయి. ఇలా తక్కుగట్టి తీసివేత వేస్తే చివరికి శేషం సోవియట్ ఒక్కటే మిగులుతుంది. అదే ప్రపంచ విప్లవవిజయం.

ప్రపంచవిప్లవం కమ్యూనిస్టుపార్టీల అధ్వర్యం క్రిందనే జరుగుతుంది. తుదివిప్లవం జయించే వరకూ, ఈలోగా ప్రపంచం శాంతి అసలు అసంభవం, విప్లవమునా శాంతియుతంగా రక్తపాతం లేకుండా (ఉదాహరణకి, స్పిక్ లోల్లో పార్టీ ప్రభుత్వాలు మారినట్లు) జరగకూడదా అంటే అదీ అసంభవమే నంటారు. ఈలోగా నైనా కమ్యూనిస్టురాజ్యాలు, ఇతర రాజ్యాలు సఖ్యతగా ఉండడానికి ఏ లుంటుందా అంటే, అవసరాన్ని బట్టి అటువంటి సఖ్యత ఏ కొద్ది

రోజులో సాధ్యమైతే, ఎన్నటికైనా పోరాటం తప్పదని చెప్తారు.

కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థ లక్ష్యం అనుకుంటే విప్లవం ఏకైక సాధనం అని వాదిస్తారు. విప్లవం తప్ప మరొక మార్గం లేదని నీరూపించడానికి తర్కిస్తారు. కాని ఒక విధంగా చూస్తే విప్లవాన్ని లక్ష్యంగా పెట్టుకుని వాదాన్ని పోతు పుట్టి నష్టపడుతూ రనిపిస్తుంది.

కమ్యూనిస్టులు కాని, స్టాలిన్ కాని లెనిన్ స్థితత్వాన్ని తమ తత్వమంటా అనుసరిస్తారు. కమ్యూనిస్టు వాదం పట్టుబడనివారికి విప్లవాద్యమం అంటే ఏమీ తెలియదని స్టాలిన్ అన్నాడు. ఈ వాదాన్ని పురస్కరించుకుని ఏ దేశంలోనైనా అక్కడి పరిస్థితులకి అనుగుణంగా కమ్యూనిస్టుపార్టీలు తమ కార్యక్రమాలు, పద్ధతులు నిర్ణయించుకుంటాయి. నిర్ణయించుకున్న ప్రకారం పార్టీసభ్యులు కార్యక్రమాల్ని అనుసరిస్తారు. అంతా ముందు నిర్ణయమే సక్రమంగా జరిగి పోతుంది.

ఏ ఎండ కా గొడుగు

కమ్యూనిస్టుపార్టీల పద్ధతులు, పరిస్థితుల్ని బట్టి మారతాయి. కాబట్టి దీన్ని మాయ తంత్రం అన్నా భరవాలేదు.

ఏ సమయానికీ, ఏ పరిస్థితిలో ఎలా రంగు మార్చాలో తెలుసుకుంటేగాని ఎవరూ పార్టీలో నాయకత్వానికి అర్హుల పొందరు. ఇంతే కాదు. పరిస్థితులు విషమించి కాలం కూడి రానప్పుడు వెనకంజ వెయ్యడంకూడా సేర్పకోవలసిన విషయమని లెనిన్ చెప్పాడు.

“పోరాటంలో మనం దెబ్బతియ్యడం సేర్పకోవడంతో సరిపోదు. అవసరమైతే ఎలా వెనక్కు తగ్గి కాసుకోవాలో కూడా విప్లవ సంఘాలు సేర్పకోవాలి. దెబ్బతియ్యడమే కాకుండా దెబ్బకి కాసుకోవడం, వెనక్కు తగ్గడం కూడా సేర్పకున్నప్పుడే, తుది విజయం మనకు లభించగలదు” అన్నాడు లెనిన్.

“ఇటువంటి యుద్ధం, అనగా, అంతర్జాతీయ ధనికవర్గాలవారిపై జరిపే యుద్ధం, సామాన్య యుద్ధంకంటే మారుకెట్లు కష్టతరమయినది. క్లిష్టమయినది. ఇది దీర్ఘకాలం జరుగుతుంది. శత్రురాజ్యాల్లో ఒక రాజ్యాన్ని మరొక రాజ్యం పై పురిగొల్పడం, కొన్ని రాజ్యాలతో నిరాక్రమణ సంధులు చేసుకోవడం, కాలానుగుణంగా వానిని భగ్నపరిచి ఈ పక్షంనుంచి ఆ పక్షానికి మారడం మొదలైన పద్ధతులు కూడ దని చెప్పడం అవివేకం కాదా? దుర్గమం, ప్రమాదకరమైన

పర్యవేక్షణ ఆరంభించామనుకోండి. వంకర టింకరుగా పోవలసి ఉంటుంది. కొంతదూరం పోయి, తిరిగి వెనక్కురావలసి ఉంటుంది. దిక్కుమారి నడవలసి వస్తుంది. అలా చేస్తేగాని లక్ష్యస్థానం చేరుకోవడం అసంభవం” అనికూడా అన్నాడు లెనిన్.

కమ్యూనిస్టు పార్టీలు ఈ ఆ దేశాన్ని అత్యంత అనుసరిస్తున్నట్లు గత 80 సంవత్సరాల చరిత్ర చూస్తే తెలుస్తుంది. ముందువెనకలుగా అడుగులేస్తూ, వంకరటింకరుగా నడవడం అనేది వారికి చక్కగా తెలుసును.

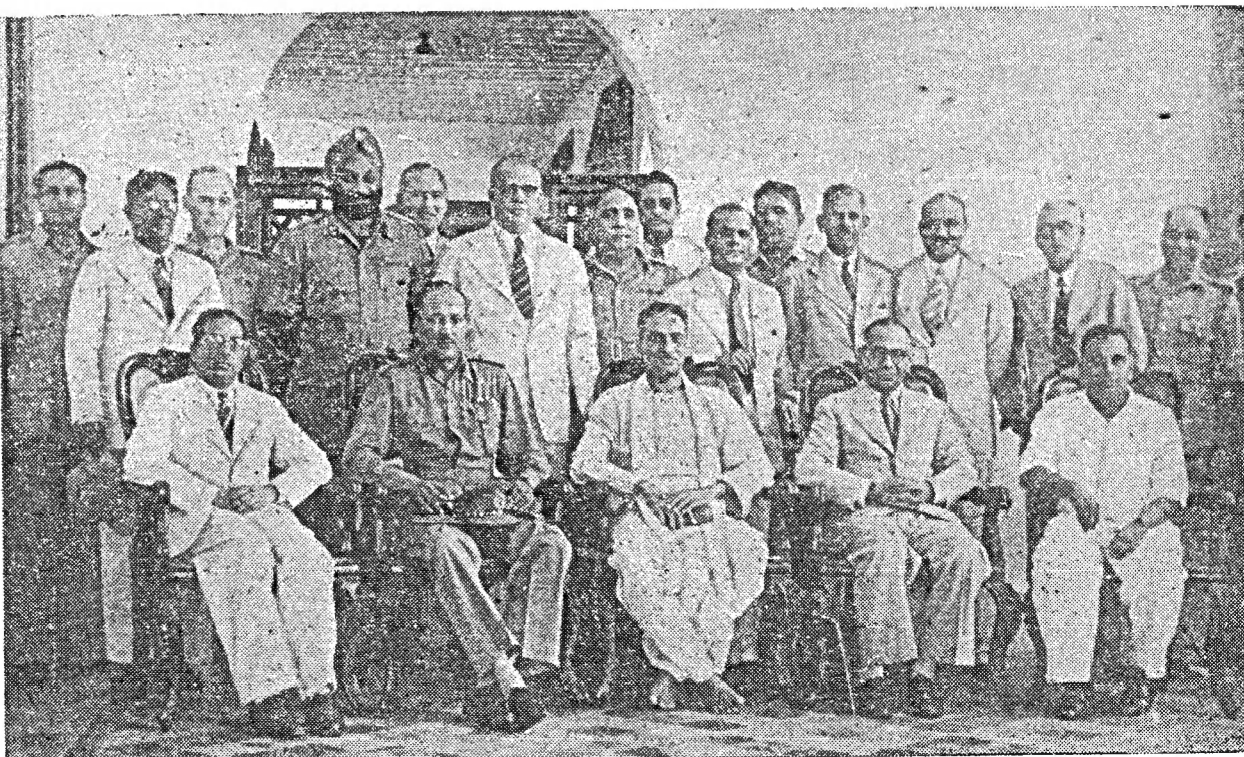
మన కమ్యూనిస్టు నాయకుల బోల్తా

మన దేశంలో కూడా ఇది అనుభవమే. 1939 సెప్టెంబర్ లో ప్రపంచయుద్ధం ప్రారంభమైనప్పుడు “బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య” యుద్ధానికి ప్రతికూలంగా ప్రచారంచేసిన భారతదేశ కమ్యూనిస్టుపార్టీ, రష్యాపై జర్మనీ యుద్ధానికి దిగగానే “ఫాసిస్టు యుద్ధశక్తుల్ని” అణచివెయ్యడానికి “ప్రజాయుద్ధంలా” భారతదేశంలోని బ్రిటిష్ పరిపాలకులకు సహాయంచేసింది. అంతే కాదు. 1942 ఆగస్టులో క్విట్ ఇండియా ఉద్యమంపట్ల విరోధం వహించి, కాంగ్రెస్ వారిని సోషలిస్టుల్ని “ఫాసిస్టు” పక్షానిని నిందించింది. కాంగ్రెస్, సోషలిస్టు నాయకుల్ని పట్టి ఇవ్వడం కూడా నీచమని కమ్యూనిస్టులు తలచలేదు.

అనంతరం ఈ విషయమై కొందరు నిక్కచ్చి చేసి అడిగినప్పుడు, ఈ రంగుసీరాయింపుల్ని సమర్పించలేక తప్పు అంగీకరించినా పి. సి. బోషీనీ, అతని అనుచరుల్ని, “లెనినిస్ట్ పంథా, విప్లవపంథా” మీరు అర్థం చేసుకోలేకపోయినారని నిందించి కలకత్తాలోని ఆసియాజ్యోతి వారిని నాయకత్వంనుంచి తొలగించింది.

రష్యా విదేశాంగనీతి కూడా ఈ రీతినే అనుసరించి ఉంది. జర్మనీతో రష్యా 1939 ఆగస్టులో చేసుకున్న నిరాక్రమణసంధి, తరువాత జర్మనీ రష్యాపై చేసిన దాడి, ఆపైన బ్రిటన్ అమెరికాలతో సహకారం సరిగా ఇదే నీతిని అనుసరించి ఉంది. యాల్టా పోట్స్ డాం ఒడంబడికలు జ్ఞప్తిలో ఉంచుకుని తూర్పుయూరప్ లో రష్యా తంత్రాలు చూస్తే ఇదే నీతి గోచరిస్తోంది. 1948 మేలో అంతర్జాతీయకమ్యూనిస్టు సంస్థ (కమింటర్న్) రద్దయింది. కాని తిరిగి 1947 అక్టోబర్ లో కమ్యూనిస్టు సమాచార సంస్థ (కామిన్ ఫార్మ్) అవతరించింది.

ఇవన్నీ చూస్తే ప్రపంచవిప్లవమే కమ్యూనిస్టు పార్టీలకీ, సోవియట్ రష్యాకీ ఏకైక లక్ష్యమనీ, ఈ లక్ష్యసాధనలో, నీతి నియమా

ఈ నెల 20 వ తేదీన నిజాం మిలిటరీ గవర్నరు, తదితర అధికారులు, రాష్ట్రప్రధాని శ్రీ దుమారస్వామి రాజా, ఇతర అధికారులను కలుసుకొని, ఉభయప్రభుత్వాలకు సంబంధించిన సమస్యలను చర్చించిరి.

నేటి ప్రపంచం :

చీనా రాజధానీ నగర పతనం : యాంగ్జీనది దాటి కమ్యూనిస్టుల విజృంభణ

చీనా రాజధానీ నగరం నాంకింగ్ 28 వ తేదీ శనివారం ఉదయమే కమ్యూనిస్టుల పశ్చిమ పోయింది. ఇంత త్వరలో రాజధానీ నగరం పతనమవుతుంది. దీని ఎవరూ అనుకోలేదు. ఇంకా ప్రభుత్వ సేనలు యుద్ధం చెయ్యగలవనీ, నగరంలో పోలీసులు ఇంకా తమ ప్రాణాల్ని ఆస్తుల్ని కాపాడగలవనీ నగరవాసులు శుక్రవారం కూడా నమ్మకంతో ఉన్నారు. ఎప్పటి మాదిరిగా నగరవాసులు శుక్రవారం రాత్రి ఆదమరచి నిద్రపోయారు. చీకటిపడే సమయాన పోలీసులు గట్టి తిరుగుతూనే ఉన్నారు. సైనికులు తిరుగుతూనే ఉన్నారు. ప్రభుత్వ కార్యాలయంలో దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. కాని అర్ధరాత్రి వేళ రహస్యంగా ప్రభుత్వం, పోలీసులు, సైనికులు నగరాన్ని విడిచి వెళ్లిపోయారు. తెల్లవారేసరికి నగరం దోపిడిదార్ల చేతిలో ఉంది. విశ్చయంగా వారు నగరాన్ని దోచుకున్నారు. దొంగల్ని ఊరుమీదికి విడిచి ఒకరోజు పండగ చేసుకోమని చెప్పినట్లయింది. ఆదివారం ఉదయం కమ్యూనిస్టు సేన వచ్చి నగరాన్ని ఆక్రమించింది. వెంటనే కొన్ని దళాలు సాంఘై నగరంపై ముట్టడికి పరుగుతీస్తున్నాయి. ప్రపంచంలో కేల జనలందరికీ నాలుగో నగరమైన సాంఘై చుట్టుముట్టి ఆక్రమ ప్రభుత్వ పై న్యాయాన్ని నిర్మూలించాలని కమ్యూనిస్టుల యత్నం.

కమ్యూనిస్టుల తమ 24 మరతుల్ని అంగీకరిస్తేగాని సంధి కిచ్చగించమని చెప్పారు. ఏప్రిల్ 24 వ తేదీలోగా ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పకపోతే, తిరిగి పెద్దపెట్టున యుద్ధం ప్రారంభించగలరని తెలియజేశారు. తమ పై న్యాయాన్ని యాంగ్జీనదిని దాటనివ్వాలనీ, ప్రభుత్వ పై న్యాయాన్ని పునర్నిర్మించడానికి అంగీకరించాలనీ కమ్యూనిస్టులు మరణపెట్టారు. ఈ మరతుకి ప్రభుత్వం అంగీకరించలేదు. 20 వ తేదీ గడువు దాటిపోయింది. పెద్దపెట్టున దాడి ప్రారంభించి యాంగ్జీనదిని దాటాలని కమ్యూనిస్టు సేనలకి మావో టంగ్ ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు. రెండురోజులు కమ్యూనిస్టుల్ని సోదించడానికి ప్రభుత్వ పై న్యాయాన్ని విఫలప్రయత్నాలు చేశాయి. మొదటిరోజున 8 వేలమంది కమ్యూనిస్టులు పూహూ కర్ణ (నాంకింగ్ కు ఎగువను అరవయి మైళ్లలో) నదిని దాటారు. తరువాత దాదాపు పదివేలమంది నది పొడుగునా దాటేశారు.

ప్రభుత్వ తాత్కాలికాధ్యక్షుడు లై చంగ్ జై, చాంగ్ కై షేక్ విశ్రాంతి స్థలానికి వెళ్లి సంప్రదించాడు. తుది వరకు ఫోరాడాలని నాంగ్ కై షేక్ ఆదేశ మిచ్చాడు.

బ్రిటిష్ నౌకలకు దెబ్బ

20 వ తేదీన తిరిగి యుద్ధం ప్రారంభమయింది. కమ్యూనిస్టులు నది కొవలసంచి ఫిరంగులు కాల్చడం ప్రారంభించారు. నదిని దాటడానికి నాంకింగ్ కు పశ్చిమంగా 60 మైళ్లనుంచి తూర్పుగా దాదాపు 90 మైళ్లవరకూ వివిధ ప్రాంతాల నదిని దాటడానికి నిర్ణయించుకున్నారు. ఈ సమయానికి అంతరాత్మీయ కాకాయనపు ఒడంబడిక ప్రకారం ఈ ప్రాంతాలలో నిమిత్తం లేకుండా ఎటువంటి కార్యక్రమమైనా సరే అవి అనుసరిస్తూ యనీ తెలుస్తున్నది. ఇది చరిత్రపూర్వకంగానూ, లెనిన్ ఆదేశాల ద్వారానూ కూడా సీరపడింది.

ఇంక అంతరాత్మీయ వ్యవహారాల్లో ఈ జూట నీతిని రష్యా ఎలా అనుసరిస్తోందో, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు ఎలా తాళం వేస్తున్నాయో, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు జాతీయ రాజకీయాల్లోనూ, ఆర్థిక వ్యవహారాల్లోనూ ఎట్టి నియమాల్ని అనుసరిస్తున్నాయో పరిశీలించవలసి ఉంది.

(సకేపం)

తమ ఓడల్ని తిప్పకోగల హక్కున్నదనే ధీమాతో బ్రిటిష్ నౌకాళాళు ఈ సమయానికి నాలుగు ఓడల్ని యాంగ్జీనదిలో నిలువరించింది. యాంగ్జీనదిపై 20 వ తేదీ గడువు తరువాత యుద్ధం జరుగుతుంది దని తెలిసికూడా ఆ ఓడలు ఆక్రమించి కదలేదు.

కమ్యూనిస్టులు నదిని దాటడానికి యత్నాల్లో ఈ ఓడలపై ఫిరంగులు కాల్చారు. ఇది మంచికే వచ్చిందన్నట్లుగా ప్రభుత్వరక్షణ పై న్యాయాని కూడా ఫిరంగులు కాల్చి కమ్యూనిస్టుల్ని మరింత రెచ్చగొట్టినాయట. దానితో కమ్యూనిస్టులు ఓడలపైన రెండురోజులు తుపాకులు కాల్చారు. ఎమెర్సన్ అనే ఓడకి చాలా నష్టం కలిగింది. ప్రాణనష్టంకూడా కలిగింది. ఈ ఓడని కాపాడాలని వచ్చిన కన్వాయ్ మొదలైన మిగిలిన ఓడలకి కూడా చట్టులు తగిలి, తప్పించుకుని మళ్లి పోయాయి. ఔషధాలు వగైరా సప్లై చెయ్యడానికి వచ్చిన ఒక విమానం ఓడపైకి వచ్చి కూడా చక్రం మోపాక ఫిరంగి కాల్పులకి తట్టుకోలేక పారిపోవలసి వచ్చింది. ఎమెర్సన్ ఇంక పనికిరాదు. దాదాపు ధ్వంసమైపోయినట్లే. చనిపోగా మిగిలినవా రీ ఓడని విడిచి వెళ్లిపోతారని ఒక నడంతి కూడా ఉంది.

ఒకప్పుడు సప్రసముద్రాల్ని నిగాఢంగా ఏలిన బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య నౌకాదళంలో ఒక దళానికి గతి పట్టిందంటే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి తల వంపులుగా ఉంది. బ్రిటిష్ పత్రికల్ని ఉక్రోశం వెలిబుచ్చాయి.

“అసలే నౌకలు యుద్ధసమయంలో సరిగా ఆచోలులోనే ఎందుకున్నాయి?” అని కొన్ని పత్రికలు ప్రశ్నించాయి. ఎందుకున్నాయో ఆ నౌకాదళాధికారులకే తెలుసును. కాని కమ్యూనిస్టులు మాత్రం ఈ బ్రిటిష్ నౌకలు యుద్ధంలో జోక్యం చేసుకున్నాయని నిందించారు.

యాంగ్జీనదిని కమ్యూనిస్టులు వేలాదిగా చాలా చోట్ల దాటి వెళ్లడంతో ప్రభుత్వ స్థావరాల్ని ఆక్రమించుకోవడం ఆరంభించారు. యాంగ్జీనదిని దాటిన 24 గంటల్లో నాంకింగ్ నగరాన్ని ఆక్రమించుకున్నారు. ఇప్పుడు సాంఘై నగరంపై ముట్టడిచేస్తున్నారు. యాంగ్జీనదిని దాటడంతోపాటు దక్షిణ చీనాలో కమ్యూనిస్టులు గోరిల్లాయుద్ధం ప్రారంభించారు. ప్రభుత్వ మాతన రాజధాని కాంటోన్ నగరంలో రెండుమార్లు బాంబులు పేల్చారు.

సాంఘై ముట్టడి

ప్రపంచంలో కేల జనసమృద్ధానికి నాలుగోదైన సాంఘై నగరం (55 లక్షలు జనాభా) పై కమ్యూనిస్టులు ముట్టడి ప్రారంభించిన నలు దిక్కులనుంచి అన్య సంపర్కం లేకుండా దిగ్భంధం చేశారు. విమానాల ద్వారా సాంఘై నగరంలోని ధనవంతులు ప్రభుత్వాధికారులు పారిపోయారు. ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు, కర్షణ నీలు, బాంకులు మూయబడినాయి. పత్రాలు, వస్తుసామగ్రి క్షేమకరమైన ప్రదేశాలకి తీసుకుపోతున్నారు. ఆక్రమణ అమెరికన్లందరినీ విమానాల ద్వారా జపాన్ కు తీసుకుపోయారు. నాంకింగ్ లో చెప్పినట్లుగానే ఇక్కడకూడా తుదివరకూ పోరాడగలమని ప్రధాని షే ప్రకటించాడు.

యుద్ధ మేరీ లేకుండా ఆస్తిపట్టం ప్రాణనష్టం లేకుండా నగరాన్ని సులువుగా కమ్యూనిస్టులకి ఒప్పించాలని ప్రయత్నాలుకూడా జరుగుతున్నాయి. టయూక్, సూఫో మొదలైన నగరాల పతనంలో సాంఘై నిర్బంధం పూర్తి అయింది.

నానాజాతి జనసందోహం గల సాంఘై నగరాన్ని కమ్యూనిస్టులు వశపరుచుకున్నప్పటికీ వారికి ముస్సుందు చాలా చిక్క లంటాయని చెప్తున్నారు. సాంఘై నగరంలో కూడా కమ్యూనిస్టు

పంచనాంగదళం ఉంది. కాని నగరంలో విదేశీయులనేకులున్నారు. రష్యానుంచి 1917 విప్లవం తరువాత పారిపోయి వచ్చినవారు, యూదులు, తదితరులు మొత్తం 80 వేలమంది ఉన్నారు. బ్రిటిష్ వారి పెట్టుబడి ఒక్కటే ఆ నగరంలో 10 కోట్ల పావు లంటుంది. నగరంలో నీటిసప్లై, విద్యుచ్ఛక్తి, టెలిఫోన్, రవాణా మొదలైనవన్నీ బ్రిటిష్, అమెరికన్, ఫ్రెంచి పెట్టుబడిదారుల చేతుల్లో ఉన్నాయి. కమ్యూనిస్టులు ఈ విదేశీయులతో మైత్రి చేసుకోక తప్పదు. కాని అన్నిటికంటే ముఖ్యసమస్య ఆహారం సరఫరా. 70 వేలటన్నుల ఆహారం ప్రతి మాసం సప్లై చేయాలి. ఇదివరలో అమెరికన్ ఆర్థిక సహాయం ద్వారా ఈ నగరానికి బర్నా సయాం దేశాలనుంచి బియ్యం వచ్చేది. ఇప్పుడీ భారమంతా కమ్యూనిస్టుల పైన పడుతుంది. ఇది కాక నగరంలో నిరుద్యోగం హెచ్చిపోగలదు.

ఇప్పుడు ప్రభుత్వ పై న్యాయా దక్షిణరాష్ట్రాల్ని రక్షించుకోవడానికి తమ శక్తినంతా వినియోగిస్తున్నవి.

చీనాలో పరిస్థితుల మార్పుల్ని ఆంగ్లో-అమెరికన్ వర్గ దేశాలు నిస్సహాయంగా చూస్తున్నాయి. అగ్రరాజ్య పంచకంలో చేరిన చీనా భవిష్యత్తు ఏమి కావాలి, ప్రపంచ రాజకీయాల్లో ఎట్టిమార్పులు వస్తాయో నిరీక్షిస్తున్నారు. భద్రతామండలిలో షీటో ప్రయోగించే ఆధికారంగల చీనా, రష్యా పక్షానికి తిరిగి పోనుంది. ఈ పరిస్థితిలో కమ్యూనిస్టుల్లో సఖ్యత నెరవాలని బెర్లిన్ ప్రయత్నిస్తున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నాయి. ఈ విషయమై అమెరికన్ విదేశాంగ కార్యాలయంతో సంప్రదిస్తున్నాడట. నాంకింగ్ లో తమ రాయబార కార్యాలయాన్ని తరించుకుపోయేవరకూ యుద్ధం ఆపుచేయవలసింది బ్రిటిష్ విదేశాంగ కార్యాలయం అనధికార రీత్యా కమ్యూనిస్టుల్ని కోరింది. కమ్యూనిస్టులు నిరాకరించినారనీకూడా వార్త వచ్చింది.

బడేవియా సమాలోచనలు :

“జోగ్జకర్తాలో రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వాన్ని పునస్థాపించడం తప్ప మరొకవిషయం గురించి చర్చించనని ఇదివరలో చెప్పారుగదా, ఇప్పుడూ ఆమాటే అంటారా?” అని ఒక పత్రికావితేఖరి ఇండోనీషియా రిపబ్లికన్ ప్రధాని డా॥ హట్టాను ప్రశ్నించాడట. డా॥ హట్టా ఎటూ కాకుండా తలతిప్పి అవు ననీ కాదనీ తేల్చక నవ్వి ఊరుకున్నాడట.

ఇటువంటి సమాలోచనలవల్ల ఏమీ ప్రయోజనం ఉండదని అందరికంటే అతనికే బాగా తెలుసును. బేరగాళ్లు కొత్త గాదు. మధ్యవర్తుల కొత్త గాదు. జోగ్జకర్తాకు వెళ్లడానికి వీలులేదని చెప్పి నైనిక ప్రభుత్వం నిర్బంధం విధించినందువల్ల సౌకర్యం, హట్టా మొదలైనవారు నిర్బంధ ప్రవేశమైన బంకాదీవిని విడిచిపెట్టలేదు. హట్టా ఇప్పటికీ బంకాదీవి విడిచి ప్రయాణమవడం ఇదే ప్రథమం. బడేవియాలో ఐక్యరాజ్యసమితి అజమాయిషీకింద తిరిగి ప్రారంభమైన సమాలోచనల్లో రిపబ్లికన్ ప్రతినిధులకి సహాయం లనే ఉద్దేశంతో బడేవియా వెళ్లాడు. సమాలోచనలు భగ్నం కానున్నందువల్లనే అతను వచ్చినట్లు కొందరు భావిస్తున్నారు.

ఇన్సోజులు సమాలోచనలు జరిగినా, డచ్చి ప్రభుత్వంపై అమెరికా ఒత్తిడి తెచ్చినా పరిస్థితిలో మార్పు కలగలేదు. కారణం ఇండోనీషియాలో ఎలాగైనా తమ చేతిలో కీలుబొమ్మగా ఉండగల ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించాలని డచ్చి వారి పట్టుదల. ఈ వాగ్వివాదాలు తెగవు. ఒక వైపున సమాలోచనలు జరుగుతుండగా మరొక వైపున తంత్రాలు సాగిపోతున్నాయి. రిపబ్లికన్ గోరిల్లా చర్యలూ సాగిపోతున్నాయి.

1. జోగ్జకర్తాలో రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వాన్ని తిరిగి నెలకొల్పడం. 2. యుద్ధవిరమణ ఉత్తరువు లివ్వడం. 3. షేగ్ లో సర్వపక్షాలతో రౌండ్ టేబుల్ కాన్ఫరెన్సు జరపడం. ఈ మాడు ఆశయాలు సాధించాలనే ఉద్దేశంతో ఐక్య రాజ్యసమితి మిషన్ బడేవియా సమాలోచనలు జరుపుతోంది. తిరిగి సమాలోచనలు జరపడం కమిషన్ ఇష్టంలేకపోయినా జరపవలసి వచ్చింది. భద్రతామండలి తీర్మానాన్ని అంగీకరించిన రౌండ్ టేబుల్ కాన్ఫరెన్సు జరపగలరని ప్రతిపాదించినది డచ్చి ప్రభుత్వం. జోగ్జకర్తాలో రిపబ్లికన్ ప్రభుత్వ కార్యాలయం తిరిగి నెలకొల్పబడిన గాని ఏ నిర్ణయమూ చెయ్యజాలమని రిపబ్లికన్ వాదం. సమాలోచనలు ఫలిస్తాయని విశేషమూ ఆశపడలేదు. ఒకవైపు యుద్ధం జరుగుతూనే ఉంది.

ఇండోనీషియాలో ఏ నిర్ణయం జరిగినా దానిని అమలు జరపడం చాలా కష్టం. అయిదువర్గాలవారిని అవి తృప్తి పరచగలగాలి. అవి—1. రిపబ్లికన్ నాయకులు. వీరిపట్ల డచ్చి వారిచే జోగ్జకర్తానుంచి వెళ్లగొట్టబడి బంకాదీవిలో ఉన్నారు. వీరి నాయకత్వం కింద గత నెలపైంబర్ లో రిపబ్లికన్ కమ్యూనిస్టుల తిరుగుబాటును అణిచివేశారు. 2. డచ్చి వారి పక్షం అవలంబించినవారు. వీరిలో కొందరు ఈ మధ్య రిపబ్లికన్ల పక్షాన వాదిస్తున్నారు. డచ్చి వారి ఆధ్వర్యంలో తూర్పు ఇండోనీషియాలో సాపేక్షబడిన ప్రభుత్వానికి ప్రధాని అనౌర్ ఆంగ్ వీరిలో ముఖ్యుడు. 3. సౌకర్నో మొదలైనవారు అరెస్టు అయిన తరువాత వారిపట్లనే విశ్వాసం శ్రద్ధ కలిగిఉండి రిపబ్లికన్ పై న్యాయాన్ని నడుపుతున్న నాయకులు. డా॥ షరీఫుద్దీన్, ప్రవరనాగర మొదలైనవారు. 4. అతివాద నాయకులు. వీరు మార్క్సిస్టులు, టాట్ మలాకా నాయకత్వం కింద అతివాదజాతీయ దళాలను కొన్నిటిని వీరు నడుపుతున్నారు. డచ్చి వారితో సంప్రదింపులు వీరి కెన్నడూ ఇష్టం లేవు.

రిపబ్లికన్ నాయకుల్ని అమెరికన్ కీలుబొమ్మలని వీరు నిందిస్తారు. 5. ముస్లిం మతవాదులు. పశ్చిమ జానా సంచి డచ్చి వారు రిపబ్లికన్లను వెళ్లగొట్టగానే ఈ నాయకులు ఆక్రమించుకున్నారు.

ఈ వర్గాలలో బలీయమైన రిపబ్లికన్ వర్గం డచ్చి వారి అవినీతివల్లను, దౌర్జన్యం వల్లను బలహీనమై పోయింది ఇంక డచ్చి వారు మతోన్మాదుల్ని, అధికారలోభుల్ని రెచ్చగొట్టుతున్నారు.

ఇటలీ వలసలు :

ఆఫ్రికాలోని ఇటాలియాన్ వలసలను గురించి ఐక్యరాజ్యసమితి రాజకీయ సంఘం చర్చించి చర్చించి విసుగెత్తిపోయింది. ఏ ప్రతివాదనకీ కావలసినన్ని ఓట్లు రావడంలేదు. ఏ తీర్మానం (21-వ వేజీ చూడుడు)

రు. 500 బహుమానం (గవర్న మెంటు రిజిస్టర్)

తెల్ల వెంట్రుకలను అంత మొందించండి. రంగులు వాడకండి. మా ఆయుర్వేద సువాసన ‘సెంట్రల్ మోషిని ఆయిల్’ 60 ఏళ్ళుదాకా నల్లగా ఉంచును. ఇది మీ దృష్టిని వృద్ధిపరచి తల నొప్పిని కుదుర్చుతుంది. కొన్ని వెంట్రుకలు తెల్లబడితే రూ. 2-8-0 తో ఒకసారి (మూడు ఒకసారి 6-8-0) కొనండి. హెచ్చు తెల్లబడితే 3-8-0 పెట్టి (మూడు ఒకసారి 9-0-0.) తలంతా తెల్లబడితే రూ. 5-0-0 లది. (మూడు ఒకసారి రూ. 12) కొనండి. ఇది అబద్ధమని ఋణపు చేసిన వారికి రు. 500 బహుమానం. పూర్ణ విశ్వాసానికి అణన్నర స్తాంభుపంపి గ్యారంటీ అనుకొనండి.

Pushpa Ranjan Aushadhalaya, No.217, P.O. SIARSOL KAJIBARI (Burdwan)

మన స్వభావాల్ని బట్టే మనకు స్వప్నాలు వస్తాయి!

శ్రీ వి. పాల్ ప్రసాదరావు

స్వప్నమనది, దైవప్రసాదమని కొందరు వాదించువాడను కలరు. "కలయన్న చచ్చిన వారి చలామణి" యని కొందరన, "కాదు, ఆత్మల బహుమతి" యని ఉద్ఘాటించువాడను కలరు. మానసికాంక్షలవలననే, స్వప్న ముద్భవించునన, శరీరసిద్ధియే, నిశ్చయంగా దానికి ఊత యని పట్టుబట్టినవారునూ కలరు. మానవుని జీవితాంబుధి, కలలను తొట్టి పడన లేనియో కాననగును. ఒకొక్క కల ఒకొక్క తొట్టి పడ వనకొందమని, పాత్రికానవ్యసభ్యులన, అస్వప్నవింగసహజాతమే కల లన్నిటికీ కారణమని ప్రాయోగ్ వేత్త నొక్కి వక్కాణించుచున్నాడు. మానవచరిత్రలో, ఈవిధముగ వేర్వేరు ప్రస్తావనలు, వివిధసమయముల, ముందుకు తేబడినవి. అదిగండీ మానవుని దృష్టిలో, కల లన్న యేమిటి? అవి యే కారణమున వచ్చును? వాటి కేమైనా యర్థమున్నదా? యను సమస్య లుదయించినటుల పరిశ్రమలన కానవగును. ఇది యది యననేల, కలలు లాభనా, నష్టనా యని కోమటి లెక్కలనూ మానవుడు వేసినటుల అనుమానింప వీలున్నది.

చరిత్రాంతకమైన కొన్ని యుదాహరణల కేర్పొందము. "అనాగరిక" జాతులలో "చెడ్డ" యనబడు, భూతవైద్యుడే, కలలయందలి అర్థమును విశదీకరించువాడట. ప్రాచీన పాశ్చాత్య "నాగరిక" జాతులలోనూ, స్వప్న భావమును విన్నవించువాని జ్ఞానిగా పరిగణించువారట. నాలుగువేల సంవత్సరములకు పూర్వము శోసఫ్ అను ఆదియుదుడు, ఈజిప్టురాజైన ఘోరో, కలభావము చెప్పి మెప్పించెనట. డేని యలో అను మరొక యూదుడు, శేబిలోనియా చక్రవర్తి కని మరచిన కలనూ, దాని భావమునూ మూచించెనట. హుమా యూను అనునతడు క్రమేపీ టీజీంచుట చక్రవర్తి చేబరుచూచి, మనస్సున క్రుంగనట. ఆరా త్రాతని కీకల వచ్చెనట. అందున "నీకతిప్రియమైన వస్తువు నా కెక్కునీ కొమారుడు బాగగును" అని భగవంతుడు మూచించెనట. అంత, తన కతిప్రియమైన వస్తు వేదగునా యని, యాలోచించి, దరికొనక, జ్ఞానుల పిలిపించెనట. వారిలో నొక పృథ్వీజ్ఞాని, చక్రవర్తికి ప్రియమైనది హుమా యూనే యని నివేదించెనట. "భేష్" అని, అది గుర్తించి, యా చేబరు తన యనువుల కుమారునకు ధారపోయ, హుమాయూను మృత్యుభారి నుండి రక్షింపబడెనట. కాసల్యకునూ శ్రీరామ వనవాసము మూచించు కల వచ్చినటుల యొక కవి వర్ణించెను. బుద్ధభగవానుడునూ, మాయాదేవి గర్భమున, నొక స్వప్నమున జొచ్చెనని యందరికీ తెలిసియే యుండును. ఈ కాలముననూ అమెరికాలోని ఎర్రఇండియనుల యలవాటాక టున్నది. మతప్రవేశ పండు గను పబ్బ మొకటి వారికి కలదట. అందు యవనలైన, బాలురకు, మతోపదేశము జరుగునట. ఆ కుర్రాడు, కొన్ని దినములు, ఉపవాస ముండి నిదురింపనన్న నిదురింపదట. తిరుపరి నిర్జీతకాలమున, ఏ గుడి లానో, లేక కొండశిఖరముమీదనో నిదురించువట. అంత వాని "పాలక ఆత్మ" నానికి స్వప్న మొందు కనబడునట. ఆ సందర్భక ఆత్మను, వాని జీవితకాలమున మరువలే దట. భారత వేదాంతమున నగుపడు "మాయావాదము," నిదురయందలి కలవలె మానవజీవిత మున్నదనటయే!

శాస్త్రమనిన ద్యంబార్థము లుండుటకు తావు లేదు. కాన, స్వప్నమును నిర్వచింప యత్నింతుము. స్వప్నమన్న జీవితచలన, వికేంద్రీకరణమని యొక రిసిరి. మరొకడు స్వప్నవిధానమున వీ క్రిందివిధముగ వర్ణించెను. మానవునిలోని అహమ్ అనునది స్వయంస్వీకరణలో ముగ్ధమై పోవును. ఆస్వయమ్మట్టా కైవార జీవితము, నిండుస్వయంప్రతిగా నాటలాడుచుండును. మరొక వేత్త శారీరకంగా ఈ విధమున నిర్వచించెను: కేరణనాడును, పంచేంద్రియములనుండి ప్రేరణను, మెదడునకు కొనిపోవును. ఆ మెదడు ఈ అర్థభ్రమ - నిజసంకేతములను, దిక్కాలపాతు భూతముల దట్టిక యల్లును. దీనినే కల యందురు. స్వప్నమన్న నిదురయందలి చైతన్య

మనవచ్చును. ఈ నిర్వచనము చూచుటకు సులభముగ నగుపించినను, నిదుర యను క్రొత్త పదమును వాడుచున్నది. నిదురమీద రెండు సిద్ధాంతము లున్నవి. మొదటిది, పాతది; అది నిద్ర యనున దొక సహజాత మనియు, దాని మార్పు వీలులే దని, అందు కలన అం దొచ్చు కలనూ మార్పువీలులే దని నుడివినది. రెండవ సిద్ధాంతము మీద పావ్ లావ్ అను రష్యన్ శాస్త్రజ్ఞుడు కృషి సల్పెను. దీనిప్రకారము నిద్ర మనము తెచ్చిపెట్టుకున్న ప్రతిక్రియే; కాన ఇతర ప్రతిక్రియల, పరిసరమార్పులవలన మార్చినయటల నిద్రను మార్పు వీలగును. దానివలన స్వప్నమునూ మార్పు వీలున్నది.

మన మీ వాదనలో చిక్కకొనక, కల గుణముల పరిశీలించు. వైద్యుని జీవితములోని కార్యములన్నియు మన ఎఱకనే జరుగును. నిదురకు మందావన పరిశీలించిన, సగ మెఱుక కాలముగానే కనుపడును. దీనియందు పుష్కము ముందిడి, మాట తప్పిబ్బలు, అక్షరబదిలీలు, మానరాగపు, కురుకుపాటలు, శ్రద్ధ టీజీంచుట చూడనగును. చదువ వాళ్ గలవారు, 'దబాలు' క్రిందపడిన, పుస్తకమును తులక్రిందులగు మనిచి చదువ ప్రారంభించురు. అనగా నిద్ర మోచి కొచ్చుకొలిది పంచేంద్రియప్రేరణ తగ్గును; నూమూలు చైతన్యమునూ తగ్గిపోవును; శ్రద్ధయనునది మానవునగును. అప్పుడు కల వచ్చిన చదువ కొందము. ఆ కలలో నగుపించు అమితక్రియలు, అసలు క్రియలవలె నుండక, వాటి బింబము లని పించును. అద్యములో చందమామలేగాని అసలు చందమామలుకావు. పోనీ పోల్చి సరిమాద్ద మన్న గటింపువులు కలలో నెక్కడ లభించును. అందుననే కలలోని మతిబింబములకూ అసలు వస్తువులకూ స్వప్న మున భేద మగు పింపదు. అందువలన స్వప్నవిశేషములను పగటి మతిభ్రమ కున్నదియే. కలలో కానుపించు వస్తువులు "కండ్లకు కట్టినటుల" సుస్పష్టముగ చూపున; చిన్నచిటికల్లు "మోత"గా విను పించును; వాసనలు దిట్టముగ చూపును; రుచులు అమితమున పట్టుండును; వేదన యూ వృద్ధి గాంచును. అనగా పంచేంద్రియశక్తులు తీక్ష్ణమగును. కలలోని మనస్సు ఒకటిరెండు మార్పులనే పోవును. (మామూలు జీవితములోని మనస్సును పావుగంటలో ఎన్నిసార్లు ఎన్నివిధములుగ మార్చి, ఎన్నిత్రోవల పోలించుచున్నది.) కాన కొద్దికాలాగతయినను దాని బలమునంతను ఒకటిరెండు త్రోవలనే కుంచుగాన యెక్కువ సత్తువను మూపించుచున్నది. పంచేంద్రియములు నూ ఈ ఎక్కువ శ్రద్ధాగతినే పని చేయవచ్చును. కాని కలయందు ఇచ్చ యనునది వికృతించెందుమగాన మన మిట్ట మొచ్చినటుల మార్పు వీలులేకున్నది. ఈమార్పుల ననుసరించి కలలోని కారణములనూ "ఎగుడు దిగుడు"గ కనుపించును. ఏదో కొద్దికలలోనే పగటిజీవితమునకు మించిన, పాతవాదము కాననగును. త్యాగయ్యకు సంగీతకళంతయు స్వప్నమున లుద్బాధింపబడెనట. పోల్ ప్రెక్ట్ అను నతడు, ప్రాచీనకవుల పరిశోధించు శాస్త్రజ్ఞుడు. ఒకనాడొక గుట్టునుండి అతిప్రాచీన ఇటుక శాసనముల బయటికి తీసెనట. కోజంతయు కట్టపడినను వాటి నర్థము చేసికొనలేకపోయెనట. అంత ఆరాత్రి అతని కొక స్వప్న మొచ్చెనట. అందొక పూజారి కనుపించి, యొక "కిటుకు" చెప్పెనట. ప్రార్థననే లేచి యామర్యమును గ్రహించెనట. ఆ రెండుశాసనములనూ, ఒక రాజు వ్రాసిన ఆజ్ఞలేయని విశదము చేసెనట.

మామూలు జ్ఞాపక శక్తి పిన్నవయస్సునుండి వృద్ధిచెందుచూ 16 సంవత్సరముల తరువాత క్రమేపి టీజీంచు మొదలిడును. ఈ జాపకశక్తి మార్పులు సంవత్సరములలో కాననగును గాని దినదినమునకు పరికింప వీలుకాదు. కలలోని జ్ఞాపకశక్తి తునకలుగా ఒక్కొక్క కలలో కాననగును. మామూలుగ జ్ఞాపకములేని, చిన్నతనమున చేసిన చిలిపిచేట్టలు, కలలో జ్ఞాపకమున కొచ్చును, కలలోని జ్ఞాపకమునకు, యోగము

దలి జ్ఞాపకమునకు సంబంధ మున్నది యోగ నిద్రలో కలల తిరిగి చూడ వీలున్నది. యోగ నిద్రలోని నూచనలు స్వప్నమందు పరికింప వీలున్నది. స్వప్నము మార్మిత్యపు యోగ భాగమును మూచించునని, వైద్యుని చైతన్యము, మార్మిత్యపు యుపరిదాగము మూచించునని, కొందరి వాదన. కలలో వేరే వ్యక్తిమనకు బదులు, నటింప వీలున్నది. కొన్ని కలలలో వేగము, దాని గమన మెక్కువగా మార్పు చెందినటుల కనుపించును. అయిత్యక్తత స్వప్నములలో నగుపించు వేగగమనములు, బావాత్మక కాలము వలె నగుపించును. అనగా సంబంధాకాలమున వచ్చును. కలలోని ప్రతిమలు, ఇంద్రియప్రేరణ రహితమైనవిగాన, కలలోని క్రమమునూ వేరుగాన, భావసంబంధవేగమును మామూలుగనే గుర్తించ వీలులేదుగాన, కలలోని కాలము, మామూలు "మోతా"కాదో నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. సలింపచేయు ఉత్సాహకావ్యములు, కొన్నింటిలో కలలో పరిపూర్ణి చెందును. నిదురయందువలె కలలోనూ పరిసరములపట్ల బాంధవ్యము గ్రహింపలేదు; కందరములమీది యధికాగమన స్వల్పమే.

పంచేంద్రియముల శ్లిథిగమనూ, శరీరావస్థ, కొన్ని కలలకు కట్టుబడు వస్తువులుగ కనుపించును. అగ్రరాత్రికి ముందొచ్చు కలలలో పంచేంద్రియచైతన్యములే, నిద్రాపు లగునని యొకవాదన. కడుపునీతి, దేహముమీది వత్తిడి, వేడి, స్వగ్ధ మొదలగునవి, పీడకలలకు, హత్యాస్వప్నములకు తోడ్పడునట. మర జనహార్ లాగ్ నెహ్రూ గారికి సాధారణముగ ఎగురుచున్నటుల కల వచ్చునని జాన్ గాల్ తర్ వ్రాసెనట. నెహ్రూ గారికి అజీర్తివలన నీ కల వచ్చినదేమో తెలియదుగాని, నెహ్రూగారి అభిలాష దేశవర్ధులన; ఇష్టము త్వరితముగ చేయుట; ఈ రెండు కలిపిన దేశముమీద ఎగురుచున్నటుల కల యెందుకు రాదని కొందరి నూచన. వీటినే రూపు మార్పు చెందిన యావేశస్వప్నము లందురు. మరికొన్ని కలలు, మెదడులోని స్వయంప్రేరణలవలననే వచ్చునని కొందరి యూహ. కలలోని "పరిజ్ఞాపకశక్తి," సహజాతములమీద నాగారపడి, పంచేంద్రియబోధకు కట్టుబడువస్తువులుగ నుపయోగించునని, ఆ ఏర్పడునదే కలయని వీరనెదరు. స్వప్నమందు, ఆ మాయాప్రపంచమున, అతి స్వల్ప పాతకాసనలు, పురాణగాథలు, ఉద్దేశించి, అందెంపెట్రాగింపరావము దాల్చి వీలుపనట!

ప్రాయోగ్ అను నతడు, కలలకు కారణము, ప్రేరేపకము, లేక అస్పష్టదాంపత్య సహజాతముని, కలలవలన మార్మిత్య యోగభాగమును తెలిసికొననగునని, (అధికప్రమాదస్వప్నముల నూతగా కొని) నుడిచెను. ఈతని సిద్ధాంతమును పంచభాగములుగ తిలకింతము.

1. కల వైకి యొక యోగముగ కనుపించినా, దాని యంతరార్థ మెప్పుడు? వేరే, స్వప్నఉపరి విధానమునకునూ దానియం దిమిడిన యర్థమునకునూ భేద ముండును.

2. మామూలు మనస్సున, కోరికలూ, భయమూ, ఆశ, తర్కము మొదలైన అవస్థలన్నీ యుండనగును. వీనిలో కల తయారీకి, యవసరమైనది వాంఛయే. ఈ వాంఛలను మామూలుగ తీర్చుకొనలేకపోయిన యవి కలలో నెరవేరునట.

3. నిదురను భంగపరుచు ప్రేరణలు (పీడించు కోరికలు)స్వప్నములో ఇచ్చునది నొందుటవలన, శుభముగ నిద్రించెదము. ఏదో కొలిదిసార్లు అతి శక్తివంతమైన కోర్కెలు కలలో కొచ్చి, నిద్రనుండి మనలను లేపును; కాని ముప్పాతిక మూడు పాళ్లు కలయొక్క పని నిద్రను భంగపరుపకుండుటయే.

4. సహజాత సంబంధమైన, చిన్నప్పటి పాత వాసనలనుండి వెలువడు కోరికలు, మన ప్రస్తుత మనోవేష, కలలో కనుపించును. ఇవి మానసిక నిబంధనల వారమేమమన తప్పించుకొని, రూపు మార్పు చెంది ప్రతిమలలో కాననగును. కలలోని భావములు నాటకరూపమున (అభినయ సంకే

తనములు) బింబములుగ కనుపించును. కలలోని ఆలోచనలు, బింబములు శివత్వము చెందును. అనగా కలలోని బింబములు పంచేంద్రియవర్ణన యను పిల్లావసననే యుండును.

5. వాంఛ లన్నిటిలో అస్పష్ట దాంపత్య కోరికయే మానవజీవితమును పుట్టినప్పటినుండి గిట్టువరకూ, పీడించును. ఈ దాంపత్యకోరిక యొక జంటకోరిక, కామోక్తమైనది యనవీలులేదు. ఈ జంటకోరిక పంచేంద్రియబంధువు కాన యన్ని కోరికలూ పంచేంద్రియాభిలాషనే మూచించును.

దేహమార్పులను, కాలవాహినిలో దార్శిక్ సిద్ధాంత ముమర్చినటుల, మానసికతత్వాన్ని కాలానుగతిలో ప్రాయోగ్ మాసిం చెనని కొందరి యభిప్రాయము.

కలలు, పాపనెలల వయస్సున నున్నప్పుడే మొదలివనగును. శిశువులు నిద్రలో నవ్వుట, భయపడుట, ఏడ్పుట, యురీకి పడి లేచుట సాధారణదృశ్యములే. చిన్నప్పడు కల తెక్కువ వచ్చును. ఎనిమిదేండ్ల వయసొచ్చునప్పటికి తగ్గును. మరల వృద్ధాప్యమువరకు టీజీంచును. మరి చిన్నప్పటిలో ముసలి కుక్కల కొచ్చునటువంటి కలలు రానగునట! పిల్లల, కలలలో మనకల్పితశక్తి యధికముగ నుండును. యుక్తయస్సున నున్నవారికి వైద్యుని జీవిత వ్యవహారాలే కలలోని కొచ్చును. వృద్ధులకు స్మరణార్థస్వప్నము లెక్కువ ఆడవారి కలలో కల్పనాభివక్తలు లెక్కువ; కలలు సమయస్కులైన మగవారికన్నా రెండంత లెక్కువగానే కనచున్నారు. కలలు అగ్రరాత్రికిముందు రాకీలున్నది. తరువాతనూ సరిసమానముగ రాకీలున్నది. బహుకొద్దినుండికి భవ్యవృత్ స్వయాక కలలు వచ్చునట. వాని కర్థము తెలిసికొనుటలోనే పప్పులో కాలవెయ్యడమననది జరుగును

NEW CONSIGNMENT

All watches of high class swiss craftsmanship and fitted with plastic band EACH GUARANTEED—3 Years

No 1 Size 7 1/2" wape
5 Jewels Chrome 32/- Rolled gold 42/-
7 " " Sup 39/- Rolled gold 45/-
15 " " 52/- Rolled gold 62/-

No 2 Size 6 3/4"
5 Jewels Chrome 36/- Rolled gold 48/-
7 " " Sup 39/- Rolled gold 49/-
15 " " 55/- Rolled gold 65/-

No 3 Size 10 1/2"
5 Jewels Chrome 24/- Rolled gold 30/-
7 " " Sup 48/- Rolled gold 60/-
15 " " 70/- Rolled gold 85/-

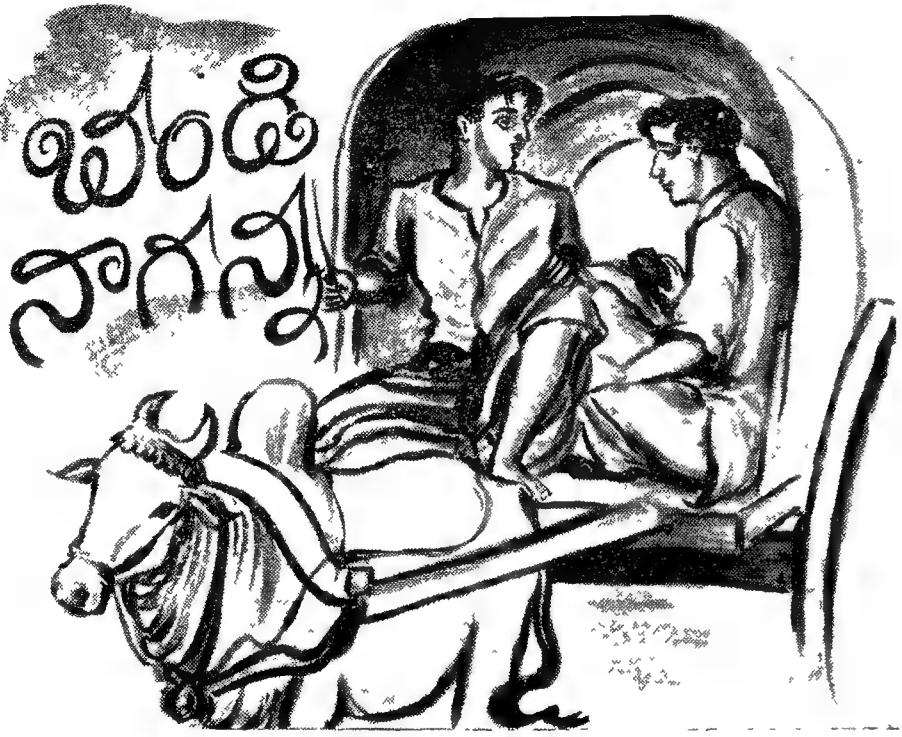
No 4 Size 11 1/2"
Chrome case 16/- with second 16/-
Centre second 20/- Superior 32/-
15 Jewels Chrome 30/- Superior 35/-
ALARM TIME PIECE 16/-
Superior 20/-, Best 25/- Postage extra.
12 1/2% discount on order for any 3 watches at a time

H. DAVID & CO.

POST BOX NO 11424 CALCUTTA

కథానిక :

పోస్టు మేజర్ కనరు య్యవ్వం తడవుగా "అమ్మ, ఉత్తరం వచ్చిందే మనకి..." అంటూ అమ్మ దగ్గర పడ్డాడు. పచ్చడి చేస్తున్న అమ్మ, చిట్టి కప్పగించి, చేతులు కడుక్కుని విప్పి చదివించింది. అది చూచి అమ్మలా చెప్పింది "బాబూ, నాన్న గారు రమ్మని వ్రాశారా మన ల్నందరినీ. అందరం వెళ్లిపోదామ" అంది నవ్వుతూ... "ఎల్లంజే ప్రయాణ"మని మరలా చెప్పింది. నాకేదో సంతోషములో మునిగి పడింది. ఇది నా చిన్ననాటి సంగతి. నాకప్పటికి 8 సం||లకు కంటాను.

"మనకు జత ఎన్నే?" అన్నా మా యమ్మతో. అమ్మ ఉత్తరం మరలా చూపి, అంగలో ఉంది గావల్లు, "భరద్వాజ్ ఉన్నాడుగా, ఎరిగిన వాడు" అంది.

మానాన్న రాంగర్ బదిలీ అయ్యి మాడు నెల లయ్యింది మరలా వచ్చి తీసుకెళ్లతా నని చిట్టినీ, నన్ను బుజ్జగించి వెళ్లిపోయాడు. మరలా రాసేలేదు నాన్న.

అది రాంగరము వెళ్లే రోజు అమ్మ ప్రయాణం నా హుంథా చేసింది. పయన మయ్యేం. చిన్న పిల్లలకు ఎక్కడకైనా సరే ప్రయాణం గావడం మహా సరదా. రాంగర్ రెరి గిసాడు భరద్వాజ్ ఒక్కడే. భరద్వాజ్ మానాన్న తమ్ముడు. అంచేత మమ్మల్ని తీసుకు వెళ్లే బాధ్యత అతనికి తప్పింది కాదు.

అదే నేను మొరటితూరి గైలు ఎక్కడం. చిట్టికి, నాకూ ప్రయాణం చాలా ఆనందా నిచ్చింది. రెండు రోజులకు రాంగరం చేరు కున్నాము. చీకటి పడిపోయింది. మే మొస్తా మని కాచుక్కుచున్న నాన్నమ్మల్ని చూచి వచ్చారు. అందరము కారులో బయలుదేరాం యింటికి. పట్టణం గావడంకల్లా గావల్లు ఎన్నో దీపాలతో పట్టపగలులా ఉంది. నాకేమీ అంతు తెలియడం లేదు. నాన్నమ్మ త్రము చిట్టినీ ఒడిలో కూచోబెట్టుకుని అంత చెప్పేస్తున్నాడు. నా కదే కోపంగా ఉండేది నా దృష్టి యింకోలా మారింది. నా కోక జతగాడు, ఆడుకొందుకు యిసక యిచ్చట ఉంటుందా? అన్న ఆలోచ నలో పడ్డాను. ఇంతలో కారు ఒక డాబా ముందాగింది. "ఇదేరా, చిట్టి మన యిల్లు" అని చిట్టి చెవిలో చెప్పాడు నాన్న. నే నది విన్నాను గనక యిదే గావల్లు అనుకున్నాను.

అది చక్కని డాబా. విద్యుద్దీపాలతో వెలుగుతోంది. గుమ్మం ముందరనుండి చుట్టుకున్న వచ్చి సామానంతా అందుకుని యింట్లో పేర్చున్నాడో కుర్రాడు. ఆతడు నాయంతే ఉన్నాడు. అయినా నాబట్టు లన్నంత తెల్ల గాను, క్రొత్తగానూ ఆతని బట్టలు లేవు. చినిగిపోయినవీ, పాతవీనీ. వాళ్ల నాన్న మంచి వాడు కాదు గావల్లు అనుకున్నాను. మంచో డైరీ ఎందుకు కుట్టించడు మా నాన్నలా!

చిట్టి నాన్నచంక యెక్కింది. నాన్న "ఇంట్లో పనిచేయడానికి కుర్రాడి నేర్పాటు చేసాను; యీ యిల్లు బాగుందా?" అంటూ లోపటి అరుగుపై సంచుని అమ్మతో చెబు తున్నాడు. నాన్నమాటలు నాకేం బాగులేవు.

"ఇంట్లో పనిచేయడానికి యీ కుర్రాడు ఎప్పుడూ నాతోనే ఆడకుంటే ఎంత బాగుం డును? అనుకున్నాను. వెంటనే అమ్మ "యిల్లు అద్దెం తీయేవిటి? కుర్రాడి నెంతకు కుదిర్చినట్టు" అని నాన్నతో ప్రసంగం మొదలుపెట్టింది. "తర్వాత మాట్లాడదాము. భోజనానికి పద" అన్నాడు నాన్న. మా కొంతు ముందే తెచ్చి పెట్టాడు నాన్న భోజనం. అమ్మ విస్తటిలో పెట్టేసింది. నాకేదో తోచింది... "ఆ... అబ్బాయి తిండమ్మా—అన్నం?" అన్నాను. చూచారా.. అమ్మ కళ్లెర్రజేసింది. నోరుముయ్య వెధవా అంటూ కొట్టే పర్యంతం వచ్చింది. అల్లా నే నంపం తప్ప కాబోలు అనుకున్నాను. అయినా నన్ను కొట్టే కారణం యేమిటా యని నాకు కోపము వచ్చి అన్నం మానివేసాను. నాన్న యెంత బ్రతిమాలినా విసక బయటి కొచ్చి వేశాను. ఆ కుర్రాడు.. మానాన్న అనుకుని గావల్లు ఉలిక్కిపడి లేచాడు. నన్ను చూచి

నవ్వుకున్నాడు. ఒకే వయస్సునందున్న పిల్లల మధ్య.. వా రొకరి కొకరికి క్రొత్తవానై నా... నేనూ మిట్టే యేర్చుకుంటుంది. నేను చాల అనంద పడ్డాను ఆతని పరిచయంవల్ల; భరద్వాజ్ నాన్న గైలులో నాకు కొన్న బిస్కట్ల పొట్ల ముంటే ఆతని చేతి కిచ్చాను. ఎందుకోమరి.. ఆతడు తీసుకుంటుండేడు. చుట్టుకున్న చేతిలో పెట్టి పరుగెత్తిపోయా. ఆ రాత్రేమీ... నిద్రపట్ట లేదు. నాకు.. చాలాగా ఉంది అతనితో అడుకో వాలని, అతడు చెప్పే కథలు విందమని... నే నిచ్చిన బిస్కట్లను తిని ఎంత సంతోషిస్తాడో అని.. ఇవే ఆ రాత్రంతా నా ఆలోచనలు.

ఆ రాత్రి గడిచింది. తెల్లారేముందే వచ్చాడు కుర్రాడు యింటికి. నవ్వుతూ ఆతని కళ్లు నన్ను పలకరించేయి. నన్ను కిల్లిగింతలు పెట్టాయి. ఆతని పేరు నాగన్నంట్. ఏదో పని చూస్తూ. చానడిలోనికి వచ్చాడు. నా గదిలోనికి లాక్కెళ్ల దామని పట్టుబట్టాను. కాని ఆతడు రాలేదు. "ఏం నాగన్నా?" అన్నా కొపా వేళం తో. బాబూ..... నే నీ చానడి దాటి రావడాన్ని వీలేదు అని బయటికి పోయాడు. ఆతని మాటలు నాకేమీ తెలియలేదు. మరి పోయిందా అను కున్నా.. నాగన్నతో నేనూ బయటకిపోయాను... "భోజనం చేశావా నాగన్నా?" అని నే నడిగితే "ఇవ్వారో చదవ్వంలేదు బాబూ" అని జవాబు చెప్పాడు. నాగన్న కాఫీ త్రాగడు గావల్లు అనుకున్నాను. ఇంతలో అమ్మ నన్ను కాఫీకి పిలచింది. వెళ్లక తప్పింది కాదు. నాగన్న మూత్రము బయటనే ఉన్నాడు. ఆవేళ ఉపాధి చేసింది అమ్మ. చిట్టికి నాకూ సానర్లనిండా పెట్టేనీ, కాఫీ పట్టుకొని నాన్న అశీను రూములో కెల్లింది అమ్మ. నాకాఫీ, ఉపాధి నాగన్న కివ్వాలని బయటకొచ్చాను. నాగన్న మూత్రము "తచ్చుకోనబాబు, తినగూడదు" అని బ్రతిమాలుతున్నాడు. నా కా మాట లేమీ

బాగుండదులేదు. చిట్టి అమ్మతో చెప్పేసింది గావల్లు, ఉగ్రస్వరూపిణియై చుట్టుకున్న బయటి కొచ్చేసింది అమ్మ. నా జబ్బు పట్టుకుని లోపలికి తీసుకుపోయి తెగ బాదింది. నాకింకా జ్ఞాపకము. నాగన్న లోపలికి రావడాన్ని వీలేదు. లేకపోలే అడు పెట్టి ఉండేవా డేమా! ఈ సంగతి నాన్నకేమీ తెలవలేదు. సాయం త్రము 4 గంటలకు మమ్మల్ని మైగకు తీసుకెళ్ల మని నాన్న నాగన్నకు ఆర్ద్ర చేసేవారు. పాప ఉన్న. బుల్లికారును తోసుకుంటూ నాగన్న వచ్చేవాడు. చిట్టి, నేనూ కూడా నడిచి వెళ్లేవాళ్లం. నాగన్న కెక్కువ కప్టమని చిట్టి, నేనూ, కాస్సేపు బుల్లికారును తోనేవాళ్లం. నాగన్న కప్టపడడము నా కిష్టంగా ఉండేది కాదు. అయినా మా కిచ్చేవాడు కాదు. అంతే నేను కోపగించేవాడిని. అంచేత యిక్కడ తప్పేది కాదు. ఇల్లు సమిష్టి నే, గంగలాడుతూ అతనే దొర్లించేవాడు కారును.

వెంటనే అమ్మ, మమ్మల్ని దొడ్డిదారిని తీసుకు పోయి కుత్తరంగా స్నానం చేయించి మరిక బట్టలు వేసేది. "స్నానం యిప్పు డెందుకేం, బట్ట మాయం చే మారుస్తా వే?" "అంతే" నా కెగు రాడతావ్ వెధవా—అంటరానివాడితో యిప్పటి దాకా తెగ తిరిగి!" అంది. అమ్మమాటలు నాకేం తెలిసేవి కావు. అమ్మ కోప్పడే కారణము కూడా తెలిసింది కాదు. ప్రాద్దున్నే. దూరాన గల కొల్లాయినుండి సరిపోయినన్ని నీళ్లు కేర వేయడము - బజారు పని - యింట్లో పనులు చేయడము - మర్నా నాన్నతో ఆఫీసుకు పోయి అచ్చటిపనులు చూచుకుని 4 గంటలకు యింటికి వచ్చి నీళ్లు కేరవేయడము— ఆ తర్వాత మమ్మల్ని మైగకు తీసుకు వెళ్లడము— యిది నాగన్న రోజూ చేయూర్చిన్న పని. నేను బడికి వెళ్లేవాడినేగాని నా మనస్సంతా నాగన్న మీదే ఉండేది. ఆతని మాటల్లో, చెప్పే కథల్లో ఉండే మాధుర్యమే దానికి కారణమై యుండవచ్చు. ఆతని ముఖంలో నిష్కల్మష ప్రేమ కనపడుతుంది. ఆతని నవ్వే ముఖం నాకు చాలా హాయి నిచ్చేది.

అమ్మ యేమి వండినా ఆతని వేమీ పెట్టేది కాదు, ఆతనిచేత పనులు యెక్కువగానే చేయిం

రచన : శ్రీ ఆర్. రామనాథరెడ్డి

చేది. పనులభారంవల్ల తిరిగి ఆలస్యంగా వెళ్లేగా డాఫీసు పనికి నాగన్న. అక్కడ నాన్నకూడ తిట్టుతుండేవాడేమా!

ఒకరోజున యెందుకో మరి నాగన్న రాలేదు. నాగన్న రాకపోవడం చూచి అమ్మకు కోపం పెచ్చయిపోయిందంటే - ఆశ్చర్యం లేదు. రుసరుస లాడేస్తుంది. వాడిపై శాపనాకారాలు పెట్టేస్తుంది. నీళ్లు జార వేసుకోడమూ మొదలైన పనులన్నీ అమ్మే చేసుకోవలసి వచ్చింది. ఆ కప్టమంతా అమ్మకి పుడు తెలిసివస్తుం దను కున్నాను. అమ్మ చాల కష్ట పడి పోయింది. అమ్మయ్య అని ఓ మూల కూర్చుండిపోయింది.

కాస్సేపటికి నాగన్న ఆశ్రుతగా వచ్చాడు బయటనే ఉన్నాను నేను. "అమ్మగారి నిలా పిలు. బాబూ! అన్నాడు. అతనికరం వణికిపో తోంది. కంగారు పడిపోయి మాట్లాడలేకపోతు న్నాడు. ఎందుకో నాకేం తెలేదు. మునుపటిలా నాతోకులాసగా కబుర్లు చెప్పే స్థితిలో లేదు. నాకు చాలా విచార మొచ్చిందతని వాలకం చూచి. అమ్మతో చెప్పాను నాగన్న వచ్చాడని. అసలే అతనిపై కోపంగా ఉండేవా.. "వచ్చా డూ.. నాగన్న" అని రుసరుసలాడుతో బయటి కొచ్చింది. ఆ వాతావరణం చూచి నేను చాల భయపడ్డాను. "ఏరా యింత ఆలస్య మయింది!" ఇదే అమ్మ మొదటి ప్రశ్న. ఇంకా పనిచేయ్య దాని కొచ్చాడనుకుంది గావల్లు. నాగన్న యిలా చెప్పడం ప్రారంభించాడు. "రాత్రినుంచి మా అమ్మకు వాంతులు విరోచనాలండి. అందరూ కలరా అంటున్నారు. డాక్టరుకు చూపిద్దామని ఉంది." అనీ అనడంతో అనేక నీటి బిందువులు రాత్రే అతని కళ్లనుండి ఏదో బలవంతమైన శక్తి ఆతని గొంతును నొక్కిపెట్టేసింది. ఇక మాటాడ లేకపోయాడు. "ఏం నాగన్నా, మీ నాన్న లేడూ" అన్నా నేను. తే డన్నట్లుగా తల వూపాడు మరింత విచారంగా. "నీ కందుకురా వెధవకి?" కసిరింది అమ్మ. "అయ్యో, పాపము

నాగన్నా! అమ్మకు జబ్బు చేస్తే నాన్న యెంత మంది డాక్టరులను తీసుకువచ్చి మందు లిప్పించే వాడో!" అనుకున్నాను. అమ్మకు నాయంత విచారము కల్గలే దనుకుంటా. కలిగే అవసరం కూడా అమ్మకు లేదు.

నాగన్న మరలా ప్రారంభించాడు: "అమ్మ, 5 రూ||లు యివ్వండి. చాల జరూరు, డిత్తు మలో కొనుక్కుందురుగాని అమ్మ. మాయమ్మను బ్రతికించండి!" అంటూ అమ్మను బ్రతిమాలాడు. డిత్తు యిచ్చేవారిదగ్గర కళ్లక పోయావు క్కే అంది అమ్మ, యింకా కోపంగానే. "బాబుగారు మీదగ్గర కళ్లమన్నార" అన్నాడు. అమ్మ భోరణిమాస్తే నాకేమిసహించలేదు. విచారంగా యింట్లో కొచ్చేసాను. చిట్టికూడ నావనకాతర వచ్చేసింది. చిట్టి యేడ్వడం నే చూచాను. నాకింక యేడ్పు ఆగలేదు. అమ్మ నాగన్నన వెళ్లగొట్టి యింట్లో కొచ్చింది. మాస్తి చూడ మరింత కోపం తెచ్చుకొని మమ్మల్ని బాదింది. మాపైనా నాగన్నపైనా ఏమి పగ! అమ్మ!

ఆ మర్నాడు నాన్న కబురు తీసుకొచ్చాడు— నాగన్న తల్లి చచ్చిపోయిందని. నాకు పట్ట లేనంత దుఃఖము వచ్చింది. అంత నాగన్న మల్లి మాకు కనపడలేదు. నా కాతని ముఖము అల్లానే జ్ఞాపక ముండిపోయింది. రోజూ ఆ వేళలకు జ్ఞాపక మొచ్చేవాడు. చిట్టి, నేనూ నాగన్నను తీసుకురమ్మని నాన్నను బ్రతిమాలాము. నాన్న అంగీకరించి వెళ్లారు.

నాగన్న యెక్కడికో వెళ్లిపోయా డట— అన్న కబురు మాత్రం తెచ్చారు నాన్న అప్పటినుండి నాగన్న జాడ లేదు. ఇంకా పడతాడన్న ఆశకూ పోయింది మాకు. ఆతః పల్ల నేను పొందే జ్ఞానం దానికి గట్టు తెగిపోయింది చిట్టికూడా బెంగగా ఉంది కొంత కాలము. ఆ రోజుల్లో యుద్ధంలోకి తీసుకునేవారు యువకుల్ని. నైస్యంలో చేరిపోయాడని అనుమాన మొచ్చింది. కాని నైస్యంలో చేరలేదన్నట్లు నాన్న దృఢంగా తెలుసుకొచ్చారు. పాశం నాగన్న రెమెమర్యాడో అన్న విచారము నాన్న చాలకాల ముండిపోయింది.

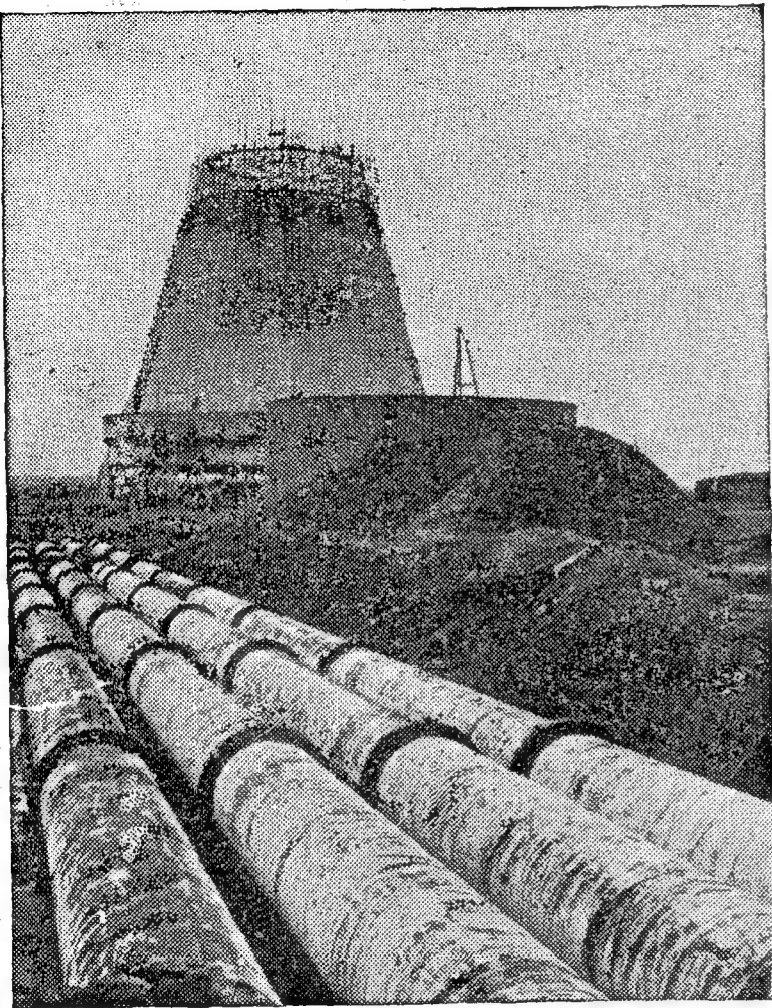
నాన్న గారితో పాటు రాంగర్ లో ఒక్క పాటు గడిపాము. చిట్టి నేను.. మా త్రము మూడుసార్లు యింటికి వెళ్లివచ్చాము భరద్వాజ్ నాన్నతో.

ఇంట్లో పనిచేయడానికి నాన్న మరెవరినీ నిర్ణయించలేదు. "ఎందుకు వాళ్లు? డెబ్బుఖర్చు. వాళ్లు పనికూడ చేయరు" అన్న అమ్మసలహాపై మా నేనుంటాడు. అమ్మే కప్టపడి పనులన్నీ చేసుకో డం లో చాల నీరసపడిపోయిందే ఆ సంతతరంలోనే రాంగర్ నుండి నాన్నకు బదిలీ వచ్చింది కాకినాడకు. కాకినాడ రాక తప్పింది కాదు. కాకినాడ మకాంతో వచ్చాము. నాన్న నుకొము కుదిర్చాడు. కాలేజీ కో మైలు దూరంలో ఉంది యిల్లు.

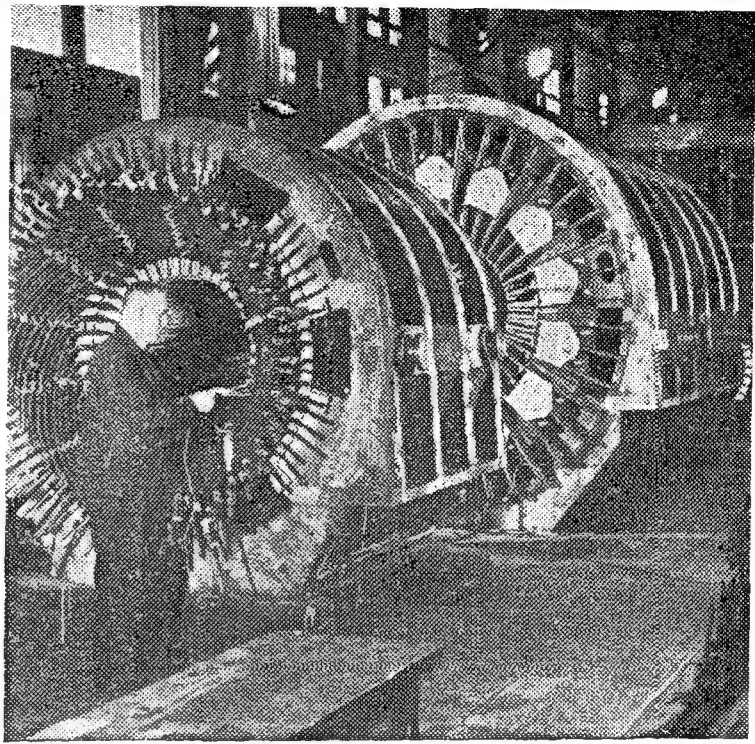
అప్పటి యుద్ధం అయిపోయింది. యుద్ధం లోనికి వెళ్లిన భారత సైనికులు విడుదల చేయ బడ్డారు. నాగన్న యింకా జ్ఞాపక ముండక పోలేదు. నాగన్నకూడ యుద్ధంనుండి వచ్చే స్తాడేమా అనుకున్నా ముందు నాన్న చెప్పాడు కద నాగన్న యుద్ధంలో చేరలే"డని. అంచేత ఆ ఆలోచన పోయింది. ఏమో.. నాన్నప్పడు తెలుసుకొచ్చాడో లేదో! అయినా నాగన్న ఎక్కడికి పోలే నాన్నకేం అవసరం? నేను ఆవేళ కాలేజీనుండి వస్తున్నాను. ఒంటిగంటవేళ. ఎండ మహతీరంగా ఉంది. నెత్తి మాడేసేస్తుంది. నాముందరే ఒక ఒంటెడ్డు బండి నడుస్తోంది. దాన్ని తప్పించి ముట్టర పోదామని నా ఉద్దేశము. బండి కుర్రాడు నన్నెగాదిగా చూచి యేమనుకున్నాడో "బండి యెక్కండి బాబు" అన్నాడు. "డెబ్బులు లేవోయ్, అయినా ఆ కనపడే వీధిలోని మొదటి యిల్లే మాది" అన్నాను. పర్యాయం, ఎక్కండి బాబు అన్నాడు..... పోని వ్యడ మేమని యెక్కాను..... బండి రోడ్డుప్రక్కగా ఆపి నావంక తడేకధ్యంగా చూస్తున్నాడు... మాట్లాడదామని ఆతని పెదవులు ప్రయత్నిస్తున్నాయి. ఎందుకో ఆతని కళ్లు చేమ్యగిల్లేయి. ముఖవర్చస్సంతా మారిపోయింది. నన్ను చూచి

(16 వ పేజీ చూడుడు)

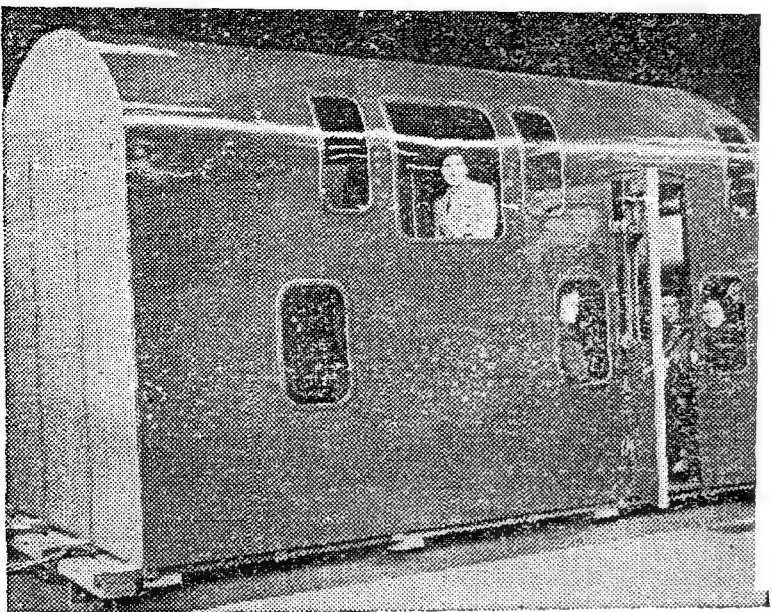

షెల్-పెట్రోలియం కంపెనీ, తన నూతన డైరీలను, నూటికి నలభైవంతుల అధికౌత్తితగినంతగా వృద్ధిచేసుకొంది. ఇక్కడ యంత్రాలు వేడి యెక్కకుండా కట్టిన నీటితోడై గోపురాలు.

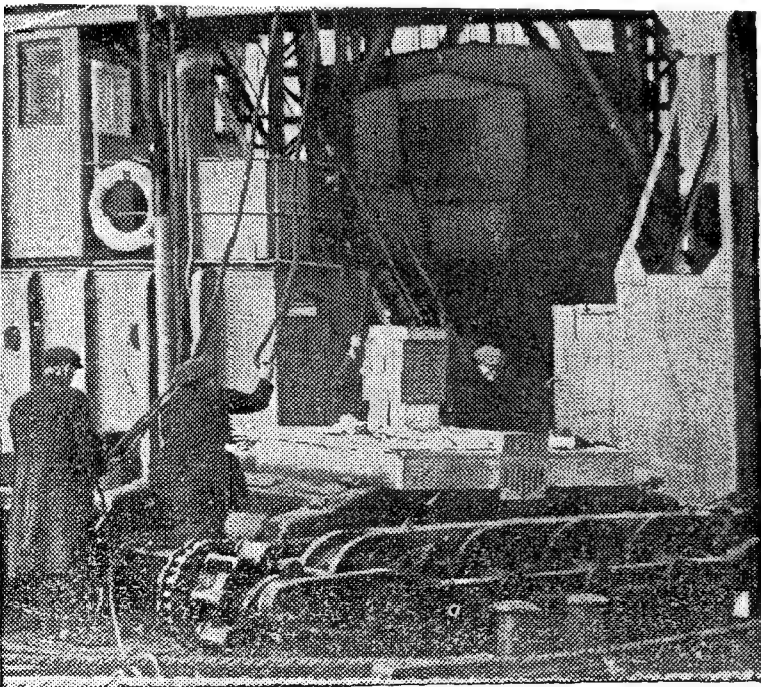
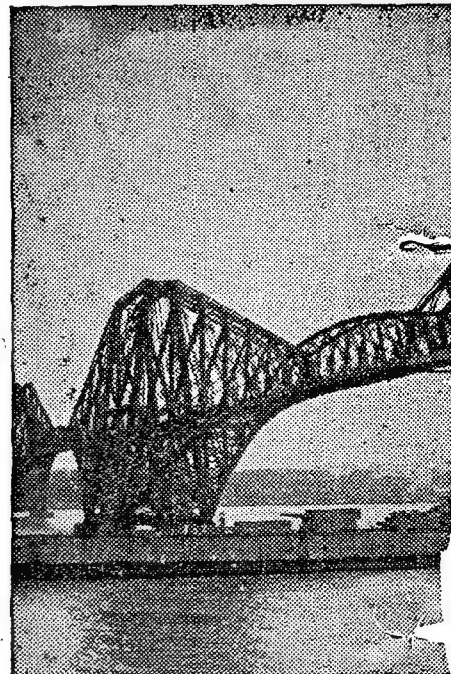
విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తికి నూతన భారీయంత్రాలను మిడ్లాండు జనరల్ ఎలెక్ట్రిక్ కంపెనీలో అమర్చారు. ఇండియాలో సింగ్రిప్రాజెక్టు ఈమాదిరి విద్యుదుత్పత్తి యంత్రాలనే పంపా

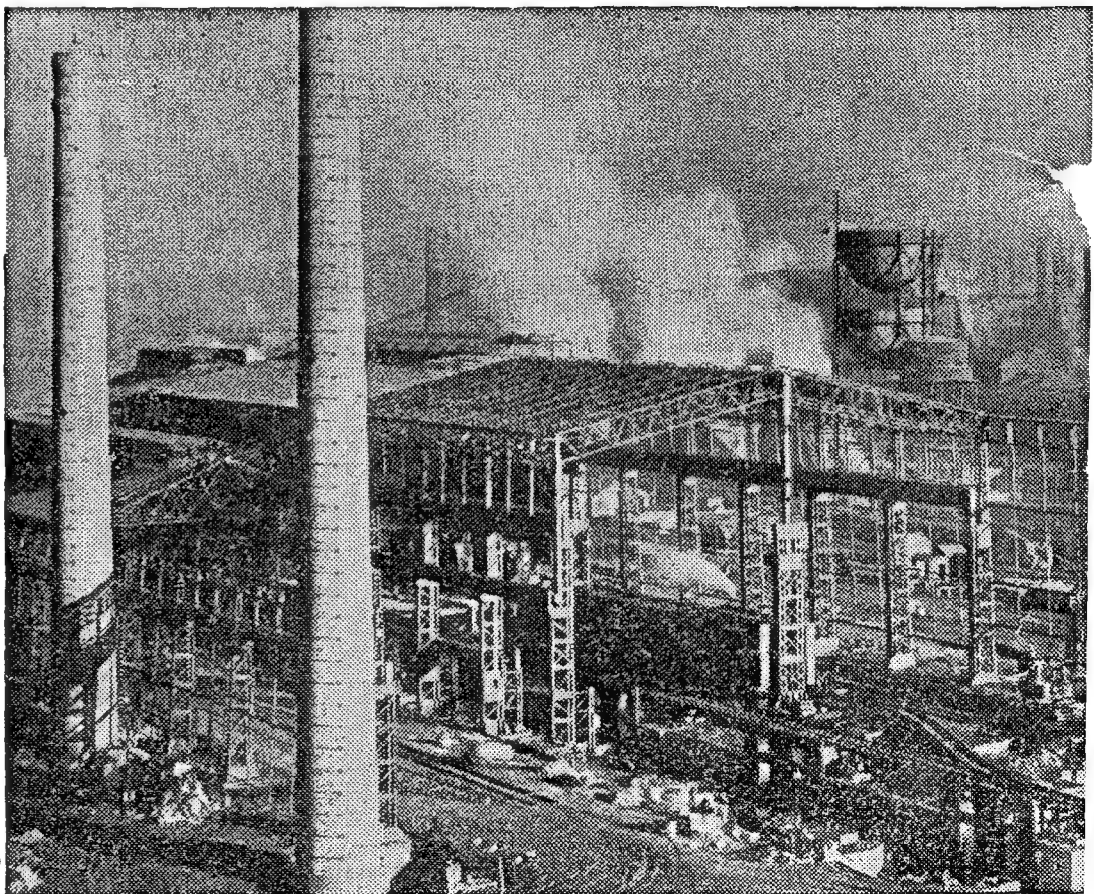
రైలు పెట్టెలవద్దనుంచి ఎక్కవనుంది ప్రయాణీకులను తీసుకొని వచ్చేదుకు, రెండు అంతస్తుల రైలుపెట్టెలను కట్టుకున్నారు.

బ్రిటన్ పారిశ్రామిక

భారీ పరిశ్రమలలో

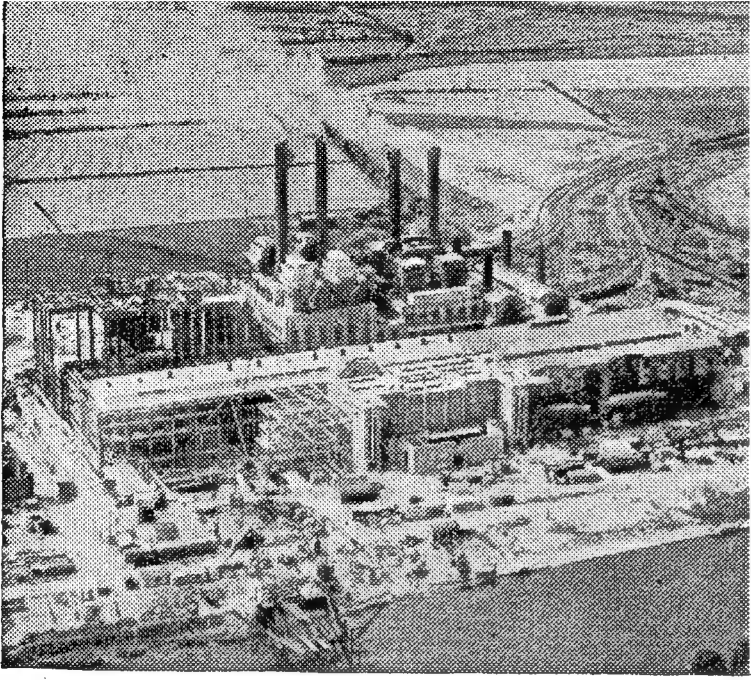

యూరప్ పునరుద్ధరణప్రణాళిక ప్రకారం, భూమి త్రవ్వ యంత్రాలు బ్రిటనుకు దిగువతి అయ్యాయి.

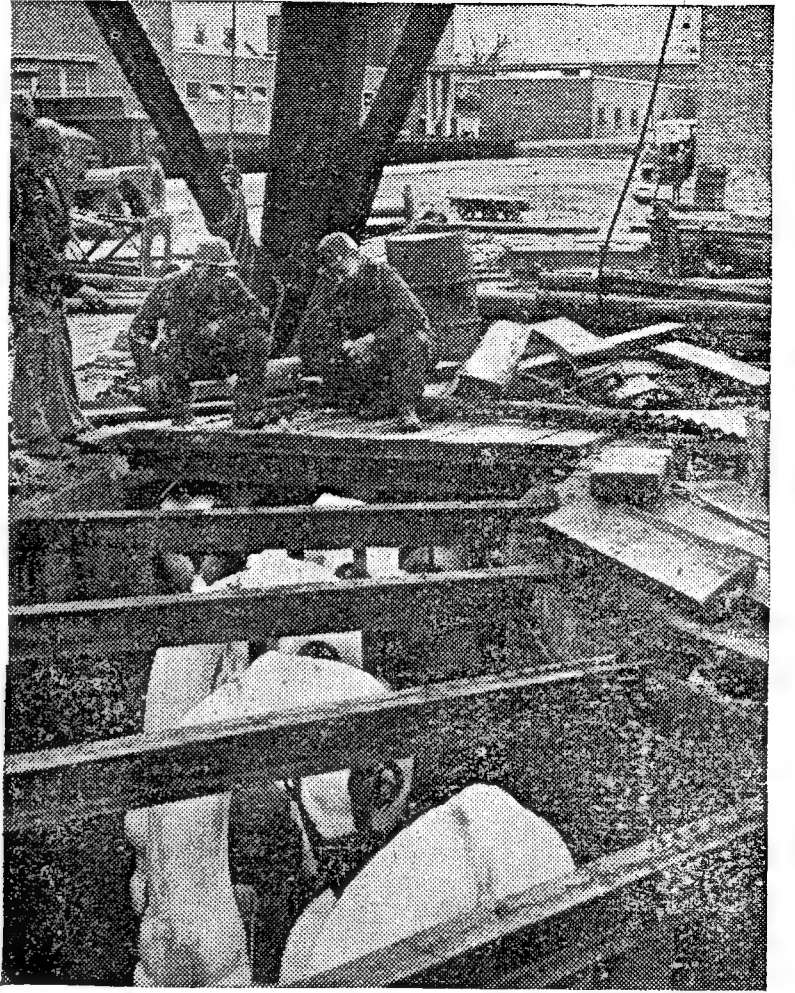

లింకార్న్షైర్లో ఈ పెద్దపెద్ద ఇనుప కర్మాగారాలలో, భారీ ఇనుప పరిశ్రమ పెద్దపెట్టున సాగిపోతోంది. కొలిమి 800 టన్నుల ఇనుమును కరిగించి ద్రవంగా ఒలికిస్తూ ఉంటుంది. వారానికి 4500 టన్నుల ముడి ఉక్కు కడ్డిలు తయారవుతూ ఉంటవి.

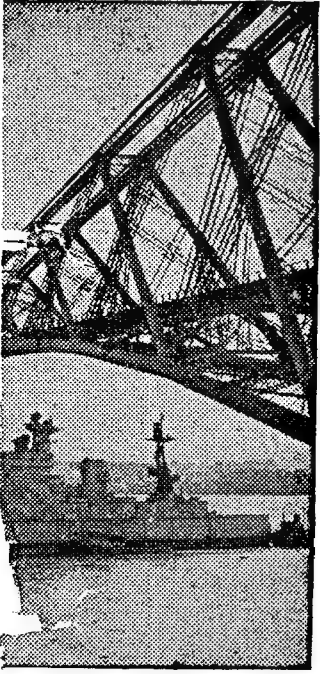

బ్రిటన్ పంచవర్ష విద్యుత్ప్రణాళిక ఏర్పరచుకొంది. పవర్ స్టేషనులను పెంచుకొంటున్నారు. విల్ ఫర్డ్ పవర్ స్టేషను మునుపు 105,000 కిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి నిచ్చేది. ఇప్పుడు 254,000 కిలోవాట్లదాకా ఇక్కడి యంత్రాన్ని పెంచారు.

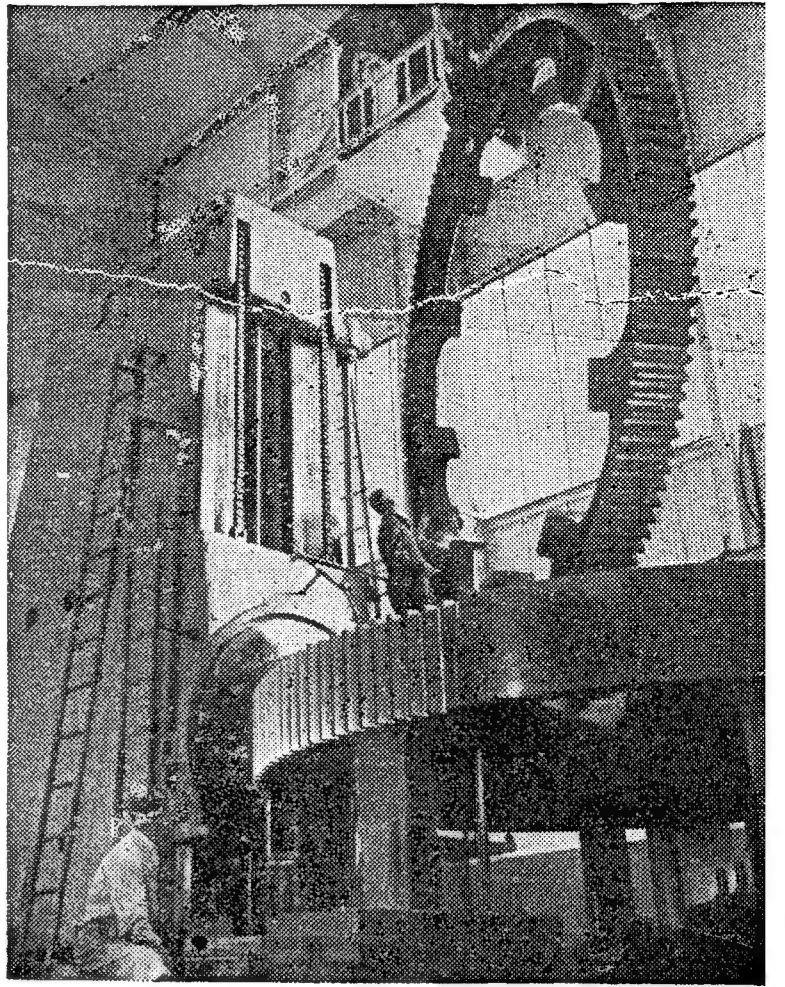

కొత్త బొగ్గు గనులను కనిపెట్టి ఉపయోగించేందుకు భూమిలో 412 అడుగుల లోతుకు ఈ సామ్రాజ్యం దించి 412 అడుగుల లోతుదాకా భూమిలో ఊటనీటినంతా గడ్డకట్టిం చేసి, నీరు అడ్డు రాకుండా పరిశోధనలు సాగిస్తారు.

మికాబివృద్ధి

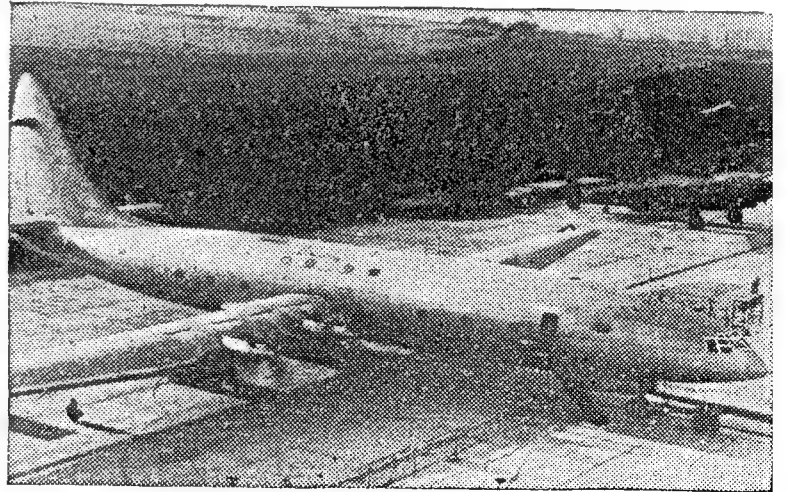
శీఘ్ర పురోగమనం

ఇంగ్లండుకూ విదేశాలకూకూడా కావలసిన భారీపరిశ్రమలన్నీ జోరుగా ఇంగ్లండులో సాగుతున్నాయి. దుంపచక్కెర తయారుచేసే యంత్రాలు ప్రపంచంలో మూడు నాలుగుచోట్లలో మాత్రమే ఉన్నాయి. ఆ యంత్రాలలో బ్రిటన్లో ఉన్న యంత్రపు భారీచక్రాలు చిత్రంలో కనబడుతున్నాయి!

పెద్ద ఫార్ములలో గొడ్డకు గడ్డి, చొప్ప, మొదలైనవి ముక్కలుగానరికి తిండికి అనువుగా సమ కూర్చిపెట్టేయంత్రము. గంటకు 8-12 టన్నుల గడ్డి చొప్ప, మొదలైన వాటిని గొడ్డు తినేందుకు వీలుగా తుండ్లు తుండ్లుగా నరికి పోగు పెట్టుతుంది.

బ్రిటన్ తయారుచేసిన ఉత్తమరహదారి విమానము. నూరుమంది పాసింజర్లు రాత్రింబగళ్లు ప్రయాణంచేసే స్పృక్రాలన్నీ విమానంలో అమర్చబడి ఉన్నాయి.

అనగనగా ఒక చోట ఒకతడు తన భార్యతో జీవించుతూ యుండేవాడు. పాపం అతడెంతో మంచివాడు. కాని బీదవాడవలం వల్ల, అతని భార్య మంచిదీ, హృదయం లేనిదీ అవటం వల్ల అతణ్ణి యెంతో బాధపెట్టేది.

ఒక దినం, అతడు పొయ్యిలోనికి కావలసినన్ని పుల్లలు సంపాదించ లేకపోయాడు. అందువల్ల పుల్లలను విక్రయించి కావలసినంత ధనం సంపాదించడానికి వీలు కలిగింది కాదు. దానితో వాని భార్య, తన దానికి అతని కేమీ యివ్వకుండా అతణ్ణి యేడ్చింది. అందువల్ల అతడు ఆ కలితో బాధపడుతూ అడవికి పోయి చాల కష్టంపాదించుచు దామని బయలుదేరాడు... వెళ్లి వెళ్లి ఒక చెట్టు క్రింద కూర్చుని, తన శుద్ధి తల్పు కొని బావురు మని యేడ్వసాగాడు.

అక్కడకు దగ్గరగానే ఒక మొగ బాతు, అడబాతు కాపురముంటున్నాయి. అవి అతణ్ణి చూచి, దగ్గరకు వచ్చి యేడ్వడానికి కారణమేమిటని ప్రశ్నించాయి.

వాడు పక్షులయి పోయారు— అతడు విచారిస్తూ అనసాగాడు: 'నా కథ మీకు చెబుతేమాత్రం మీరు నాకు వలయు సహాయం చేస్తారని యేవిధంగా నిశ్చయానికి రావటం?'

'నువ్వు చెప్పినట్లుగా మేం పక్షులమే' — దమ తలచి, ఆ బాతుల జంటలో ఒకటి అన సాగింది... 'కాని, నువ్వు చెప్పినది నిజమే అయి నప్పటికీ... నీవు నీ కథ చెబుతే నిన్ను కష్టములనుండి ముక్తినిచ్చే యేడానికి నా అన్ని శక్తులూ వినియోగిస్తాను.'

ఈ మారు అతనికి ఆ పక్షి మీద నమ్మకం కల్గింది. ఒక మాట గూడా మర్చి పోకుండా... తన బీద స్థితి... తన భార్య తన్ను చూచుతున్న విధానం అంతా అతడు, ఆ పక్షితో చెప్పాడు.

'ఓహో... నీ భార్యలాంటి భార్య లకు బంగారం చూపిస్తే మోజు(ఇష్టత) చూపిస్తారు' — బాతు చెప్ప సాగింది—రెండు ముత్యముల తన ముందు వినరి: "ఇవి తీసుకొని వెళ్లి నీ భార్య కియ్యి. ఈలా ప్రతి దినం వచ్చుతూ ఉండు. నే బ్రతికి ఉన్నంత కాలం యీ విధంగా నీకు ప్రతి దినం రెండు ముత్యముల వచ్చుతూ యుంటా.

పాపం... అతడు ఆ సందంతో గంతాడు. బాతుకు కృతజ్ఞత వెల్లడిస్తూ, ముత్యములు తీసుకుని బయలుదేరి, వాటిని భార్య కిచ్చాడు. అతని భార్య... దానితో... సంతోషం రాలయి పోయింది... ఆమెకు ఆశ హెచ్చయి పోయింది... ప్రతి దినం తమ అదృష్టం తలచుకొంటూ, తన భర్తను తెల్లవారు జామునే లేపి... ఆ ముత్యములు తీసుకొని రావడానికి పంపించేది.

ముత్యాల బాతు

మూలం: శ్రీమతి పోవనాదేవి

అనువాదం: శ్రీ ఓగేటి శివరామకృష్ణ

ఆ విధంగా వారిద్దరు కొంచెం ధనవంతులయ్యారు. తమ కా విధంగా దారి చూపించిన బాతుకు కృతజ్ఞత వెల్లడించడానికి బదులుగా... ఆమెకు హాని చేయ తలపెట్టారు.

'ప్రియమైన భర్తా'... ఆ...కూరు రాలయిన భార్య అతడు అడవికి వెళ్లబోయే ముందు అన సాగింది! "ఆ ముత్యపు బాతు మన కెంతో సహాయం చేసినందువల్ల ఆమె నొక మారు ఆహ్వానించవలె ననే తలంపు కల్గింది. ఆమెదయకు బదులుగా... మనకు తోచిన విధంగా గౌరవం చేద్దాం" అని.

ఆమె మాటల అర్థం గ్రహించ లేని ఆమెభర్త... యథా ప్రకారం బాతువద్దకు వెళ్లి ఆమెతో తన భార్య కోరిక తెల్పాడు. బాతు గూడా అతని ఆహ్వానాన్ని అంగీకరించింది. అతనితోకూడా వారిని సంతోష పర వశులను చేయడానికి బయలుదేరింది... కాని... అయ్యో!... వారు యింటిని సమీపించారో లేదో... ఆ కూరురాలు విషపు నవ్వునవ్వుతూ వచ్చి బాతు రెక్కలను చేత పుచ్చుకుని యీ విధంగా అన సాగింది: "నువ్వు ముత్యాల బాతువా? నా భర్తను నీ దగ్గరకు రప్పించు కొని ముత్యములకోసం అతని చేత బతిమాలించుకొంటున్నావా? ఇంక అతన్ని విధంగా నువ్వు బాధ పెడుతూంటే నే చూస్తూ సహిస్తా నను కొన్నావా? చూడు... నిన్ను కోసి వేసి నీలో ఉన్న అన్ని ముత్యాలూ తీసి వేసుకొని నా భర్త రోజూ అక్కడ కొచ్చి, ముత్యములు తీసు కొచ్చి బాధ పడటం అనే దానికి తర్పణలు వదిలిస్తా. నేనింతవర కెప్పుడూ ముత్యాల బాతును చూడ లేద. కాని యీ దినం మాత్రం నీ మాంసంతో సంతృప్తి కరంగా భోజనం చేస్తాం. నీ మాంసం చాలా తియ్యగా ఉంటుంది."

ముత్యపు బాతు తన్ను ఆహ్వానించటం ఎందుకో తెలుసుకొంది. ఇప్పుడది పెద్ద చిక్కులో పడింది. పాపం... ఏం చేస్తుంది?

ఆ మాయ దారి రాక్షసి. బాతును యిచ్చుకొని గది వద్దకు వచ్చింది. అక్కడ మాత్రం బాతు తన రెక్కలు విడల్చి, ఆమె ప్రయత్నాన్ని వ్యధా చేసింది. దానితో ఆమె తనభర్తనుకూడా సహాయం

కొరకు కేక వేసి, తనకు సహాయం చేయమంది. వారిద్దరూ కలిసి మొత్తం మీద పిట్టను లోనికి తీసుకొని వెళ్ళారు. భార్యయందలి భయం చేత అతడి భార్య ఒక రెక్క పట్టుకొనగా, అతడొక రెక్క పట్టుకొన్నాడు. దానితో ఆ పిట్టకు వారిరువురితోనూ యుద్ధం సంభవించింది. ఈ వింతను చూడడానికి అనేకమంది ప్రజలు గుమికూడరు.

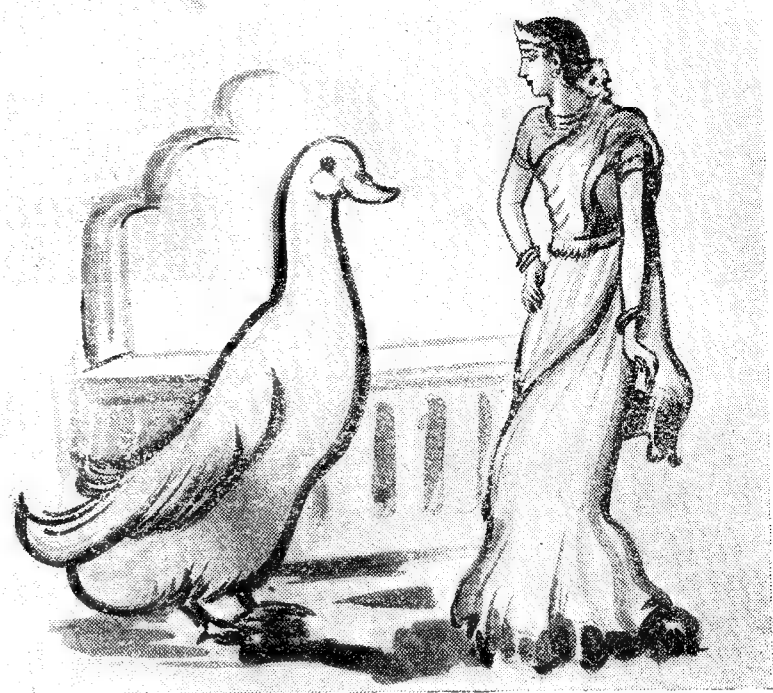
ఆ ప్రదేశాన్ని ఏలుతున్న రాజు ఆవయిపునుంచి వేటకు వెడుతూ, యీ ఆశ్చర్య విషయం కన్నులారా చూసే సరికి జాలి కలిగి, ఆ దంప

వేట యందు యెక్కువ అభిలాషకల ఆ రాజు ఒక నాడు, తన నేవకులతో వేట కని బయలుదేరాడు. బంగారు బాతు వంటరిగా ఉండటం రాణి కిష్టంలేకపోవటం వల్ల, దానిని తన వద్దకు తెప్పించు కొని, దానితో మాట్లాడి సంతోష పడ సాగింది.

'ప్రియమైన బాతు,' రాణి బాతును పెద్దగా గౌరవం చూపుతూ ఆతురతతో అన సాగింది: 'నువ్వు ప్రపంచమంతా తిరిగి యుల్లావ్. నువ్వెక్కడయినా నా కన్న అంద కత్తెను చూచావా?'

బాతు మొదట్లో యేవిధంగానూ జవాబు యివ్వలేదు. రాణి ఆ ప్రశ్ననే తిరిగి వేసింది. దానికి జవాబు యివ్వ లేదు. రాణి కోపంతో మూడవ మారు తిరిగి ప్రశ్నించింది. దానితో బాతు తన నోటిని నిశ్శబ్దంగా ఉంచలేక పోయింది.

'ఒక విషయం రాణీ... నిజం చెబుతా... కాని అది మీకు విచార

తుల చేతుల్లోంచి పిట్టను లాగి పుచ్చుకొన్నాడు. ఆ తరువాత ముత్యపు బాతు, వారు తనకు చూపించిన కృతజ్ఞత అంతా వెల్లడించి చెప్పింది. దానితో అతడు యింట్లో ఉన్న ముత్యములన్నీ తన వని చెప్పి వారిని యిదివరకు విధంగానే బీదవారిని చేశాడు.

అలాంటి చక్కని పిట్టను తనంతట తానే చూచుకొన్నందుకు రాజు తనలో తానే యెంతో ఆనందపడ్డాడు. దానిని తనతో కూడా తీసుకొని పోయి, ఎంతో జాగ్రత్తో దానిని పెంచ సాగాడు. రాజ్య కార్యములూ, దినములో చేయవలసిన పనులూ పూర్తయిన తరువాత అతడు పిట్ట వద్దనే కాలక్షేపం చేశేవాడు. ఎంతో తెలిసిన దవటంవల్ల పిట్ట (బాతు) కూడా అతనితో మంచి భావతో, తాను చూచిన విచిత్రాలు, తన ప్రయాణంలో జరిగిన వింతలూ చెబుతూ యుండేది.

కరంగా ఉంటుం దని భయపడుతున్నా... విచారకరమైన విషయం చెప్పినవారికి శిక్ష తప్పదని పెద్దలు చెబుతూ ఉంటారు...' అని ముత్యపు బాతు అంది...

'నీ మాటలతో నే బాధపడను' రాణి ప్రత్యుత్తర మిచ్చింది: 'నాకన్న అందంగల స్త్రీని మరొక దాన్ని నువ్వు చూశావేమో ముందు చెప్ప!'

'నికు వ్యతిరేకంగా జవాబు ఇవ్వడానికి నాకు బాధగా ఉంది'...ముత్యపు బాతు అన సాగింది: 'కాని, నువ్వు బాధ పెట్టుతూండటం వల్ల నిజం చెప్పడంకంటే గత్యంతరం నాకు లేకుండా వుంది. నీవు కలిగిన అందం... నీవు కలిగి యున్నావ్. నిన్నుబోలిన జంట భూమిమీదగాని, స్వర్గమందుగాని లేదు. కాని... నీ ముఖం... సింఘాల్ ద్వీపం రాజకుమారి ముఖంతో పోల్చి చూస్తే చెడ్డగా కన్పిస్తుంది. (కాలివేలికీకూడా పోలదు.) ఆమె మన తూర్పుదేశాలకు ముత్యం!'

‘ఏమిటి?’ కోపంతో రాణి అన సాగింది: “నా ముఖం నీవు... ఆ మె కాలివేలితో పోలుస్తావా?... నీకు అందం గ్రహించ శక్తిగల కన్ను అనలు లేదు— దానితో ఆ మె ఒక నేవకుడ్ని పిలచి, దానికండ్లు ఊడదీయ ఆజ్ఞ ఇచ్చింది!”

■ నేవకుడు, రాణిమాట తల దాల్చి వలసినవాడు కాబట్టి, పిట్టను తీసుకొని, బయటకు వచ్చుతూంటే ద్వారము వద్ద కాపలా వాడు అతనిని ఆపి దొంగవాని క్రింద అతనిని నిర్బంధించాడు. కాని రాణి పంపిన నేవకుడు, తాను దొంగను కాననీ, రాణి చెప్పిన పని చేయడానికి వెదు తున్నానని యేమో చెప్పాడు.

‘అది... తరువాత తేలుతుంది’ ద్వారమువద్ద ఉండు అతడన్నాడు: ‘ఇది మామూలు పిట్ట కాదు. రాజు... దీనియం చెంతో మక్కువ చూపిస్తున్నారు. ప్రస్తుతం అది పోయి నట్లుగా వారికి తెలిసినట్లయితే, యే పురి శిక్షో తక్కువ కాకుండా ఇచ్చి శిక్షించుతారు.’

దానితో రాణి పంపిన నేవకునికి భయం కల్గింది. అందువల్ల దానిని చంపి, కన్నులు తీయడానికి బదులుగా, దాని జోలికి పోకుండా, యింకో బాతుకండ్లు తీసుకొని వచ్చి రాణికి నిదర్శనంకోసం చూపి, ఆమె ఆజ్ఞను... శిరసా వహించినట్లుగా నటించాడు.

ఇది జరిగిన కొంత కాలానికి, రాజు వేటనుండి తిరిగి వచ్చాడు. వచ్చి రావటంతోటే అతడు తన ప్రియ మైన పిట్టను చూడటానికిని తొంద రగా వెళ్లాడు. అది ఉండే యధాస్థానాన లేకపోవటంతోటే, అందరు నేవ కుల్నీ పిలిపించి, దానిని గురించి వర్తమానం చేయసాగాడు. ద్వారము వద్ద ఉండే నేవకుడుమాత్రం రాణి కోపగించిన విధానం, ఆమె బాతుకు శిక్ష ఇచ్చిన విధానం, తాను తీసుకొని వెళ్తున్నవానిని అడ్డు పెట్టిన విధానం చెప్పాడు. ఇంతలో రాజు వచ్చిన సంగతి తెలియడంవల్ల యిదివరకు పక్షిని బయటకు తీసుకొని వెళ్లబోయిన వ్యక్తే దానిని తీసుకొని వచ్చి రాజుముందు పెట్టాడు. రాజు సంతోషించి, అతని కష్టములకు తగిన విధంగా బహుమతి ఇచ్చాడు.

రాజు తరువాత రాజాంతఃపురానికి వెళ్లి తన ప్రియమైన బాతును ■ విధంగా కరినంగా శిక్షించడానికి యేర్పాటు చేసినదానికి కారణ మేమిటని అడిగాడు.

‘ఓ రాజా’— కండ్లనుంచి వచ్చు తూన్న నీళ్ల నాపుచేసుకొంటూ రాణి చెప్పసాగింది: “నే నీ పిట్ట మూల కంగా దూషించ బడ్డాను. పర మాటయైనా పడని నేను, పిట్ట— హీనమయిన పిట్టచేత మూల పడ్డా సంటే అది నా కగౌరవం కాదా? నా కవమానం కాదా? నా యెదుట ఆమె చెదరకండా నాకంటే అందకత్తె

మరొకామె ఉందనీ, ఆమెకాలిగోటి కయినా నేను పోలననీ, ఆమె సింఘాల్ ద్వీప రాజకుమారి అనీ చెప్పడానికి ధైర్యించింది. ఆమెకు అందం తెలుసుకొనే శక్తిగల కన్ను లేదు. అందువల్లనే ఆమెకండ్లను తీసేయ వల్సిందని నే నాజ్ఞాపించుతా’.

‘ఓ రాణి, నీ ఆజ్ఞ నా కోప మూలకంగా జరపబడలేదు. ఈ ముత్యపుబాతు నిరవకారి. ఏమయి నప్పటికీ, ఆమె నీ విషయంలో అబద్ధం చెప్పినట్లయితే, ఆమె కండ్లు పీకించటమే గాదు, చంపడానికి గూడా సిద్ధపడతా’.

రాణి ■ విషయం అనలు ఆలో చించ లేదు. కథ అంతా అడ్డు తిరుగు తుండేమోనని ఆమె భయపడసాగింది.

రాజు తొందరగా ముత్యపుబాతు వద్దకు వెళ్లి ‘తూర్పు దేశపు ముత్యము’ను చూపించవల్సిందని కోరాడు. బాతు దారిలో వచ్చు అడ్డు విషయములు, అనేక కష్టములను గూర్చి చెప్పి, అతనిని ప్రయాణమునుండి వెనుకకు తిరుగునట్లు చేయడా మనుకొంది. కాని ఎన్ని చెప్పినా రాజు వాటి నన్ని టిని చెవిటివాడు వినినట్లుగానే విన సాగాడు. చేనేది లేక బాతు అతనిని తన రెక్కల మీద యెక్కించుకొని, ఆ సింఘాల్ ద్వీపము వయపు ఎగర సాగింది. అర్ధరాత్రి రాణి నిదించు తున్న సమయంలో బాతు రాజును ఆమె పరుండే గదివద్ద ఉండే కిటికీ వద్దకు తీసుకొని వెళ్లి దిగ విడచి, బయట తాను నిల్చుంది. యిది వరకు బాతు చెప్పిన విధంగా ‘తూర్పు దేశపు ముత్యమే’ అని రాణిని చూచి రాజు అనుకొన్నాడు. బాతు ఆమె అందమును గురించి నిజమే చెప్పింది. ఆ నిజమే రాజును, ఆమెను ప్రేమించునట్లు చేసింది. ఏవిధమైన అడ్డు అయినా వచ్చుతుందనే భయం చేత, అతడు తన చేతికింగరం ఆమె చేతికి మార్చి, ఆమెఉంగరం తన చేతికి మార్చుకొని... తనను ఆమె వివాహమాడటానికి యే విధమైన అభ్యంతరమూ లేకుండా చేసు కొన్నాడు.

ఆ మరునాడు రాత్రి ఘృహప్రకారం, రాజు కోరుటవల్ల ముత్యపు బాతు తిరిగి అతనిని సింఘాల్ ద్వీపము వద్దకు తీసుకొని వెళ్లి, కిటికీవద్ద అతనిని వదిలి, అవతల నిల్చింది.

ఆ రాత్రి గూడా, రాజు తన ప్రేమికురాలిని చూచి, ఆనందించి, యీ మారు మెడయందలి హారములు మార్చుకొని, తిరిగి తనరాజ్యంచేరాడు.

మరునాడు ప్రొద్దుట, యువరాణి నిద్ర లేచినతరువాత, తన మెడలోని హారమైన హారము కనపడటంతోటే పంతో ఆశ్చర్యం పొందింది. దానితో వాడు ఆ సమయంలోనే మొదటి మారుగా, తన ఉంగరం మార్చు గూడా తెలుసుకొంది. ఆమె తన తల్లితో జరిగిన సంగతి చెప్పగా ఆమె

తన భర్తతో చెప్పింది. రాజు వెంటనే ప్రత్యేకమైన గూఢచారులను అనలు విషయం తెలుసుకొనటం కోసం నియమించాడు. వారు రాజభవనం చుట్టూ అత్యంతజాగ్రత్తో కాపలా కాస్తూ, వచ్చేవానికోసం యెదురు చూస్తూన్నారు.

తరువాత రాత్రి, వారి సూచనల కనుకూలంగా రాజు తిరిగి అచ్చటికి వచ్చి కిటికీవద్దకు చేరాడు. కిటికీ దాటి లోనికి ఉరకబోతుంటే, అక్కడ దాగొన్న పైచికులు మీదపడడం తట స్థించింది. అతడు వెంటనే రాజవద్దకు తీసుకొని వెళ్లబడి, అతనిచేత దోషిగా నిర్ణయించబడి, ఉరిశిక్ష కప్పుడని తేల్చ బడ్డాడు.

మామూలు అలవాటుప్రకారం ఉరిశిక్ష ప్రదేశంవద్దకు రాజును తీసు కొని బయలుదేరారు. ఆ ప్రదేశం ఒక పురాతనవృక్షమునకు దగ్గరగా ఉంది.

■ చెట్టుమీద అతనితో కూడా వచ్చిన ముత్యపుబాతు వచ్చి కూర్చుంది. రాజు తుదిగడియల్లో వైవాన్ని ప్రార్థించడానికి అనుమతి కోరి, వారు అంగీకరించి చేతుల గొలుసులు వదులుచేయటం వల్ల ఏదో మినుతో చెట్టు వద్దకు వచ్చాడు. చెట్టుపైన కూర్చున్న ముత్యపుబాతు అతని కేమో కన్ను గీటింది. వెంటనే, అతడు హఠాత్తుగా చెట్టు యెక్కాడు. అతన్ని రాజనేవకులు పట్టుకొన బోయేముందే, పిట్ట అతన్ని తన రెక్కమీద కూర్చునపెట్టుకొని, ఆకాశముమీదకు యెగిరిపోయింది.

నిర్భయంగా, మరుసటిరాత్రిగూడా రాజు సింఘల్ ద్వీపమునకు ప్రయాణ మయినాడు. కాని యిదివరకు జరిగిన అనుభవంవల్ల కాళ్ళ అలికిడి లేకుండా యుండటానికి, కాళ్లకు యేదోమందు రాసుకొని బయలుదేరాడు. యదా ప్రకారం ముత్యపుబాతు అతనిని రాణి పరుండే గది కిటికీవద్ద వదిలి, అచటకు దూరముగా వెళ్లి అతనికోసం యెదురుచూడసాగింది. ఈమారు రాజు అతి జాగ్రత్తో కిటికీనుండి క్రిందకు దిగి గదిలోనికి చేరి రాణి పరున్న మంచమువయపు నడవసాగాడు. రాణి నిదించక తన ప్రేమికుని

చూచుదామని ఆరాటపడుతోంది. ఆలాంటి సమయంలో ఆమెముందు ఆలాటి అందం కల ఆకృతి వచ్చి...తన మంచంమీద పరుండేసరికి, ఆ మొదటి చూపుల్లోనే ఆమె ■ ఆకృతికి వశురా లైపోయింది.

‘ఓ రాణి’—రాజు చెప్పసాగాడు: ‘నిన్ను నే నిదివరకే పెండ్లిచేసుకొనే విధంగా, గాంధర్వవివాహంలో పెండ్లిచేసుకొన్నా. అది న్యాయమును న్యప్తిజిన మనువుయొక్క మాట. మనం ఉంగరములూ దండలూ మార్చుకొనలే?... నే నిప్పుడు నా రాణినియిన నిన్ను, నా రాజ్యమునకు తీసుకొని వెళ్లదామని వచ్చా. ఈ సంగతి మీ తండ్రికి తెలిసినట్లయితే యిరువురినీగూడా చంపటం తధ్యం! పెండ్లికి, ఉంగరములూ, దండలూ మార్చులకన్న యితరతా యేమీ అవసరంలేదు. అంతకు ముందే అతని హృదయం దోచుకొన్న యువరాణి తన తల్లిదండ్రులకే విషయమైనా చెప్ప కుండా అతనితో బయలుదేరింది.

‘తూర్పుదేశపు ముత్యాన్ని’ రాణి తన దేశమునకు తీసుకొని తెచ్చుకొన్న తరువాత, యిదివరకే ముత్యపుబాతు చెప్పినట్లు యీ ‘తూర్పుదేశపు ముత్యపు’ కాలిగోటికి గూడా తన భార్యముఖం పోలదని అనుకొన్నాడు. అందువల్లా, ■ తూర్పుదేశపు ముత్యము నందలి ప్రేమచేత, తన పాతరాణిని చూచుటయందూ, ముత్యపుబాతును చూచుటయందూ రాజు అశ్రద్ధ చేయ సాగాడు.

భర్తయొక్క పరివర్తన మూల కంగా కలిగిన బాధవల్ల, మనస్సు పాడయి, పాతరాణి తన తల్లిదండ్రుల యిల్లు చేరింది. ముత్యపుబాతుగూడా, తన గూటికి యెగిరిపోయి తనకోసం యెంతోకాలంనుంచి నిరీక్షించుతున్న మరొకదానికి సంతృప్తి కల్గించి, సుఖంగా ఉండసాగింది.

తూర్పుదేశపుముత్యము ఆ విధంగా రాజాధిరాజును వివాహమాడి, తనతో పోటీవారు యెవరూ లేకుండా ఉన్నందువల్ల రాజుతో ఆనందంతో కాలం గడపసాగింది.

తాళ్ళపాకవారి పదములు

శ్రీ రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ

అం

అన్నమయ్యగారి రచన: (సంపు ౨; ప. ౪౨)

శృంగారాధరణం-చతురశ్రరూపక తాళం

[పల్లవి]

- (౧) పరి X మ గా రి X రి | పా , , ప ని | పా , ని ప X రి రి , X | పా , రి గా X రి ప మ X రి
అం దు కే నె ర్త X య్యా నా హా నా
- (౨) ప రి గా ప మ మ X రి X మ X రి | పా , , X రి ప ని | ప పా ని ప రి ప రి X X రి | X ప రి X మ X
కం దు కే నె ర్త X య్యా నా హా
- (౩) ప రి గా మ ప X మ రి | ప ప | ప ని ప రి ప రి X X రి X మ | ధ ప ప మ మ X ప మ X X రి
కం దు కే నె ర్త X య్యా నా హా నా
- (౪) ప ప రి X X మ ధ ప మ ప X రి | పా , , X మ | ప ధా ప ధా నీ ధ పా మ | X మ ప ధా ప ప ప మ X రి
కం దు కే నె ర్త X య్యా నా హా నా
- (౫) ప ప మ X రి X మ ప ప పా మ ప X రి | పా , , మ X మ ప | ధ ని సే ని ని సే గ రి రి సే రి | సే ని ధ రి
అం దు కే నె ర్త X య్యా నా హా
- సే ని సే ధ ప మ X రి (కందుకే)

[అనుపల్లవి]

- (౧) పా ప మ గా మ గా రి | పా X రి గా
విం దు నీ చే త లి వే
- (౨) పా ప మ గా గా ప మ X రి | పా , రి X మ రి గా
విం దు ల నీ చే త లి వే
- (౩) పా , ధ ధ ప మ ధ ప మ X రి | ప రి X మ ప మ X మ గా
విం దు ల నీ చే త లి వే
- (౪) పా ధ ధ ప ప సే ని | సే ని ధ ని పా మ ధ ప మ గా
విం దు ల నీ చే త లి వే
- (౫) పా సే సే పా , ని | సే ని ధ ని పా X మ పా | X మ ప ధా ప ప ధ ని | పా , మ X మ ధ ప ప మ X రి
విం దు ల నీ చే త లి వే వి చా రిం చ ప య్య (అందుకే)

[చరణం]

, X మ పా , ప | ప పా పా మ | , ప మ పా సే ని ధా పా | గా , మ పా ప మ గా మ X
ని గ మాం త వి దు లె ల్ల నీ పు ప సు లు గా వ . గా

, రి X మా ప ధ ప ప మ గా | రి X మ X రి X మ ప X రి సా | , ప ప మ X రి స రి | గా , , ,
వె గ టు గ నా డెం దు వె ద కి రో ,

, ధ ధా ధ ధ ప మ X మా | మ ప ధ సే ప ధ ని సా సా | , ని సా గే త రి సా సే | సే ని రి సే ని ధ ని సే సా |
జ X తి యో గి శ్వ రు లు స రి నీ పు గా లై త ల

, ప మ పా ధ సే సా గ రి | సా సే ని ధ ప మ ప ధ ని | సా , రి సే ని ధా ప మ | గ మ ప ధ ని సే సే ధ ప మ X రి (అందు)
త గి లి స వే శల నె ట్టు ధ్యా న ము చే సే రో

ఇట్లే ఈ క్రింది చరణములు:

- (౧) పరమగురువు లెల్ల - పాలు నీవు దొంగిలగ
అరసి నీ మహిమ లే - మని చెప్పిరో!
గురలు నీవు రేపల్లె - జొచ్చి పాణియాడగను
ఇరవై నీ వెంట వెంట - నెట్ట తిరిగిరో!
(౪) కోరి మును లెల్ల నీవు - గోపాలరత్నో నాడగ
సారె పొగడి యేమని - చదువుదురో!
ఈ రీతి శ్రీ వేంకటేశ - ఎదుట నీ వుండగాను
వేరిచి నీ దాసు లెల్ల - నెట్ట మెచ్చిరో!
(అందుకే)

లఘుటీక : విందులనీచేతలు=అనందదాయకములైన నీ పనులు; నిగమాంతవిదులు=వేదాంతాలు చదువుకొన్నవారు; వెగటుగ=మనోవేదనతో; సరి=సరిగా.

ముద్రితపాఠములు : నిగమాంతవిధులెల్ల.

బండి నాగన్న

(11-వ పేజీ తరువాయి)

తన బంధువులై నా అని అనుకునుంటాగా అని నా అనుమానం.

“ఏమాయో, బండి ఆపావేం? అమ్మా మారి పోయావేం?”

“లేదండీ...దయించి మీ శేరు పెట్టారా?” అన్నాడు.

“దీనికేనా... బా పూ” అన్నాను.

“బాపూ”...అని ఉచ్చరించి మరింత ఆశ్చర్యంగా చూచాడు.

మీ నాన్నగారి పేరు. ?...రామానందం గారు. వెంటనే అతని కళ్లు గిరుమన్నాయి, రెండు పెడినీటి బిందువులు జారాయ్ కండ్లనుండి. ఎందుకో నాకు దుఃఖం వచ్చింది. ఆతడు నా రెండు చేతులూ పట్టుకొని గుభిస్తూ, బాపూ, నేను నాగన్న నన్నాడు. నాగన్న కళ్ళ కొంత అతనిలోయన్నా పూర్వ మార్పు రావడము వల్ల ని గా రణ చేసుకోలేక పోయాను. అమ్మా, నాన్న, చిట్టి కేమములు వెస్వెంటనే అడిగేవాడు. అమ్మా, నాన్న అతనిని పూర్తిగా మఱచి యుంటారు. పాప పెద్ద దయిందా అన్నాడు. నేను తగిన సమాధానము లిస్తూ ఆతనిని తృప్తిపఱచాను...ఇద్దరూ బండిలో బయలుదేరారు. ఏం నాగన్న...రాంనగరం వెదలిపెట్టి వీడుకు పోయావు...ఇక్కడ బండి తోలుకున్నావు? అని అడిగాను తెలుసుకుందామని. నాగన్న తన గాథా నిజం చెప్పసాగాడు:

“బాపూ.. మా అమ్మ చనిపోయిందో నాకు మతి పోయినట్లుంది. ఆధారంగా ఉన్న అమ్మ పోగా నిరాధారుణ్యము. బ్రతుకుపై నాకాశ పోయింది. మరల తమ యింటికి కూడ రాబుద్ధి పుట్టలేదు. అంతే. యుద్ధంలో సేపాయిగా చేరాను. మొదట నన్ను నాగపురములో ఉంచారు. తర్వాత జబ్బులో పూర్వ నన్ను మార్చారు. అక్కడనుండే యిప్పుడు డిస్చార్జి చేయబడింది. చాల సరదాగా ఉండే బాపూ.. కాని చాల దినాలవఱకు రెంగుగా నుండేది. మీ రంతా జ్ఞప్తికి వచ్చేవారు. చాల దుఃఖించేవాడిని.

“5 సం||ల పాటు యుద్ధంలో నే ఉండి పోయాను. విడుదల చేశారు. మాజీ సైనికులకు భూమి లిసామని ప్రకటించింది ప్రభుత్వం. నేను పెట్టి పిట్టిపనులతోగా రి ఎకరాల సవట కొండ్రె యిచ్చారు. అది మరమ్మతుచేసి పండిద్దామని గంపెడాలే పెట్టుకున్నాను. కాని మొన్న నేలాగేనుకుండి ప్రభుత్వం. ఆస అడియాస అయ్యింది. మా పూరి జమిందారు గార్ని అయ్యిందా భూమి 5 ఎకరాలు. ఈ నగరు వదిలేసి యిచ్చుటికి వచ్చేశాను. ఇదిగో ఆఫీసరుగార్ని బండి తోలుకుంటూ బ్రతుకు తున్నా. హాయిగా ఉంటోంది.” లేమిగలవారికి ఎంత గలిగితే అంతే సంతృప్తి ఆత్మప్రీతి కలిమి గలవారి కుండదు.

“కాని భూమిలిచ్చి మరలాకొక్కడములో ప్రభుత్వం మాపట్ల ద్రోహంగానే ప్రవర్తించిందని చెప్పాలి.”

నాగన్న అలా చెప్పేస్తుంటే నా కాళ్ళర్యం వేసింది. అతడంత చక్కని పదాలతో స్పష్టమైన భాషలో వాగ్వివాదపోటీలో మా “బడుగు”లా ఉరిమేస్తుంటే నాగన్న చాల జ్ఞాన పంతుడయ్యాడనే ఆశ్చర్యం నాలో మరింతగా ఉద్భవించింది.

ప్రభుత్వంపై నాగన్న పూర్తివిశ్వాసాన్ని కోల్పోలేదు. జాతీయప్రభుత్వం మాజీ సైనికులను కని పెట్టుతుందనే పూర్తి నమ్మక మతనిలో ఉంది.

ఇంతలో మాయిల్లు రావడమువల్ల ఆప మన్నాను. ఇంటికి రావలసిందిగా యెంతేనా బ్రతిమాలాను. అతని కిష్టంగా లేదు ఎందుకో. ఏదో చెప్పి బండిని మల్లించుకు పోయాడు.

ఓరోజున నాకు కనపడ్డాడు. నాకోసరమే వేచి యున్నా నని చెప్పాడు. నాగన్న కేమెనా యిద్దామని మనస్సు కల్పింది. శేబుల్లో ఉన్న రూపాయి తీసి యివ్వబోయాను. వద్దు బాపూ, అమ్మగారు యేసరకులో తెప్పని యిట్టుంటారు. అది నా కిస్తే యెలా? నేనెంత బ్రతిమాలినా, నా చేయి పట్టుకుని...వద్దు బాపూ అని బ్రతిమాలాడు. అమ్మసంగతి చిన్నప్పటినుండీ నాడికి పూర్తిగా తెలుసు. నిజంగా ఆ రూపాయి అమ్మ

అంధుల సహాయసంఘము, నేర్పినవిద్యకల్ప, పుట్టు గుడ్డితయిన ఈ కర్మకుడు, తన తోటలో తేనె తీగలను పెంచి తేనె తయారుచేసే జీవన వృత్తిలో నిమగ్నుడయినాడు.

అంధులకు జీవనోపాధి అమెరికాలో ప్రభుత్వ సహాయం

జీవితంలో వృద్ధిపొందడానికి శరీర సౌఖ్యం తప్పనిసరి అయితే ప్రపంచం ఒక్క అడుగు సాగలేకపోయేదే. మానవునిపట్టుల్లో దృష్టితో నిమిత్తం లేకుండా నిర్వహించగలిగేవి కూడా ఉన్నాయి. యునైటెడ్ స్టేట్స్ వృత్తి పునరావాసశాఖలో అంధులకి సంబంధించిన కార్యాచరణలన్నీ నిర్వహించే జోన్స్ కలెక్షన్ వాక్యా లివి. కలెక్షన్ 1919 లో తన 23 వ ఏట అంధుడైతాడు. అప్పటినుంచీ అంధులకు వృత్తులు నేర్పి జీవనోపాధి కల్పించడంలో నిమగ్నుడై ఉన్నాడు. అంధులకూడా జీవనోపాధి సాధించుకోగల రనే విశ్వాసాన్ని వ్యాపింప చేశాడు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వ పద్ధతిలో చేరి అంధుల నిమిత్తం ఒక పెద్ద కార్యక్రమం నిర్వహిస్తున్నాడు.

చికాగోలోని వారికి వృత్తులు పోకుండా సహాయం చేయడానికి గాను కృషి చేస్తున్న వృత్తి పునరావాసశాఖ ఆధ్వర్యం క్రింద అమెరికా కాంగ్రెస్ 1948 లో ఒక పెద్ద కార్యక్రమం తలపెట్టింది.

అంధులు స్వతంత్రంగా స్వయం సమృద్ధంగా జీవితం గడపుకొనేందుకు అంతకంతకు సదుపాయాలను ఎక్కువ చేస్తూ, ప్రతిఏటా మరికొందరు అసహాయులుగా ఉంటూవున్న గుడ్డివాళ్ళు, స్వతంత్రంగా స్వయం పోషకంగా జీవనం సాగించుకోగల వృత్తులు అలవాటు చేసికొంటూ సంఘానికి ప్రయోజనకారులుగా తయారైయేండుకు అమెరికా ప్రభుత్వం ఒక ప్రణాళికను తయారుచేసింది. కొలంబియా, హవాయ్ అలాస్కా, పోర్టోరికో ప్రభుత్వాలు కూడా ఈ ప్రణాళికకు చేయూత నొసగి అమలులోకి తెచ్చేందుకు తమకృషినికూడా జతపర్చాయి.

ప్రభుత్వపువజెన్సీలు, వందలకొద్దీ ఉన్నాయి. గుడ్డివాళ్ళకు జీవనోపాధులను ఆ సంస్థలే

కందిపప్పు తెమ్మని యిచ్చింది నాకు. పోగా నాగన్న బండిలోనుండి రెండు పాటాలు తీసి వద్దన్నా నా చేతిలో పెట్టాడు. ఏమిటివి? అన్నాను. "అయ్యా, ఒకటి చిట్టికి, ఒక్కటి పాపకూ యివ్వండి" అన్నాడు ఎంతో ఆప్యాయంగా. ఇల్లా అనేకమార్లు ఎదురయ్యాడు నాగన్న. అమ్మను, నాన్నను, చిట్టినీ, పాపను, చూడాలని ఉండనేవాడు కాని, మాయింటికి వచ్చేవాడు కాదు. ఇదే నాకు విచారము!

ఇప్పటికీ కాకినాడవిధుల్లో కనపడుతుంటాడు నాగన్న.

చూపించసాగాయి. వాషింగ్టన్ లోని వృత్తి పునరావాస కార్యాలయ శాఖవారు కూడా ఈ కృషిలో సహకరిస్తున్నారు. మారింట ఎన్నై పాళ్ళు అంధత్వం సంక్రమించిన వృత్తులందరూ ఈ ప్రభుత్వ సహాయప్రణాళికక్రింద ఉద్యోగాలకు అర్హులుగా ఉంటారు. ఒక్కొక్కప్పుడు అంతకు కొద్ది తక్కువగా దృష్టిమాంద్యం సంభవించే ఇతర వృత్తులకు అనర్హులై పోయిన వారికి కూడా ఈ ప్రణాళికక్రింద అర్హమైన శిక్షణ కైకొంటున్నారు.

వృత్తులకు తగిన ఉద్యోగాలు ఈ ప్రణాళిక క్రింద అంధవృత్తులకు కావలసిన మానసికవైద్యము శారీరకవైద్యము సమ కూరుస్తూ, వారివారి అభిలాషలు ఎల్లా ఉన్నాయో, ఏవృత్తులంటే వారికి అభిమానం ఉందో, అంధులైయుండి ఆ వృత్తి అవలంబించటానికి కావలసిన శిక్షణ సం తా ఇస్తారు. ఆ వృత్తిలో చేతపట్టవలసిన పనిముట్లు అన్నింటినీ వ్యక్తికి సమకూర్చి, వాట్లతో కంటిచూపు అవసరంలేకుండానే పనిచేయటం ఎల్లాగో నేర్పుతారు. ఇల్లా శిక్షణ పూర్తి అవగానే, ఆ వ్యక్తి ఏ వృత్తికి, ఏ ఉద్యోగానికి, సరిపోతాడోచూసి, అతనికి ఆ జీవనోపాధి కల్పిస్తారు. ఈ ఉద్యోగాలు చూపించటానికి, ప్రభుత్వసంస్థలూ, ప్రజా సంస్థలూ, వైద్యశాలలు, కాలేజీలు, వృత్తివిద్యాలయాలు అన్నిటినికూడా ప్రభుత్వం ఉపయోగించుకొంటుంది.

ఈ పునరావాస ప్రణాళిక ఆరంభ సంవత్సరాలలో, ఇల్లా తయారయిన గుడ్డివాళ్ళ సంఖ్య వందలమీద ఉండేది. కాని ఒక్క 1947 సంవత్సరంలోనే దృష్టిమాంద్యం సంభవించినవారు 5,000 మంది, పూర్తి గుడ్డివారు 2,157 మంది వృత్తులలో ప్రవేశపెట్టబడ్డారు. ఆయా వృత్తులలో మామూలువాళ్ళతో పనితనంలో పోటీకి నిలబడకలిగి, పూర్తివేతనాలమీదనే వీళ్ళు ఈ వృత్తులు సంపాదించుకోగలిగారు. తర్వాత ఈ పనివాళ్ళు ఎల్లా పనులు సాగిస్తున్నారో అని పరీక్షలుకూడా జరిపారు. వాళ్ళు చేస్తూన్న పనులు ప్రశస్తంగానే ఉన్నాయి.

ఒక్కొక్క అంధుణ్ణి శిక్షణ ఇచ్చి, వృత్తిలో ప్రవేశపెట్టేందుకు ప్రభుత్వానికి సగటున 1,800 రూపాయలు ఖర్చు అవుతుందని అంచనా వేయబడింది. కాని ఈ ధనం వీళ్ళమీద ఖర్చు పెట్టటంవల్ల, వాళ్ళు ఇతరులమీద ఆధారపడకుండా, ఇతరులకు ఆ జవాబితము భారము గాకుండా, స్వతంత్రంగా స్వయంగా సంపా

దించుకొంటూ జీవించటానికి వీలు కలుగుతూ ఉంది. ఈ విధంగా శిక్షణపొందిన ఒక అంధుడు ఇప్పుడు స్వయంగా వృత్తి సాగించుకోటంలో, ఒక చిన్న వ్యాపారం చేస్తూ సాలీనా 45,500 రూపాయలు సంపాదించుకొంటున్నాడు. ఇల్లాగే ఇతనిలాంటివాళ్ళు మరికొందరుకూడా, ప్రభుత్వంనుంచీ మనోవర్తిగా దానధర్మాలు స్వీకరించవలసిన అవసరంలేకుండా, సంపాదించుకోటమే కాకుండా, వృత్తి ఆదాయాలపన్నుల రూపేణా ప్రభుత్వానికి మళ్ళీ కొంత ధనం ముట్టచెప్పకొంటూ సాటిపారులలాగానే సగౌరవంగా జీవించగలుగుతున్నారు.

స్వయంగా సంపాదన లేని గుడ్డివారికి ధన సహాయం చేయటంలో అమెరికా ప్రభుత్వం కొంత సహాయం చేస్తూనే వచ్చింది. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రాలలోని 26 రాష్ట్రాలలోనూ, గుడ్డివాళ్ళ సహాయార్థమై ఏదో ఒక రూపాన చట్టాలు ఉండనే ఉన్నాయి. కాని 1935 లో జాతీయసాంఘిక భద్రత చట్టం, (National Social Security Act in 1935) అమలులోకి రావటంతో ఈ సహాయం వాస్తవికరూపం అందుకొన్నది. ఈ చట్టరీత్యా, ప్రతి రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ గుడ్డివారి సహాయార్థమై ఒక్కొక్క వ్యక్తికి 30 డాలర్లు (సుమారు రూ. 97-8-0) మించకుండా ఖర్చుపెట్టాలని ఉంది. 1947 లో

రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, తదితర ప్రభుత్వాలూ అన్నీ మొత్తం 47 ప్రభుత్వాలు, నెలకు ఒక్కొక్క గుడ్డివానికి 39.91 డాలర్ల చొప్పున (సుమారు 180 రూపాయలు) 63,800 మంది గుడ్డివాళ్ళకు ధనసహాయం చేశాయి. యింకో మాడురాష్ట్రాలలో, 17,400 మంది గుడ్డివారికి ప్రభుత్వ ఖజానాలోనుంచి ఫించనీలు ఏర్పాటుచేశారు. 1947 అమెరికా ప్రభుత్వము అంధుల సహాయార్థమై వెచ్చించిన ధనము, 16,000,000 డాలర్లు అంటే దాదాపు 5 కోట్ల 20 లక్షల రూపాయలు.

చేయవలసింది శాశ్వతసహాయము తాత్కాలికోపశమనము కాదు

ఈ చట్టరీత్యా, అంధులకు చాలా మేలు జరిగినప్పటికీ, ఈ సహాయము కేవలము తాత్కాలిక ఉపశమనం మాత్రంగానే ఉంటుందనీ, శాశ్వతంగా వాళ్ళకు సహాయం చేయదలచుకొంటే స్వయంవృత్తులుగా, ఆర్థికంగా స్వతంత్రులై సంపాదించుకోగల వృత్తులు చూపించాలనీ, ప్రభుత్వం గుర్తించింది. 1936 లో "రాండాల్స్ షెప్పర్డ్ చట్టం" అనే ఒకచట్టం అమెరికాలో

అమలుపరిచారు. దేశమంతటా, ప్రభుత్వకార్యాలయాలలోని రిట్రైవ్ మెంటు శాలలో గుడ్డివారికి పనులు కల్పించాలని చట్టం నూచించింది. 1947 సంవత్సరంలో ఇల్లాంటి ప్రభుత్వ రిట్రైవ్ మెంటు శాలలు 3960 టిలో, గుడ్డివాళ్ళే ఆపరేటరుగా పనిచేస్తూ ఒక్కొక్కడూ సగటున 1820 డాలర్లు (5915 రూపాయలు) డబ్బు సంపాదించుకోగలిగాడు. మరో 521 రిట్రైవ్ మెంటు స్టాండులలో, ఆపరేటరుగా పనిచేసిన గుడ్డివారు ఒక్కొక్కడూ సగటున (ఏడాదికి) 1785 డాలర్లు (దాదాపు 5801 రూపాయలు) సంపాదించారు.

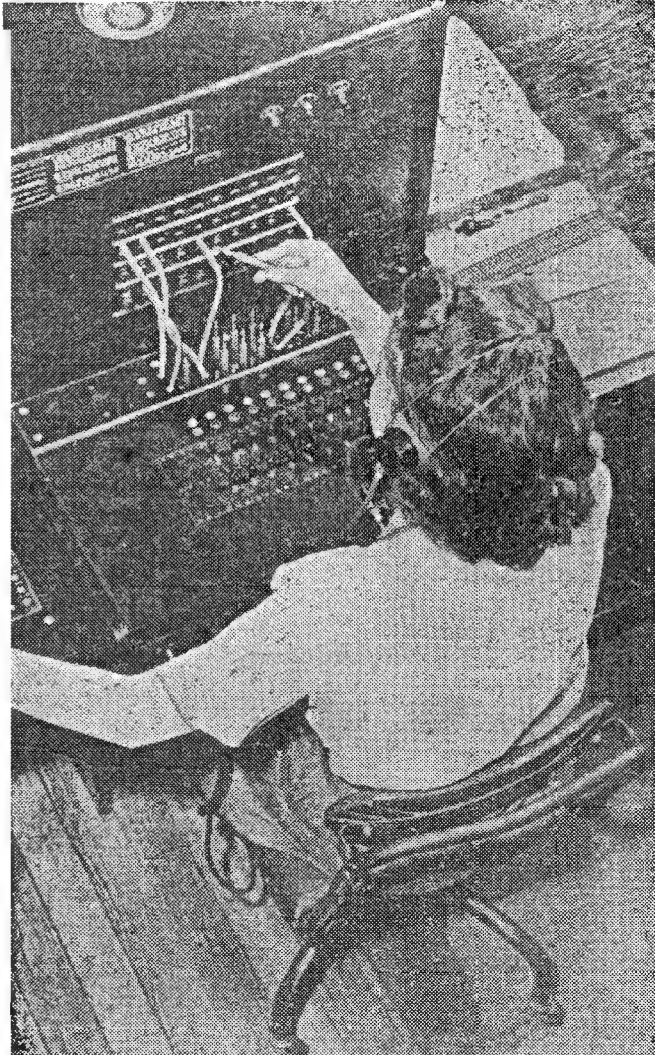
గుడ్డివాళ్ళు తయారుచేసిన వస్తువులకు ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా ప్రోత్సాహమిచ్చి, వాటి అమ్మకానికి చాలా సహాయం చేస్తోంది. ప్రభుత్వోద్యోగులు, గుడ్డివాళ్ళు "కుటీరపరిశ్రమలలో" తయారుచేసిన వస్తువులను, తమ ఆఫీసు అవసరసామనులలోకి చెందినవాటిని, కొంత లెబరరకూ విధిగా కొని తీరాలని ప్రభుత్వం చట్టం ఏర్పాటుచేసింది. ఈ కొనవలసిన వస్తువుల నిర్ణయించేందుకు, వాటికి సజావైనధరలు నిర్ణయించేందుకు ప్రెసిడెంటుని యమించిన ఒక సంఘము ఉంటుంది. చీపుళ్ళు, చాపలు, తలగడదిళ్ళు, గలీబులు, గోటిరీలు, మొదలైన వస్తువులన్నీ గుడ్డివాళ్ళు తయారుచేసినవాటినే ముందు కొంటారు.

ప్రత్యేక సదుపాయాలు

గుడ్డివారికి ఇంకొకటావులు కట్టుకోవలసి వచ్చినప్పుడు మామూలు మినహా లన్నిటితోపాటు అదనంగా 600 డాలర్ల మినహాయింపుకు ప్రభుత్వం ఉసులుపాటు కల్పించింది. ప్రయాణాలలోకూడా, అమెరికాలో గుడ్డివారికి ఒక టిక్కెటుధరకు రెండు టిక్కెట్లు ఇస్తారు. రెండో టిక్కెట్టుతో అంధులు తమకు ఊతగా కావలసిన వ్యక్తి నెవరినైనా తీసుకొని వెళ్ళవచ్చును.

యుడాలలో గుడ్డివాళ్ళైన వాళ్ళకు, యుద్ధవిరుల పునరావాసశాఖవారు ప్రత్యేక సదుపాయాలన్నీ కలుగజేస్తున్నారు. వాళ్ళకు వ్యక్తి ఒక్కొంటికి నెలకు 318 డాలర్లు ఇస్తారు. ఇతర అంగవైకల్యాలుగానీ, లేక ఇతరత్రా అతని నొడ ఆధారపడిఉన్న జనం ఎక్కువ ఉంటే గానీ, ఈ మొత్తానికి మరికొంత మొత్తంకూడా కలిపి ఇస్తారు.

వీళ్ళకు ప్రత్యేక ఉచిత గ్రంథాలయాలన్నాయి. కాంగ్రెస్ లైబ్రరీలో గుడ్డివారికి (21-వ పేజీ చూడుడు)

హిల్టో అనే గుడ్డిపిల్ల, అమెరికాలోని అంధుల సహాయసంఘములో విద్యనేర్చి, టెలిఫోన్ స్విచ్ బోర్డుపద్ధతి పనిచేస్తోంది.

కులాసాకబుద్ధులు :

“త్రిమూర్తుల తీర్పు”

శ్రీ జి. యన్. సూరి

సంగతిసందర్భాలనుబట్టి చూస్తే కొత్త గ్రంథ త్వరం తెలుగువాళ్ళకు యోగప్రదంగా ఉండేట్లు తోచును. విరోధినామం సార్వక మయ్యే కనబడుతుంది. అయితే ఆంధ్రులు విరోధులకు జంకేవాళ్ళు కాదు. రెచ్చగొట్టినకొద్దీ విజృంభిస్తారు అంగతొక్కినకొద్దీ పైకి లేస్తారు. అదను దొరికిందాకా ఓర్పుతో వేచిఉంటే అనుకున్నదానిని సాధించితీరుతారు.

కాని ప్రస్తుతం ఒక వింత పరిస్థితి ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. అయినవాళ్ళు, అందులో కేవలం ఆనవాళ్ళ నుకున్న వాళ్ళు నడియేట్లో జాచి విడిచారు. అటువంటి వ్యవస్థ పెద్దనపడడం సులభసాధ్యమైనది కాదు. ఉపకారం చేయాలిగానూ చేస్తూ రనుకున్న వాళ్ళు ఉపకారం చేయలేకపోగా అపకారం జరుగుతుంటే ఉపేక్షించినవ్వదు గుండె నీరు అవుతుంది దంటే ఆశ్చర్యం లేదు. అప్పుడే చూపాలి నిబ్బరం.

తెలుగుచేరాన్ని యావత్తూ ఉజ్జాత లూగి మున్నది రాష్ట్రీవాంధ్ర. ఈ విషయంలో అభిప్రాయభేదాలు లేవు. బ్రాహ్మణులు, అబ్రాహ్మణులు, హిందువులు, ముస్లిములు, కాళింగులు ప్రాజెక్టెంట్లు, కడుపునిండిన కాంగ్రెసు వాళ్ళు, సుత్తెకొడవళ్ళ కమ్యూనిస్టులు, విరుదులు త్యజించినవాళ్ళు పదవులకై పాటుపడేవాళ్ళు, ఉద్యోగులు, నిరుద్యోగులు యావత్తుండి కావాలే ననేది ఆంధ్రరాష్ట్రం. ఈ ఉద్యమాన్ని బయలుదేరి దీనినవాళ్ళు కొందరు అస్తమించారు. కొందరు మంచాన పట్టారు. కొందరు పట్టుదలతో ఇంకా నిర్యహిస్తునే ఉన్నారు. కాని ఇప్పుట్లో ఆ కోరికమాత్రం తీరేట్లు కనబడదు.

ధార్ కమిటీ రిపోర్టు మనకు మొదటి చెబుకొట్టింది. అయితే మనవాళ్ళు ఎవరూ దానికి కుంగిపోలేదు. మద్రాసురాష్ట్రంలో అడుగు పెట్టినతరువాత ఆ కమిటీవారి కావ్యకలాపాలను చూసిన ప్రతివాడికీ వారి శిఫారుసులు ఎట్లా ఉండబోయేదో వెంటనే బోధపడేది. అందుకల్లా ప్రజలలో నిరుత్సాహం ఎక్కడా పొడగట్టలేదు. తక్కిన విషయాలలో ఆ కమిటీవాళ్ళు ఏమనినా మద్రాసువిషయంలో మాత్రం అటూ ఇటూ కాకుండా ప్రత్యేకంగా ఉంచినవెయ్యాలన్నాడు. రాష్ట్రప్రమేయం పదికొలాలపాటు బుట్టదాఖలుచేసి ఉంచమని రికమెండుచేసినా

చెన్నపట్టణం గొడవన కట్టిలో మెల్లగా వదలి వేశారు.

ధార్ కమిటీవారు ఆ విధంగా రిపోర్టు ఇవ్వడానికి కారణాలన్నీ ఏమిటో తిన్నగా గమనించినట్లయితే కాంగ్రెస్ మోక మాండుకు అప్పీలు చేయటమే జరిగింది కాదు. పరిస్థితులు సరిగా తెలుసుకోలేక ఏదో ఉద్దరిస్తూ రని ఆగ్ర నాయకులను ఆశ్రయించాం. అక్కడే జరిగింది పాపబాటు. పాపబాటుకు అనుసైన చితితం సంభవించింది.

అయినా అంత హేమాహేమీలు ఇంత అవకతవక తీర్పు ఇవ్వకం నిజంగా కోచురీయం. ప్రస్తుతి పరిస్థితులలో (ఇది ఒక పడికట్టురాయి అయిపోయింది) రాష్ట్రీవిభజన ప్రమాదకర మట భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర నిర్మాణం (కాంగ్రెస్ గాక మహాత్ముడుకూడ ఒప్పుకున్నది) దేశంలో అశాంతికి దారితీస్తుంది. పాపం ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడడానికిమాత్రం అంతచేటు అంతరాయాలు లేవుట, కాని నిర్భయంగా నిర్వివాదంగా ఉన్న తెలుగు జిల్లాలనుమాత్రం (ఈ రాజధానిలోవే సుమాండ్) ఒక రాష్ట్రంగా తయారుచెయ్యవచ్చుట. తగాదాప్రాంతాల మాట తగువాత చూచుకోవాలి. ఆంధ్రరాష్ట్రం కావాలంటే చెన్నపట్నానికిమాత్రం హాస్దీకాలు ఇవ్వాలి. కాంగ్రెస్ త్రిమూర్తులు లేర్పి చెప్పిన తీర్పు ఇది.

ఈ తీర్పు ఏ తెలుగువాడిని తృప్తిపరుస్తుందనుకొన్నాలో ఊహించటం కష్టం. రాష్ట్రం కావాలనే హక్కును ఆమోదిస్తూ అమలు జరపటానికి వీలులేని డిక్రీని ఇచ్చి నట్లయింది. వ్యాజ్యాన్ని పూర్తి పరిష్కారం చెయ్యకుండా ఉత్తరోత్తార వారసులు కొట్టుకొని చచ్చేటట్లు జడ్జిమెంటు తయారయింది. దీనివల్ల ఆంధ్రులకు తమిళులకు సామరస్యం కుదరటం దుర్లభం కావటమేగాక చాలాకాలంపరకూ భాయీ అంటే భాయీ అవటానికి వీలు గాకుండా చేశారు.

ఆంధ్రరాష్ట్రం కావాలంటే చెన్నపట్నాన్ని వదులుకోవాలనే వరతుకు అరం లేదు. దానికి దీనికి ఎందుకు ముడిపెట్టవలసినచ్చిందో వాళ్ళకే తెలియాలి. మినాసా గొరిగించుకుంటేనేగాని చొక్కా తొడుక్కోకూడ దన్నట్లు ఉన్నది. చెన్నపట్నంమీద మనం హక్కులు ఎందుకు

వదులుకోవాలో సహేతుకంగా తెలియచేస్తే కొంతవరకు ఆలోచించటానికై నా అవ్వరం కలిగింది. అదేమీ లేకుండా మీకు రాష్ట్రం ఇవ్వటానికి ఒప్పుకుంటున్నాము కాబట్టి చెన్నపట్నం తమిళులకు వదులునటంలో వివేకంగాని న్యాయంగాని ఎక్కడా లేదు. అదిగాక బొంబాయికి ఉన్న ప్రత్యేకకారణాలు మద్రాసుకు ఎందువల్ల లేకపోయినవో త్రిమూర్తులు తెలియజేయలేదు. అక్కడే ఉన్నది తిరుగుడు. అక్కడే ఉన్నది తిరమక.

గవర్నరుజనరల్ రాజాజీకి, గోపాలస్వామి అయ్యంగార్ మొదలైన ప్రశస్తదాక్షిణాత్యుల ఆంతరంగిక మిత్రులైన ప్రధాని, ఉపప్రధానులు మన విషయాన్ని సమగ్రంగాను యధాగంగాను తెలుసుకోలేక పోయినా రంటే కొంత అర్థం ఉంటుంది. కాని రాష్ట్రీపతి, అక్షరాలా ఆంధ్రుడు, ఆంధ్రోద్యమాన్ని బయలుదేరి తీసిన వారిలో ఒకడు, ఆంధ్రరాష్ట్రం సాధించటానికి బద్ధకంకలులైన వారిలో ముఖ్యుడు, డాక్టరు పట్నాభి సీతారామయ్య పంతులు గారు ఈ త్రిమూర్తిపక్షానికి ఎట్లా ఒప్పుకొన్నానో, ఎట్లా సంతకం చేశారో, ఊహించటానికి వీలు గాకుండా ఉన్నది. తక్కిన ఇద్దరికి నచ్చి చెప్పలేకపోయినామనటం ఒకటి; వారిని సమర్థించటం మరొకటి. వాక్పాతర్యం, అత్యున్నత వైన పదవి ఉన్నందువల్ల ఈ పక్షాన్నికూడ ఇది మన మంచితని పంతులుగారు మాబోటి వాళ్ళ సమాధానం చెప్పలేకుండా సమర్థించవచ్చు. కాని ఏ తెలుగువాడూ హృదయపూర్వకంగా వారి సమగ్రతని ఆమోదించలేదు ఇన్నాళ్ళకు రాష్ట్రీపతి ఆంధ్రుడయినా డిని ఇంకా ముగస్తూనే ఉన్నాం. ఈ పదవి రాకమునుపే మనకు బలం ఎక్కువగా ఉన్నదేమనని ఇప్పుడు అనిపిస్తుంది.

మోకమాండు ఈవిధంగా చెప్పినప్పుడు “ఇక లోక” మాండుల విషయం ప్రత్యేకంగా చెప్పకం నక్కరలేదు. కాని మంత్రిగంగలో ఉన్న ఆంధ్రులు, ఒక్కరు మినహా, చెన్నపట్నం విషయంలో తీర్పుకు అసంతృప్తిని చూపించిన వాళ్ళే, అయితే శ్రీ బెజవాడ (విజయవాడ) గోపాలరెడ్డిగారు మాత్రం తన సహాధోరణిలో మిగతా తెలుగు మంత్రులు అన్నదానిని కాదన్నాడు. కాంగ్రెస్ త్రిమూర్తులతో ఏకభవించినందువల్ల ప్రమాదం లేదని తెలిసినవాడు కాబట్టి ఆవిధంగా సాహసించి చెప్పగలిగాడు. రామస్వామిరెడ్డిగారుగారిని అన్ని విధాలా అనుసరిస్తానని ఆయనంతట ఆయనే చెప్పిన మన నూతన ప్రధాని ఈ విషయంలో వేరే అభిప్రాయం తీసుకుంటాడనుకోటం సమంజసం కాదు. మన మంత్రిగంగలోవాళ్ళు ఈ విషయంలో ఉపకరిస్తారనే ఆశ ఎన్నడో అంతరించింది.

దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యగారు ఈ సందర్భంలో నాయకత్వం వహించి దారిచూపుతారని వినికిడి. రాజేంద్రబాబుతో సంప్రతించి

ఒక ప్రకటన చేస్తారని అనుకుంటున్నాను. ఏ ఎట్లా ఉన్నా తెలుగువాళ్ళు దిగ జారవలసి న తరుణం ఇది కాదు. మన ఆశయం న్యాయబద్ధమైనది, సమంజసమైనది కాబట్టి విజయవంతంగాకతప్పదు.

అమెరికా అత్యాశకు పోతున్నదా?

(7వ పేజీ తరువాయి)

చేసుకోగలిగేవాడేమో, కాని పొట్టరు ఇంకా చనిపోక ముందే, అతని ఆంతరంగిక నాయకుల హృదయాల్లోనే ఈర్ష్యాగ్నులు రగులుతూ వచ్చాయి.

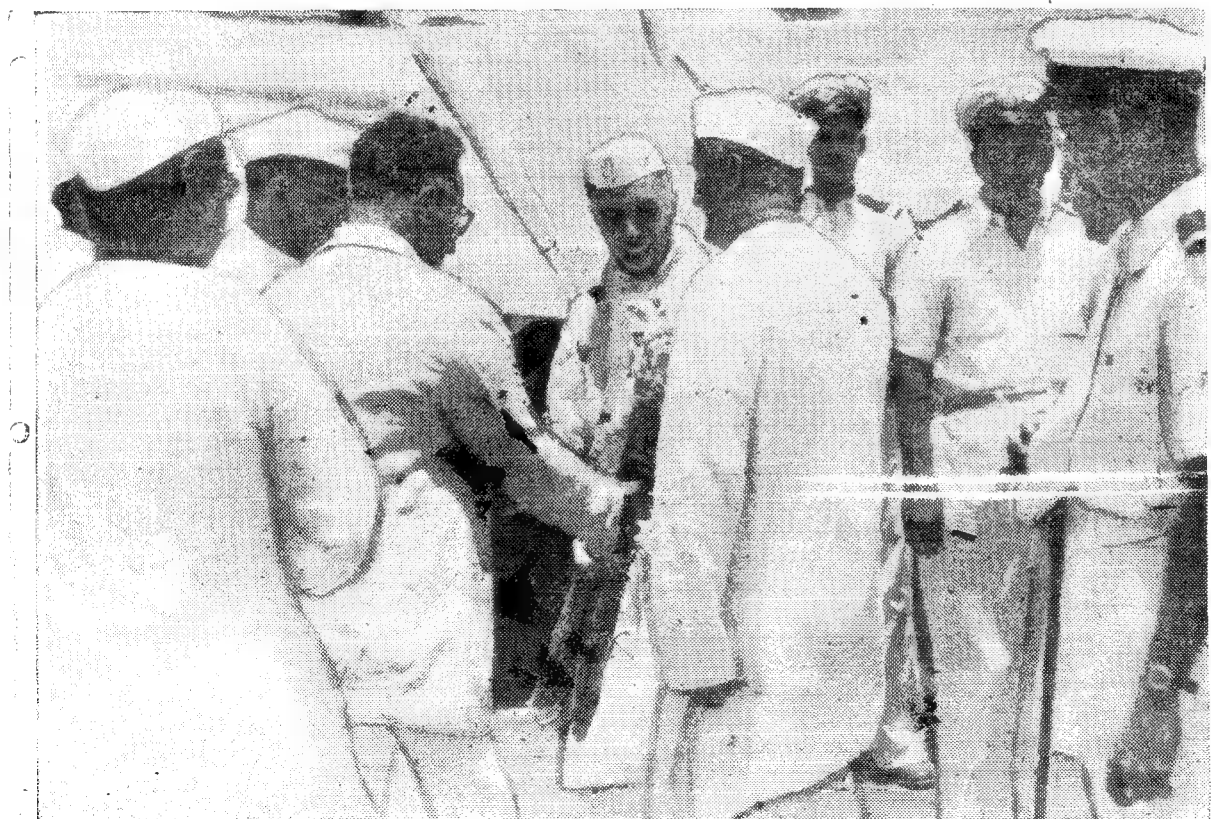
అసలు ఈమధ్య, యుగోస్లావియాలో టిటో తోనూ, తక్కినవోట్ల అక్కడక్కడ తన ఉపగ్రహాలతోనూ మాస్కో పడుతూన్న బాధలు గమనించండి! టిటో పక్కా కమ్యూనిస్టు. రష్యన్లొస్తావరకం నాడల్లో పారుతూన్న వాడు. అల్లాటివాడితోనే మాస్కో వేగలేకుండా ఉండి, క్రెమ్లిన్ నాయకులు అధికారం ఉండేందుకు తయారుచేసుకొన్న పోలిస్-రాజ్య ప్రభుత్వము గమనించండి! రష్యా ఉపగ్రహరాజ్య భూటాల్లోనూ ఈ పోలిస్ రాజ్యమే అవసరమవుతుంది.

అన్నిటికన్నా మనకు ధైర్యకారణం మిగతాటికంటే ఉంది. ఇవాళ ఆదర్శవాదా లపోటిలలో కమ్యూనిజం ప్రతిష్ఠ చాలా తక్కువగా ఉంది. ప్రతివోటా ప్రజలు స్వేచ్ఛ కావాలని అంటున్నారు. స్వేచ్ఛగా ఎన్నికలు జరుగుతూన్న ఏదేశంలోనూ, కమ్యూనిజానికి ఓటు పడటం లేదు. విలిబరీ బలాత్కారంవల్ల తప్ప కమ్యూనిస్టు డిక్టేటర్ శిష్టకు ప్రజలు ఒప్పుకోవటం లేదు.

కాని ఒకవేళ రష్యా ఇంకా దురాక్రమణలకు దౌర్జన్యానికి పూనుకొంటే, యూరప్ గడ్డపై మూడవ సర్వప్రపంచ సంగ్రామంలో మనం పోట్లాడవలసిందేనా? ఈ ప్రశ్న అమెరికా ప్రజలకు ఆతిమఖ్యము. ఇకమందు ఇల్లాంటి విస్తృతయుద్ధాలలో, “విజయము” అంటూ ఎవరైనా ఉండే అవకాశం ఉందా? గత రెండు ప్రపంచయుద్ధాల ఫలితంగా మన కో విషయం తెలిసినచ్చింది. శత్రువుని ఓడించటంలో శత్రుదేశం నా శనం చేస్తే, మళ్ళీ స్వప్రయోజనార్థమైనా శత్రుదేశపున్నర్కార్యాణానికి నీవు పూనుకోవలసిఉంటుంది. శత్రువుల జనాభాను చంపుతున్నావంటే, నీ వ్యాపారంలో భేరగాళ్ళనే నువ్వు చంపుకొంటున్నావన్న మాట. ఏ దేశాన్నైనా జయించి స్వాధీనం చేసుకొన్నావంటే ఆ దేశంలో కొట్టకొలది జనాభాకు తిండి పెట్టే బాధ్యత నీ నెత్తిమీదికి తెచ్చుకొంటున్నావన్నమాట. యుద్ధం నాగరిక తను శతాబ్దాల చెనక్కినట్టేస్తోంది. యుద్ధం పరిష్కరించిన సమస్యలకన్న యుద్ధంవల్ల ఉత్పన్నమౌతున్న సమస్యలే అధికంగా ఉంటున్నాయి. ఇంకో యుద్ధం రావటం అంటే, రష్యాకు కాని అమెరికాకుకాని మళ్ళీ దేశానికి కాని - షరత్ ప్రపంచానికి నరకయాతనే గతి.

అందుకని మన విదేశాంగనీతిని ఇంతకన్నా వాక్స్పటిక ధృక్పథంలో మనం నిర్ణయించుకోవలసి ఉంది. దానికి వత్తాసుగా, మన వైమానికబలం వృద్ధిచేసుకోవాలి. ఏదేశమూ మనపై దాడి రాసంకల్పించే సాహసము పూనలేనంత ముమ్మరంగా మన బలాలు పెంచుకోవాలి.

ఈ పని మన చేతుల్లో పని. ఇది ఎంత శీఘ్రంలో ఆచరణలో పెట్టే అంత శీఘ్రంలో ప్రపంచంలో స్వేచ్ఛాపిపాసు లందరికీ శ్రేయస్సును కలుగచేస్తుంది. ఈలోపుగా పైదేశాలకు వాగ్దానాలు ఇయ్యటం కొంత ఆపి, ఒక్క సారి సింహాసనలోకనం చేసుకోటం మంచిది. “మన జీర్ణశక్తిని మించి ముద్ద ఎక్కువ తింటున్నామా” అని ఆలోచించుకోవటం అవసరం.

భారత ప్రధానమంత్రి పండిట్ నెహ్రూ లండన్ వెళ్తూ ఢిల్లీనుండి బొంబాయి వచ్చినపుడు 19 వ తేదీన కాంతక్రిక్ విమానాశ్రయంవద్ద బొంబాయి మేయరు, మేరిఫ్, ఇతర మంత్రులు స్వాగతం ఇచ్చారు.

కాత్మేర్

తన్నిదగులకు తిమోమమైనది

గిరిజాక్షి కార్, రాజమండ్రి

దండనాథులు :

సాయణ సాయణాచార్యుడు:

“ఉదయగిరి” ప్రభుత్వము, డగు సంగమునిమూర్తి, ప్రచండనేనాని (క్రీ. శ. ౧౪ వ శతాబ్దము.)
శ్రీ కోన వెంకటరాయశర్మ

చైతన్య మధన విద్యారణ్యుని తమ్ముడు. విద్యా రణ్యునిం బలె నితడు ‘సంగ’ రథినీధపునకు బ్రధానామాత్యు డయి శాత్రువీరుల కంఠంబులన మొనర్చి శత్రుభయంకరుం డయి, పరాక్రమో పేతుం డయి, విఖ్యాతి జెందినట్లు యోగనాథుని ‘యుదాహరణమాల’లోన గంభములబట్టి తెలియనగుచున్నది. ఇతడు వేదవేదాంగవేత్త యగు కరణకమ్మనియోగి బ్రాహ్మణు డగుటయే గాక రాజనీతివేత్తత్వము గల్గిన మంత్రిసత్తము డయి సంగభూరమణునకు సకలశాస్త్రములు బోధించి యుపదేష్టయై విద్యార్థులకు వయి రాజ్యతంత్రము నిర్వహించుచు ద్రోణాచార్యునిం బలె సైన్యమున కధిపతయై రణరంగమున వీరవిహార మొనర్చి శత్రుల బరిహారి రాజ్యమును విస్తృత మొనర్చె నని విదిత మగుచున్నది.

ఇ మ్మ తి మం తు డు శ్రీమతీ మాయణుల పుత్రుడు. యజుర్వేది. బోధాయన సూత్రుడు. భారద్వాజగోత్రుడు. అట్లని ‘పరాశర మాధ వీయమందలి

“శ్రీమతీ జననీ యస్య సుక్తి ర్భార్యయః పితౄ సాయణో యోగనాథశ్చ మనో బుద్ధి సహాదరౌ.”
“బోధాయనం యస్య సూత్రం శాఖా యస్య చ యజుషీ, భారద్వాజకులం యస్య సర్వజ్ఞోహి మాధవః”
అను వచనము లవగత మొనర్చుచున్నవి, ‘మాధవీయధాతువృత్తి’ యందలి.

“అస్తి శ్రీ సంగమక్షౌఢ్రః పృథ్వీతల పురందరః, యత్క్రిమాక్తికాదత్సే త్రిలోక్య ప్రతిబింబ్యతే.”
“తస్య మంత్రిరోరత్న మస్తి మాయణ సాయణః;”
“బాల్యేపి ప్రతిబోధ యస్య విహితం శ్రీసంగమ క్షౌఢ్రపతిం, బోధైకాస్పద సాయణార్య భగవ ద్వాస్యసావతార స్వయమ్,”
...

ఇష్టాః వైష్ణిక భావసంభృత మహాసంప ద్విశేషదయం, జిత్వా చంపనచంద్ర మూర్తిత యశాః ప్రత్యాగత స్సాయణః.
“శ్రీ పూర్వ డక్షిణ పశ్చిమ సముద్రాధీశ్వర శ్రీకంపరాజ సుత శ్రీసంగమ మహారాజ మహా మంత్రిణా మాయన సుతేన మాధవ సహాదరేణ సాయణాచార్యేణ విరచితాయాం మాధవీయా యాం ధాతువృత్తై.....”—అను వాక్యములు విస్తృత మొనర్చుచున్నవి.

సంగముడు యదువంశసంభూతు డనియు, బుక్కరాయల కొమారు డనియు,—గొన్ని శాసనములు వాకొనచున్నవి. ఇతడు ‘సంగ’ నీలయ పత్రనీవాసు డని ‘విద్యారణ్య’ వృత్తాంతమున జెప్పబడియున్నది. అది నరసరాయని పేట కనతిదూరమున గల ‘సంతమానలూరు’ అయి యుండు నని డాక్టరు నేలటూరి వేంకట రమణయ్య ఎం. ఏ., పి. హెచ్. డి., గారు వ్రాసియున్నారు. ఇతని యెన్నదగిన కృత్యము లగపడకుండుటచే సామాన్య డనియే తలప నగును. సంగమున కైదుగురు కొమార్లు. వీరిలో హరిహర బుక్కరాయ లను వారలే ప్రసిద్దులు. వీ రిద్దఱు నాకొలమున నేకవృత్తాధిపతయై యుండిన కాకతీయ ప్రతాపరుద్రదేవు నాశ్రయించి తమకు దగిన యుద్ధోగరక్షామర్యాదల నందుటకు నోరుగంటికిం జని యాతని యనుగ్రహ మునకు భాజనులై కోశాగార ప్రవీణర పదవుల బడసిరి. క్రీ. శ. 1884 వ సంవత్సరము నాటి యొక శాసనమున కాకతీయరాజ్యాంతర్గతమైన యుదయగిరి సీమలో బుక్కరాయ లా ప్రాంతీ

యమును బరిపాలించుచుండి నట్లు లంగటవలన నంతకు ముందె వారు ప్రతాపరుద్ర మహీపాలుని కొల్లవ నుండి రనియే యగపడు చున్నది. కాని వారతని కొల్లవన బహుకాల ముండి యుండలేదు.

తురుష్క దండయాత్రలచే రాజ్య విస్తరము దట్టస్థించి డక్షిణాపథ మంతయు యవనా క్రాంతము కాగా నక్కాలమున డక్షిణాపథము నేలుచున్న హైందవరాజవంశములు నాలుగు. అందు మూడు రాజవంశము లంతరించినవి. క్రీ. శ. 1295 దవ సంవత్సరమున దేవగిరి ముఖ్యపట్టణ ముగా నేలుచుండిన రామదేవరాయలు ముమ్మర తురుష్కులకు నోడి యల్లాయుద్దీనున కరిగా పయ్యెను. అతని యనంతర మా దేవగిరి రాజ్యము దిల్లీశుని భుజాదండమున కంకితమై తురుష్కులకు గేంద్ర మయ్యెను. క్రీ. శ. 1810-14 సంవ త్సరముల నడుమ డక్షిణాపథస్థ హిందూరాజన్య లందఱును యవనలకు మా ట్రొడ్డజాలక శరణు వేడి యంకితులయి తమ రాజ్యముల నిలువంబెట్టి కొనిరి. ఇ య్యేర్పాటు దిల్లీశుల సామ్రాజ్య బల దర్పములు సాగునంతవఱకు, ననగా గ్రీస్తుశకము 1820 వ సంవత్సరమువఱకు జరగినది. ఆవల దు గ్గ కు వం శ జా లు సా మ్రా జ్య ము గైవస మొనర్చుకొనిరి. క్రీ. శ. 1826 వ సంవ త్సరమున మహమ్మద్ బిక్తుల్లకు ‘ఓరుగల్లు’ పయి స్తండెత్తి దానిం బట్టికొనియెను. ఆవల మధుర పాండ్యరాజ్యముల గెలుపొంది దిల్లీ సామ్రాజ్యమున విలీన మొనర్చుకొనిరి.

ఇట్టి పరిస్థితులలో నోరుగల్లునం దుండుట మంచిది గాదని తలచి హరిహర బుక్కరాయ లిరువురను బ్రతాపరుద్రుని యుద్ధోగము గొంద ఱును యోజనాపరంపరల జిక్కికొనిరి. కాగా మహమ్మద్ బిక్తుల్లకు వీరిపై ననుమానించి తమ మతమున గలియవలె నని బలాత్కరింప మొద లిడియెను. అట్టి సమయమున దురకల యేల్వ డికి రాని తావులకుం జన నిశ్చయించి కంపిలి, హోయిసల రాజ్యములవంకకు దృష్టి నిగుడ్చి దాపున నున్న ‘కంపిలి’ రాజ్యమునకు బఱుగు వాటి యధిరణిధపు డగు రామనాథుని నాశ్రయించి, తద్రాజకుటుంబ కన్నియల బరిణయ మొనర్చుకొని, మూడు వాలు గేడులు మాత్ర మచట నివసించిరి.

ఆవల యవనుల యొత్తిడి యధికమై వారు జేశాంతరు లగుట దట్టించినది. క్రీ. శ. 1825 దవ సంవత్సరమున దిల్లీశు డగు ఫియానుద్దీన్ కుల్లకు చనిపోయి యాతని కొమారుడు మహమ్మద్ బిక్తుల్లకు రాజ్యమునకు వచ్చి ‘కంపిలి’ రాజ్యనిర్మూలనమునకు దారులు వెదక నారంభించెను. తదధిపతు లగు కంపిలిరాయలు తొలుత దేవగిరి ప్రభూత్వంబు లగు రామదేవరాయల సేనాధిపతియై హోయిసలలతోడి యుద్ధములలో నద్వితీయ పరాక్రమము నగపఱచినవాడు. ఆవల రామదేవరాయలు అల్లాయుద్దీనున కోడి యాతని కరిగాపయినది మొదలు ‘కంపిలి’ నగరమును రాజధానిగా నేలుచుండెను. ఇతని కొమారుడే రామనాథుడు. యవనులు వాడు నేయుచుండిన హిందూధర్మమును సంస్కృతిని బరిరక్షించుట కయి యీ రామదేవరాయ రామనాథులు దీక్ష బూనిరి. అక్కడ దురకలచే నిడుముల బడలేక యంగలార్పుచుండిన వారి కందఱకు వీ రాశిత పారిజాతు లయి దిల్లీశుని సేనావాహినుల ననేక సారు లడ్డగించి, మల్లికార్జునవంటి ప్రచండ వీరుని బరాభూతు నొనర్చి, విక్రమించిరి. 192 కాగా, దిల్లీశుని క్రోధానల జ్వాలలకు గంపిలి రాయడు గుటియగుటలో విచిత్ర మగపడెను.

మహమ్మద్ బిక్తుల్లకు మేనయత్త కొమారు డగు బహాయుద్దీన్ గర్వాస్సు డను వీరుడు మొగలాయి ప్రభువులతోడి యుద్ధమున దన మాతులున క థి క మ గ దో డ్పడి నం దు న ద త్కృ త జ్ఞ తా నూ చ క మ గ నా త ని

గృష్టాతీరమందలి గడిదుర్గమున కధిపతిగ నియ మించెనుగాని మహమ్మద్ బిక్తుల్లకు ప్రచండ సైన్యము నాతనిపై బంపి యుద్ధమున నాతని నోడించెను. కాగా; గర్వాస్సు డాతని క్రోధా నలమునకు నింధనమై యటనుండుట మంచిది గాదని తలచి ‘కంపిలి’ రాజ్యము’నకు బఱుగు వాటి కంపిలిరాయని నాశ్రయించెను. అతడును నాశ్రితవత్సలుం డగుట నాతని క్షాత్రయమొసంగి రక్షింతు నని వాగ్దాన మొసగి తుగ్గకుక్రోధము నకు బాత్రు డయ్యెను.

ఇక్కారణములవలన నతడు ‘కంపిలి’రాజ్య మును వటుమాయము నేయదలచి సేనావాహి నుల బంపెనుగాని ముమ్మాటు సులతానుడే యోడిపోయెను. ఆవల ద్విగుణీకృతోత్సాహ మతో బ్రయత్నములతో గంపిలిరాయని నెదు రొనియెను. కాగా; కంపిలిరాయడు గర్వా స్సునకు సాహాయ్య మొసగి ద్వారసముద్రమునకు బల్లారాయని కడకంపెను. ‘కుమ్యు’ముట్టుడి యందు రామనాథుడు వీరశయన మలంకరించెను. కంపిలిరాయలు ఆనెగొందికి బోయెను. ముమ్మర తురుష్కులు వెన్నడిగొని యా దుర్గమును బట్టి కొనిరి. కంపిలిరాయలు నేయునది లేక మంత్రి సామంతాదులతోడను, హరిహరరాయ బుక్క రాయలతోడను శత్రుల పయింబడి నిహతు డయ్యెను. కాగా, హరిహరరాయలు బుక్క రాయలతోగూడ బం దీ య య్యె ను. = పిదప గంపిలిరాజ్య మస్తస్యస్తమయ్యెను. కాని గర్వాస్సు డింకను దుగ్గకుచే జిక్కిలేదు. అతని జంపినంగాని శత్రుశేషము లేకుండ బోదని తుగ్గకు తలంచెను. ప్రబలసేనలతో సర్వసేనాధి పతి ద్వారసముద్రము పయింబడియెను. బల్లాల రాయ డెదిరి బలము నెఱింగి కార్యవాది యగు టచే దన్ను నమ్మియుండిన గర్వాస్సునిబట్టి బంది నొనర్చి, యంకువతోగూడ గంపిలికి బంపి, తాను సులతానుశ్రేయో2భివృద్ధుల నభిలషించు వాడనే యనియు, దన యవజ్జతను మన్నించి రక్షింపవలెననియు, —వేడికొనగా, నత డపై యొనర్చి యుద్ధమునండి విరమించెను. దీనితో హిందూరాజ్యభాను డస్తమించెను. తురుష్కుల రాక్షసకృత్యము లధికము కాజొచ్చెను. హిందు లు జీవనమే దుర్భర మయ్యెను. తురకల వెడల నడచి హిందూధర్మమా సంస్కృతీ పునరుద్ధ రింపబడవలెనను భావములు దిక్కుంటుంబుల వ్యాపిం చెను. ఆంధ్రదేశప్రజల సీతి యిట్లు లుండ బ్రజ లందఱు నేకమై తమ శత్రు లగు తురకల నెదు రొని, పీచ మడించి, స్వాతంత్ర్యభానోదయ మున దట్టించిన విపత్సరస్వరలు కడిచున్నపిదప సుత్యన్నమైన వైదికమును విజయనగరసామ్రాజ్య ముద్ధరించినతర్వాత పరలిన దా త్య ని కు ల లో విద్యారణ్యమాత్యర్థి యు సాయణాచార్యుడును ముఖ్యు లనదగును.

ఇయ్యన్నదమ్ము లిద్దఱును ‘విద్యాతీర్థుని’ శిష్యుచూడామణులు. ‘సర్వజ్ఞ విష్ణువు’ అను నతడు సన్నుతించిన తర్వాత ‘విద్యాతీర్థు’ డయ్యె నని “సర్వదర్శన సంగ్రహ”మందలి.

“పారంగతం సకల దర్శన సాగరాణాం, ఆత్మోచితార్ చరితార్థిత సర్వలోకః, శ్రీ శార్దూపాణి తనయం నిఖిలాగమజ్ఞం, సర్వజ్ఞ విష్ణుగురు షన్వహ మానతో2స్మి.”
—అను వాక్యమును, “వివరణప్రమేయ సంగ్ర హము” నందలి

“యద్విద్యాతీర్థ గురవే శ్రీశూషా న్యా సరోచణే, తదస్త్యేవా భక్తియుక్తా శ్రీ విద్యాతీర్థ పాదరూః”
—అను వచనమును, —దెలుపుచున్నవి. ఇ

విద్యాతీర్థగురవ కంకరానందుడు, భారతీతీర్థుడు, వేదాంతదేశికులు, మాధవ సాయణులు,—అంతే వాసులు. సాయణమాధవుల సతీగలలో వేదాంత దేశికులు మాధవాచార్యుడు సన్నుతించుటకు

బూర్వమే లబ్ధప్రతిష్ఠాడై సత్కృతుల నందు చుండెను. విద్యాతీర్థు ననంతరము కామకోటి వీరమునకు శంకరా నందు డు నిర్మితు డయి యుండెను. మాధవాచార్యుని యుత్సాహ ప్రోత్సాహముల వలన బుక్కరాయలచే బునః ప్రతిష్ఠిత మైన శృంగేరీపీఠమునకు విద్యాతీర్థుడు భారతీతీర్థుని నియమించి యధిష్ఠింప జేసెను. కావున నిమ్మవృద్ధులను మాధవాచార్యునికంటె తెద్దలనుట యథారము. దీనింబట్టి శంకరానంద భారతీతీర్థులు సన్నుతించి యితరుల కుపదేష్ట లుగ నుండు నర్హతనుగూడ బడసి యుండి రనుట సుగ్రాహ్య మగుచున్నది. శంకరానందుడు విద్యా తీర్థు నొద్దగాక భారతీతీర్థు నొద్ద సన్నుతించి నట్లు లగపడుచున్నది. మాధవాచార్యుడు విద్యా తీర్థు నొద్ద విద్యల నేర్పినను దత్తోపదేశము మాత్రము శంకరానందుని దగ్గఱనే పడయగల్గు టచే శంకరానందుడు దేశికుడును, భారతీతీర్థులు పరమ గురువును, విద్యాతీర్థుడు పరమ గురుపాదు లును,—నయి రని తెలియఁదగి యున్నది. మిత్ర మిత్రుడు తనకు ముందె విద్యారణ్యుడు పరాశర స్మృతికి వ్యాఖ్యానమును విరచించె నని

“వ్యాఖ్యాతం చేదం శంఖచచనం విద్యారణ్య శ్రీచరణైః, పరాశరస్మృతి టికాయాం వైత్యక్తద్రవ్యవిభాగకాతే.”
—అను శ్లోకమున జెప్పినాడు. అగుటచే మిత్ర మిత్రు నకు ముందె మాధవాచార్యులకు “విద్యారణ్య”యను సమ్యక్క్రి ఘటిల్లినట్లు లవగత మగుచున్నది.

విద్యారణ్యుడు హుక్కరాయ బుక్కరాయ రెండవ హరిహరరాయలకు కుడిపూజము వోలె నుండి రేచుడేడు లతి నిపుణతతో రాజ్యచక్ర మును నడపుచు మహామాత్యుం డని పేరెన్నిక గాంచుటచే హరిహరరాయల నెఱింగిన వారు కొలదిమందియు, విద్యారణ్యు నెఱింగినవారధిక సంఖ్యాకులు నగుట సామ్రాజ్యమం దంతను విద్యారణ్యుని పేరే నెలకొని యుండె డిది. బుక్కభూపాలుడు మాధవాచార్యుని ‘వేద భాష్యము’ విరచింపు డని వేడగా, దన తమ్ముడు సాయణాచార్యుడు వేదవేదాంగవేత్త, సర్వ జ్ఞుడు, గాన సతని నియోజింపు డని బుక్క భూపాలునితో ననగా, నప్పడు సాయణుని రావించి వేదభాష్యరచనమునకు దొరకొన నొప్పించినట్లు లీ క్రింది—

“సహ్యాహ నృపతిం రాజన్ సాయణార్యో మమానుజః, సర్వం వేత్త్యేష వేదానాం వ్యాఖ్యాతీత్వే నియుజ్యతామ్, ఇత్యుక్తో మాధవార్యేణ వీరబుక్క మహీపతిః, అన్యకా త్సాయణాచార్యం వేదార్య ప్రకాశనే.”

—అనువాక్య మవగత మొనర్చుచున్నది. ‘జైమినియ వ్యాయమాల’ యందు మాధవా చార్యుడు తాను ‘మంత్రి’ నని

“ఇంద్ర స్యాంగిరసో నలస్య సుమతిః తై బ్రహ్మ మేధాత్థి, శౌమ్యా ధర్మసుతస్య వైన్యవృపతే స్వస్యజా నిమే గ్ధాతమః, (22 వ పేజీ చూడుడు)

INSTANT RELIEF SPECIFICS
హైద్రాబాద్ టేలుమందు 5 నిమిషములలో
బాధపోవును సీసా 1 కి ... రు 1
పిల్లల కోరింత దగ్గు 3 పూటలలో తగ్గితీరును. 2
పిల్లల జ్వరం, కడుపుబ్బరం, స్టీను, లీవరు 3
చెముడుక మోఘమైన 40 సం|| ప్రఖ్యాతిమందు. 5
ఉబ్బసం, తుయ, దగ్గు, వగర్పు, ఆయాసం, పిల్లికూతలు 8 పూటలలో గుణం. 10
దాంపత్య విలాసవరని.
(1) స్త్రీలకు తైలం రు 10.
(2) పురుషులకు మాత్రలు 5
మేహవ్రణములు, కుష్టు పుండ్లు 3 రో.
గుణం చూపి 10 రో. పుండ్లు మాని పోవును. 40 దినముల మందు. రు 40
వి. పి. ఖర్చులు రూ 1-0-0 అగును.
డాక్టర్ రత్నం అందు నన్ను.
మలకపేట డిల్లింగ్స్, హైద్రాబాదు. (డక్కా)

మనరాష్ట్రం; మనదేశం:

(5 వేటి తరువాయి)

మిమ్మల్నూ రసీ పత్రికలు వార్తలు ప్రచురిస్తున్నందు వల్ల పరిశీలిస్తున్న పరచా లని కోరాడు. తరుచు మార్పులు జరగడం రాష్ట్రానికి మేము కాదు కాబట్టి, మార్పులకి మూల మేమో తెలుసుకోవా లన్నాడు. అవన్నీ కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఇంటి విష యాలనీ, పరాయి పార్టీలకి చెప్పడానికి వీలేదనీ గోపాలరెడ్డిగారు సమాధానం ఇచ్చారు. కాని నిజానికి కాంగ్రెస్ పార్టీ సమావేశంలోనే ఎవ రైనా అడగడమచక్కన్న వారుంటే గోపాల రెడ్డిగా చేమి సమాధానం చెప్పగలరు?

అసెంబ్లీ నాలుగో రోజులు, కాన్సిల్ రెండు రోజులు సమావేశమయినాయి. అడ్వైజరీ పరి పాలనకాలంనాడు అమలు జరిగిన కొన్ని శాస నాలు, సవరణశాసనాలను తిరిగి అమలు జరప డానికిగాను, మాధవమూర్తిగారు ఒక శాసనం ప్రతిపాదించారు. వాని పరిశీలనకు నెలకొల్పిన నియమించి ఒక్కరోజులో పని ముగించి 22 వ తేదీకి తిరిగి అసెంబ్లీలోనూ కాన్సిల్ లోనూ ప్రతిపాదించారు. ఆ శాసనం ఆమోదం పొందింది.

తరువాత మరిచిన దేవాలయప్రవేశ చట్టాని కొక సవరణ రెండు శాసనసభల్లోనూ ఆమో దించబడింది.

ఈ సవరణవల్ల సేరాల్ని మేజిస్ట్రేట్ల స్వయంగా విచారించడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. తంజావూరు సత్రాలశాసనమీద కొంత చర్చ జరిగింది. పూర్వం తంజావూరురాజులు ఇచ్చిన సత్రపునిగులు మా న్యాయాలను విధియాలూ మొదలైనవానికి వినియోగించడానికిగాను పూర్వపు తంజావూరు సత్రాల శాసనాల కిది సవరణ. ఈ రీతిగా భట్ల దానంచేసిన ధనాన్ని అన్ని కార్యాల కుపయోగించడం ధర్మం కా దని వైద్యనాథయ్యర్ చెప్పారు. మిగతా శాసనాలపైన అంతగా చర్చ జరుగలేదు.

దేశభాంతి రక్షణ శాసనం క్రింద కొందరిని నిర్బంధంలో ఉంచడంలో ప్రభుత్వోద్యోగి గులు సరిగా నియమాలను అవసరించలేదన్న కారణంపైన నలుగురిని విడుదల చేయాలని ప్రాకోర్టు ఉత్తర్వు చేసింది. ఈ విషయమై అసెంబ్లీలో ప్రశ్నల కాలంలో చాలా ప్రశ్నలు వచ్చాయి. తరువాతి ఒక రోజు సాయంకాలం అరగంట చర్చ జరిగింది. ప్రభుత్వోద్యోగులు నియమాల్ని సరిగా అవసరించాలని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వు చేసింది దని మంత్రి మాధవమూర్తి తేలిపారు.

జమీందారి రద్దు శాసనం:

జమీందారిలు, ఈనామల రద్దు శాసనం గవర్నర్ జనరల్ ఆమోదం పొందింది. ఇంక మద్రాసు ప్రభుత్వం త్వరలో అమలు జరప నున్నది. అయితే ఈ శాసనం ప్రకారం కొన్ని కార్యక్రమాల్ని, అనగా నష్టపరిహారం ఏర్పాటు ములో ఎవరిద్యారా చేసించేదీ, మొదలైన విష యాలలో ప్రభుత్వోద్యోగులు అనుసరించవల సిన విధుల్ని ఇంకా ప్రభుత్వం తయారుచేసి శాసనసభలో ప్రతిపాదించవలసిఉంది. వానిని అమలుజరిపే మందు, ముఖ్యంగా నష్టపరిహారం చెల్లింపు, గడలు, అడవులు మొదలైన వాని విషయమై నిర్ణయాల సందర్భంలో ప్రభుత్వ నియమాల్ని తమకు పంపాలని గవర్నర్ జనరల్ తమ ఆమోదపత్రంలో సూచించారు.

హైదరాబాద్ పరిపాలన:

హైదరాబాద్ లో మిలిటరీ ప్రభుత్వం ఇక నుంచి ప్రజాభిప్రాయాన్ని తెలుసుకొని తత్ప్ర కారం పరిపాలించాలని నిశ్చయించినట్లు మిలిటరీ గవర్నర్ మేజర్ జనరల్ చౌదరిగారు ఇటీవల పత్రికాసమావేశంలో ప్రకటించారు.

మాడువారాల్లో ప్రజా నాయకులతో ప్రభుత్వ కాఖలు పదహారంటికి సలహాసంఘాల్ని నియమించగలరని చౌదరి చెప్పారు. ఒక్కొక్క సలహా సంఘంలో అయిదుగురు మొదలు 25 మంది వరకూ సభ్యు లుంటారు. ఈ సలహా సంఘాల్లో రాజకీయ పక్షాలన్నిటికీ ప్రాతినిధ్యం ఉంటుంది.

కమ్యూనిస్టుల్ని గురించి మాట్లాడుతూ వారు కొన్ని మాసాల్లో విజృంభిస్తూ ఉంటారనీ, మరి కొన్ని మాసాల్లో మందంగా ఉంటారని చౌదరి

చెప్పారు వచ్చే వర్షాకాలంలో వారు విజృం భించే సూచనలున్నాయట.

నిమిత్త నియామకం:

కాశ్మీరంలో యుద్ధవిరమణ ప్రతిపాదనల గురించి ఐక్యరాజ్యసమితి కమిషన్ భారత ప్రభుత్వంతోనూ, పాకిస్తాన్ తోనూ చర్చలు ముగించింది. ఉభయప్రభుత్వాలూ తమతమ అభిప్రాయాలు తెలిపాయి. ఆజాద్ కాశ్మీర్ ప్రాంతాల సమస్యపైన సమాధానం కుదరడం అసంభవ మనిపిస్తోంది.

ఉభయపక్ష స్థావరాలకూ మధ్య కొన్ని ముఖ్యప్రాంతాల్ని పాకిస్తాన్ సేనలు ఆక్రమించు కుని, తరువాత ఖాళీచెయ్యడానికి అంగీ కరించాయి. అయితే 80 వోల్ట్ తాత్కాలిక యుద్ధవిరమణ ఒడంబడిక వల్లంఫించి పాకిస్తాన్ సేనలు దాడిజరిపాయి. వీనిని గురించి భారత ప్రభుత్వం, కమిషన్ కు ఫిర్యాదు చేసింది. ఇవి అంత గమనించదగినవి కావని కమిషన్ తీర్పు చెప్పింది. ఇన్ని మార్లు సేరం చేసినా గమనించదగి నవి కావడంలో అగం వారికే బోధపడాలి. ఏదో రీతిగా ఎవరినో ఒకరిని మాయబుచ్చి సంది చేదా మన తలపుతో కమిషన్ పనిచేస్తున్నట్లు స్పష్ట మవుతోంది. న్యాయం, నియమం అంతగా గమనించతగినవి కావని వారి అభిప్రాయం కాబోలు. ఐక్యరాజ్యసమితి ఏ తగుపు తీర్పు డానికి యత్నించినా ఇదే ధోరణి కనపడు తోంది. అందువల్లనే భారతప్రభుత్వం మెత్తిగా ఉండకూడదనీ, నియమాత్మకమణి సహించి ఊరకోరా దనీ కాశ్మీర్ ప్రధాని షేక్ అబ్దుల్లా హెచ్చరించాడు.

యుద్ధవిరమణసంధి కుదిరితేనే గాని ఫ్లెట్ నైట్ జరగడానికి వీలేదు. ఫ్లెట్ నైట్ జరప డానికిగాను ఐక్యరాజ్యసమితి అడ్మిర్లర్ చెప్టర్ నిమిత్తం నియమించిందే కాని ఆతను ఇంకా కాశ్మీర్ రావడానికి సమయం రాలేదు. పరి సితులు చక్కబడి అనుకూలంగా ఉన్నప్పుడు, అంటే కాశ్మీర్, జమ్మూ సంస్థానంలో శాంతి నెలకొల్పబడి, ఉభయపక్షాల్నూ మధ్య యుద్ధ విరమణ సంధి కుదిరినప్పుడు కాశ్మీర్ ప్రభుత్వ ప్రధాని షేక్ అబ్దుల్లా నిమిత్తం నిలవనంపాలి. అంతవరకూ నిమిత్త రావడానికి వీలేదు. ఇప్పు డప్పుడే వచ్చే సూచనలే లేవు.

కామన్వెల్త్ ప్రధానుల సమావేశం:

ప్రపంచంలో నాలుగో వంతు జనాభా బ్రిటిష్ కామన్వెల్త్ దేశాలలో ఉన్నారు. ఈ జనాభాలో అనేకజాతిమతవర్ణాలవారున్నారు వీరి భవిష్యత్తుంబంధభాంధవాల్ని ఏ రీతిగా ఉండాలో నిర్ణయించడానికిగాను 22 వ తేదీ శుక్రవారంనుంచి ఏడుగురు ప్రధానమంత్రులు, ఒక ఉపప్రధాని లండన్ లో సమావేశమయి జరుపుతున్నారు. బ్రిటిష్ ప్రధాని క్లెమెంట్ అట్లీ, భారత ప్రధాని పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ, ఆస్ట్రేలియా ప్రధాని జోసెఫ్ ఛిఫ్లే, న్యూజీలాండ్ ప్రధాని ఏటర్ ఛిఫ్లేజర్, సింహళ ప్రధాని డా|| డాక్ స్ట్రీడ్ థా సేనానాయక పాకి స్తాన్ ప్రధాని లియాఖత్ ఆలీఖాన్, దక్షిణాఫ్రికా ప్రధాని డా|| డేనియల్ మాలా, కెనడా ఉపప్రధాని లెసర్ పియర్స్ గురు వారంనుంచి సమావేశమయి ప్రారంభించారు.

లండన్ సమావేశంలో ముఖ్యమైన సమస్య, భారతదేశాన్ని ఎలాగైనా కామన్వెల్త్ లో ఉంచాలి. బర్మా మాదిరిగా విడిపోకూడదు.

ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికిగాను బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం నలుగురు మంత్రుల్ని కామన్వెల్త్ దేశాలకు శుంపి ఆయాదేశాల రాజకీయ వేత్తలతోనూ, మంత్రులతోనూ మాడుమాసాలు సంప్రదింపులు జరిపింది.

భారత దేశంలో ప్రజాపరిపాలననే (రిప బ్లిక్) ఏర్పడాలిగాని, బ్రిటిష్ చక్రవర్తి ఆధి పత్యానికి తా వుండరా దని జయపూర్ సమా వేశంలో కాంగ్రెస్ సంస్థ ప్రకటించింది. విదేశాంగ వ్యవహారాలలో ఎవరి ఒత్తిడికి లొంగకూడదనీ, ప్రజోద్యమాలకు దోహద మిస్తూ స్వతంత్రతని వ్యవహరించాలనీ జయపూర్ కాంగ్రెస్ ఆదేశించింది. పండిట్ నెహ్రూ జయ పూర్ కాంగ్రెస్ నిర్ణయాలను శిరసా వహిస్తున్నారు. ప్రస్తుత లండన్ సమావేశంలో ఈ ఆదేశాలచే పాటించవచ్చుట్లు ప్రకటించారు. ఇటీవల ఒక

విదేశ పత్రికావిలేఖరి ఇంటర్వ్యూలో ఈ అభి ప్రాయాశ్చి వ్యక్తపరుస్తూ, భారతదేశం రిప బ్లిక్ రాజ్యాంగవ్యవస్థ నెలకొల్పినప్పటికీ, కామన్వెల్త్ లో ఉండడానికి, కామన్వెల్త్ దేశాలలో సన్నిహితంగా సహకరించడానికి ప్రతి బంధకం ఉండవచ్చురే దని పండిట్ నెహ్రూ అన్నారు.

లండన్ ప్రయాణమై వెళ్లేముందు పండిట్ నెహ్రూ ఢిల్లీలో పత్రికాసమావేశం జరిపి, కామన్వెల్త్ ప్రధానుల సమావేశంలో తా నవలంబించ గల విధానాన్ని వివరించారు. భారతదేశం ఏ అగ్రరాజ్య కూటంలోనూ చేరబోదు. ప్రపంచం లో శాంతి సాధనయే భారతదేశ ప్రధానలక్ష్యం. కామన్వెల్త్ లో సభ్యత్వం కలిగి ఉన్నట్లయితే, బ్రిటన్ మొదలైన దేశాలతో ఏర్పడగల మైత్రిని పురస్కరించుకొని శాంతిని సాధించడానికి అధికావకాశాలుంటాయన్నారు.

గురువారానికి లండన్ లో ఆరుగురు ప్రధా నులూ, కెనడా ఉపప్రధాని చేరారు. పాకిస్తాన్ ప్రధానితో విదేశాంగ కాఖామంత్రి సర్ జఫ్రూల్ ఖాన్ కూడా వెళ్లారు.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ కామన్వెల్త్ వ్యవహారకాఖ కార్యదర్శి నోయల్ బేకర్ రోజంతా విమానా శ్రయంవద్ద నిరీక్షించి ఆతిథ్య లందర్నీ ఆహ్వా నించారు. అందరి కంటే ఆఖరున చేరినవారు పండిట్ నెహ్రూ ఈలోగానే మిగతా ప్రధా నులు బ్రిటిష్ ప్రధాని క్లెమెంట్ అట్లీతో ఒక్కొక్కరుగా సమావేశమయి జరిపారు. ఆఖరున పండిట్ నెహ్రూ అట్లీ కలుసుకొని రెండు గంటల సేపు మాట్లాడారు. పండిట్ నెహ్రూతో ఆస్ట్రేలియా ప్రధాని ఛిఫ్లే మాట్లాడారు. కెనడా పూర్వ ప్రధాని (గత సంవత్సరం కామన్వెల్త్ ప్రధానుల సమా వేశంలో పాల్గొన్నవారు) మెకంబీ కింగ్ పండిట్ నెహ్రూకు పియర్స్ ద్వారా లేక పంపారు. మొత్తానికి అందరూ ప్రధానులూ ప్రయత్నించే ఒక్క కార్యానికే. భారత దేశాన్ని కామన్వెల్త్ లో ఉంచడం. అందు వల్లనే ప్రస్తుత సమావేశానికి ప్రధాన పురుషుడు జవహర్లాల్ నెహ్రూ అని బ్రిటిష్ పత్రికలన్నీ చెప్పాయి. సచిత్ర వార్తాపత్రికలు నెహ్రూ చాయాచిత్రాలు పెద్దపెద్దవి ప్రచురించి, అతని జీవితచరిత్రను స్తోత్రపారాయితో సహా ప్రచురిం చాయి. ప్రధానులసమావేశం 22వ తేదీ శుక్రవారం రెండుగంటల సేపు జరిగింది. భారతదేశ పరిస్థితి, ప్రభుత్వ అభిప్రాయాన్ని వివరిస్తూ ఈ సమా వేశంలో పండిట్ నెహ్రూ దీర్ఘవ్యాసం ఇచ్చాడట. తరువాత ఇతర ప్రధానులు తమతమ ప్రభుత్వాల అభిప్రాయాలను వివరించారు. సమావేశానంతరం పండిట్ నెహ్రూ తిరిగి అట్లీతో దీర్ఘకాలం చర్చించారు. ఆ రాత్రి బ్రిటిష్ ప్రధాని అట్లీతో ఆతని ఇంటిలో పాకి స్తాన్, సింహళం, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండ్ ప్రధానుల ప్రత్యేకసమావేశం జరిపారట. ఈ సమావేశానికి భారతప్రధానిగాని, కెనడా ఉప ప్రధానిగాని, దక్షిణాఫ్రికా ప్రధానిగాని హాజరు కాలేదు.

ప్రధానుల వైఖరి:

ఇటీవల కాలంలో కెనడా బ్రిటిష్ కామన్వెల్త్ లో అంత సన్నిహితంగా ఉండటం లేదు. ఐక్యరాజ్యసమితిలోనూ, అమెరికన్ దేశవ్యవ హారాలలోనూ, కెనడా, అమెరికానే (యూనై థెడ్ స్టేట్స్) సన్నిహితంగా అనుసరిస్తోంది. దక్షిణాఫ్రికా జాతీయ ప్రభుత్వం బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం పట్ల కొన్ని విషయాలలో విరోధం వహించింది. బ్రిటిష్ చక్రవర్తిపట్ల దక్షిణాఫ్రికా జాతీయవాద పక్షానికి భక్తి లేదు. అందువల్ల కెనడా, దక్షిణాఫ్రికా లు ప్రస్తుత లండన్ సమావేశంలో నెహ్రూకు తోడ్పడుతున్నవనే చెప్పాలి. దక్షిణాఫ్రికా ప్రధాని ప్రత్యక్షంగా తోడ్పడకపోయినా కామన్వెల్త్ లో రిపబ్లిక్ లకు స్థానం ఉండా లనే వాదిస్తున్నాడు.

ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండ్ ప్రభుత్వాలు మాత్రం ఇంకా బ్రిటిష్ చక్రవర్తిపై భక్తిశ్రద్ధలు ప్రకటిస్తున్నాయి. దీనికి కారణం కెనడా ప్రజల్లో ప్రేమించి ఇటాలియన్ జాతులవారు కూడా అధికంగా ఉన్నారు. ఉన్న బ్రిటిష్ జాతిలో స్కాచ్ జాతివారు అధికం. దక్షిణాఫ్రికాలో జర్మన్ జాత్యభిమానులు

బ్రిటిష్ జాత్యభిమానులకుంటే అధికం. న్యూజీ లాండ్ ఆస్ట్రేలియాలో వాదాపు అందరూ బ్రిటిష్ జాతివాదే. అందువల్లనే భారతదేశం రిపబ్లిక్ గా ఉన్నాసరి ఫరవాలేదు, కామన్వెల్త్ లో ఉండవచ్చని కెనడా దక్షిణాఫ్రికా లు చెప్పతున్నాయి. బ్రిటిష్ చక్రవర్తి వి పత్యాన్ని అంగీకరించాలని న్యూజీలాండ్, ఆస్ట్రేలియాలు కోరుతున్నాయి.

ఇంక పాకిస్తాన్, సింహళాలు. ఈ రెండు దేశాలూ భారతదేశంతో స్వతంత్రించి వ్యవ హరించలేవు. సింహళ రాజకీయవేత్తలు ఆది నుంచి బ్రిటిష్ రాజరికంలో సహకరిస్తూనే ఉన్నారు. సింహళంలో జాతీయోద్యమం ఏదేనా ఉంటే, అది అక్కడ వలసచేరిన భార తీయులదే. తేయాకు, కొబ్బరి బ్రిటిష్ వారి కమ్ముకొని, ఆధునిక విలాసాలన్నిటికీ బ్రిటన్ పైనే ఆధారపడే సింహళం ఆరంభంనుంచి బ్రిటన్ కు మద్దలే. అందువల్లనే బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అందరికంటే ముందుగా సింహళానికి యోమియన్ ప్రతిపత్తినిచ్చింది.

ఇంక పాకిస్తాన్ సృష్టికే కారకులైన బ్రిటిష్ వారిని ఇప్పుడు పాకిస్తాన్ విడిచిపెట్టలేదు. మిలిటరీ బలంతోనే బ్రిటిష్ వారి చేతిలో పెట్టిన పాకిస్తాన్ పరిస్థితి సులువుగా గ్రహించవచ్చు. ఆసికంగా పాకిస్తాన్ ముగడ బ్రిటిష్ పై ఆధార పడుతుంది. భారతదేశంలో ఏ విషయంలోనూ పాకిస్తాన్ పోటీ చెయ్యలేదు. చెయ్యగలదని కలలో కూడా వాదించదు. కాని ఈనాడు ఇటు భారతదేశంతోనూ, అటు ఆస్ట్రేలియాతోనూ శత్రుత్వం సాధిస్తోందంటే దానికి కారణం పాకిస్తాన్ కు బ్రిటన్ అండగా నిలుస్తున్నందు వల్లనే బ్రిటిష్ కుతంత్రాలపైనే ఇంకా పాకి స్తాన్ ఆశలు పెట్టుకొని కాలం గడుపుతోంది. బ్రిటన్ ప్రాపు పోయిన మరుక్షణంలో పాకి స్తాన్ రాజకీయ నాయకులు తమ దుర్మర్తన మానుకొని భారతదేశంతో మైత్రి చూకూరాలను స్వయంగా అరింగగలరు.

ఈ పరిస్థితిలో బ్రిటన్ పాకిస్తాన్, సింహళాలు, ఆస్ట్రేలియా న్యూజీలాండ్ లు ఆంతరంగిక మైత్రి పెరుపుతున్నవి. కామన్వెల్త్ సభ్యత్వానికి బ్రిటిష్ చక్రవర్తిపట్ల భక్తిశ్రద్ధలు ముఖ్యమని ఈ అయిదుదేశాలూ వాదిస్తున్నాయి. ముఖ్యం కాదని మిగిలిన నూడుదేశాలూ వాదిస్తున్నాయి.

నెహ్రూ ప్రతిపాదన:

నెహ్రూ అభిప్రాయం తెలుసుకోగానే ప్రధానులంతా సమస్యకు పరిష్కార మార్గాలు వెతకడం ఆరంభించాడు.

ఆదివారంనాడు తమతమ ప్రభుత్వాల్లో తంతి వాగవద్యారా సంప్రదించారు.

తిరిగి సోమవారం నాడు ప్రధానుల సమా వేశం రెండుమార్లు జరిగింది. ఈ సమావేశాలలో పండిట్ నెహ్రూ కొన్ని సూచనలు ప్రతిపా దించారని లండన్ వార్తలు సూచించాయి. అవి వాదాపు ఈ క్రిందిరీతిగా ఉన్నాయట

1. కామన్వెల్త్ సభ్యత్వానికి బ్రిటిష్ చక్ర వర్తి అధిపత్యం అంగీకరించాలనే వరకు ఉండకూడదు.
2. కామన్వెల్త్ కి ముందు "బ్రిటిష్" అనే మాట ఉండరాదు.
3. కామన్వెల్త్ దేశాల్ని యోమియన్లనిలవరారు (యోమియన్ అంటే రాజా అధిపత్యానికి లోబడిన దనే అర్థం స్ఫురిస్తుంది కాబట్టి
4. రిపబ్లిక్ రాజ్యాంగవ్యవస్థను ప్రకటించే దేశాలకుకూడా కామన్వెల్త్ లో స్థానం ఉండాలి.
5. కామన్వెల్త్ దేశాలమధ్య సహకారం ఉన్నంత మాత్రాన భారతదేశం రిపబ్లిక్ ప్రతిపత్తిలో స్వతంత్రంగా వ్యవహరించడానికి ఆటంకం ఉండకూడదు.
6. కామన్వెల్త్ లో సభ్యత్వం ఉన్నంతమాత్రాన మిలిటరీ ఒడంబడికలో చేరాలనే నిర్బంధం ఉండకూడదు.
7. అంతర్జాతీయ వ్యవహారాల్లో కామన్వెల్త్ దేశాలు స్వతంత్ర విధానాలు అవలంబించే అవకాశం ఉండాలి.

మొత్తానికి ఈ సమస్యపై ఏదో నిర్ణయం ఈ గురువారంలోగా జరుగుతుం దట. ప్రధానుల సమావేశం మరొక్కమారుమాత్రం జరుగవచ్చును.

గనోక్స్
అన్నిసెగలకు గంటలలోగుండు
ఈశ్వరస్వామిరాజమండ్రె

నేటి ప్రపంచం

(9 వ పేజీ తరువాయి)

మైసూర్ నగరంలో మొత్తం 58 మంది సభ్యులు గల సమితిలో అనుకూలంగా కనీసం 38 ఓట్లు యినా రావాలి. కాని ఇండియా, పాకిస్తాన్, ఆరబ్ దేశాలు అట్లాంటిక్ వర్గానికి ఎదురతిరగడం వల్ల అన్ని ఓట్లు ఎవరికీ రావు. రష్యా వర్గానికి ఆరబ్ ఓట్లున్నాయి. ఆరబ్ దేశాలకి 16 ఓట్లున్నాయి. ఇండియా, పాకిస్తాన్ లు వానితో చేరితే వానివలం 24 అయింది. ప్రత్యర్థి వర్గానికి బలం 34 మిగిలింది. అందువల్ల ఆరబ్ రాజ్యాన్ని కూడగట్టుకుంటేగాని అట్లాంటిక్ వర్గానికి విజయం లభించదు. అంటే ఈ వలస దేశాల భవిష్యత్తు ఎటు నిర్ణయం ప్రిదు.

వికటరాజ్యసమితి ఈ మారు ఒక్కవిషయంలోకూడా నిర్ణయం చెయ్యలేకపోయింది. పారిస్ సమావేశంలో మానవసభ్యత్వాలకు సంబంధించిన ప్రశ్న ఒక్కటైనా ఆమోదించబడింది. ఇప్పుడేదీ లేదు.

ఉత్తరాఫ్రికాలోని ఇటాలియన్ వలసల్ని అన్నిటిని తనకే ఒప్పగించామని ఇటలీ కోరింది. ఆంగ్లో-అమెరికన్ రాజ్యకూటం ఒకమాటమీద నిలబడలేకపోయింది. మారు కావాలంటే మారు కావాలని బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్, ఇటలీలు కోరడం ఆంధించాయి. కొన్ని తనకిచ్చి కొన్ని ఇటలీకి వ్యాపిని బ్రిటన్ ఒకరకం పంపకం నూచించింది. అమెరికా సరేనంది.

వలసల్నిటిని వికటరాజ్య సమితి ధర్మకర్తృత్వ సంస్థకు ఒప్పగించాలని రష్యా ప్రతిపాదించింది. ఈ సూచనకి ఇండియా, పాకిస్తాన్, ఆరబ్ రాజ్యాలు అంగీకరించాయి. అందువల్ల ఏ తీర్మానమూ కలవలేదు.

తూర్పు ఇరిట్రీయాలో జనవాక్య నిర్ధారణ చేసి తత్ప్రకారం అవసరమైతే ఎన్నియోపియాలో చేర్చాలనికూడా ఇండియా సూచించింది. ఇండియా సూచనలో ఎనిమిది ముఖ్యముఖ్యాలున్నాయి. 1. వలస లన్నిటికీ అన్యదేశాలనుంచి (అగ్రరాజ్యాలు మినహా మిగతా దేశాలనుంచి) గవర్నర్లను నియమించాలి. 2. ఈ ప్రాంతాల్లో పరిపాలనా నిర్వహణ నిమిత్తం అంతర్జాతీయ పరిపాలనా శాఖోద్యోగ సంస్థను సృష్టించాలి. 3. వికటరాజ్యసమితి ధర్మకర్తృత్వ సంస్థ ఈ ప్రాంతాల పరిపాలనను చేకూర్చేవరకూ ప్రస్తుత పరిపాలకవర్గాలే ఉంటాయి. 4. వికటరాజ్య సమితి రాజ్యాలులోనూ, వలసల్లోనూ పోలీసుల్ని నియమించాలి. 5. ప్రస్తుత పాలకవర్గాలు ఈ కార్యకలాపాల్లో తోడ్పడాలి. 6. ప్రతి ప్రాంత పరిపాలనలోనూ ప్రజలసహకారం లభింపజేసుకోడానికి ఆ ప్రాంతపు వ్యక్తులతో సలహా సంఘాలను నియమించాలి. 7. తరువు పరిశీలక సంఘాలను పంపి పరిశీలించేవి ధర్మకర్తృత్వ సంస్థ ఈ ప్రాంతాల పరిపాలనపై అజమాయిషీ చెయ్యాలి. 8. పడేసి లేక యిరవయ్యేసి సంవత్సరాలకు ప్రతి ప్రాంతంలోనూ పెట్టిస్టెట్ పెట్టి, ఆ ప్రాంతం స్వాతంత్ర్యం కోరుకుంటే, లేక సమాపరాజ్యంగా చేరుతుంటే ప్రజాభిప్రాయం తెలుసుకోవాలి.

లిబియా నంతనీ వికటరాజ్య సమితి స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వాలనీ, రెండుప్రాంతాలను మాత్రం దేశ రక్షణ పేరువలనై తమకు ఇవ్వాలనీ ఈజిప్టు సూచించింది. లిబియా సమైక్యతకు అంగీకరించని ఏ తీర్మానాన్ని ఈజిప్టు అంగీకరించలేదు. మొత్తానికి చర్చ అంతా చూస్తే ఎటు తెగదని తెలిసిపోతోంది. బడివిడిగా ఆయా ప్రాంతాలను గురించి ఓట్లు తీసుకుంటే తూర్పు ఇరిట్రీయాపై ఎన్నియోపియాకోరిక ఒక్కటే చాలామంది ఆమోదం పొందింది. సిరెనేకాపై బ్రిటన్ కు ధర్మకర్తృత్వం ఇచ్చి సోమాలీలాండ్ ను ఇటలీకి ఇవ్వాలనే ప్రతిపాదనకు 17 దేశాలు అనుకూలాభిప్రాయం తెలిపాయి.

ట్రెబిలిసినికూను ఇటలీకి, ధర్మకర్తృత్వ నిర్వహణ కివ్వడానికి 12 దేశాలు అనుకూలాభిప్రాయం తెలిపాయి. ఫెజ్ జెకు ఫ్రాన్స్ కివ్వడానికి 10 దేశాలు అంగీకరించాయి.

తూర్పు ఇరిట్రీయాను ఎన్నియోపియాకు ఇవ్వడానికి మొత్తం చర్చించిన 29 దేశాలలో 21 దేశాలు అంగీకరించాయి.

అందరూ తలొకదారి అవుతున్నారు. అట్లాంటిక్ రాజ్యకూటంలోనే సమాధానం కుదరలేదు.

చివరికి ఈ సమావేశంలో ఏ నిర్ణయమూ జరగడంలే అభిప్రాయం వ్యక్తమైపోయింది. ఇటలీ కలసలు ఎప్పటి మాదిరిగానే ఉండిపోతాయి.

ఆంగ్లో-అమెరికన్ ఆధ్వర్యన పోలిష్ జాతీయ సైన్యనిర్మాణం :

దేశచ్యుతులై పశ్చిమ యూరప్ లో వచ్చి చేరిన పోలండ్ దేశస్థుల్ని చేర్చి, పోలిష్ జాతీయ సైన్యాన్ని నిర్మించాలని బ్రిటన్ అమెరికాలు కృషి చేస్తున్నాయని తెలియజేసింది. జనరల్ ఆంసన్ సైన్యం ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామం ఆరంభమైనప్పటినుంచి ఇంగ్లండు మొదలైన దేశాల్లో ఉండి, అక్కడ ప్రభుత్వాల సహాయంపై పోల్ పోషించుకుంటుంది. ఇంగ్లండ్ లో ఈ దళంవారు ఊరికే తిని కూచుని సోమరులుగా, రాడీలుగా తిరుగుతూంటే బ్రిటిష్ ప్రజలు, ప్రభుత్వం సహించలేక ఈ కార్యక్రమానికి దిగారట. దేశచ్యుతులై పశ్చిమ యూరప్ లో తలదాచుకున్న పోలిష్ దేశస్థుల్ని ఈ సైన్యంలో చేర్చి స్పెయిన్ లో వీరికి శిక్షణ నిప్పిస్తారు. రష్యావిప్లవానంతరం నైట్ రష్యన్ నీ విధంగానే బ్రిటన్ ప్రాప్త అమెరికాలు పోషించేవి. రష్యా అనుమానాలకి, శత్రుత్వానికి అడేమూలకారణం. ఇప్పుడీ పోలిష్ జాతీయ సైన్యనిర్మాణంకూడా అటువంటిదే.

ఆంధ్రులకు జీవనోపాధి (17-వ పేజీ తరువాయి)

ప్రత్యేక శాఖ ఉంది. అక్కడి గ్రామఫోన్ రికార్డులు అమెరికాలో ఎక్కడి గుడ్డివాళ్లకైనా ఉచితంగా సరఫరాచేస్తారు. ప్రపంచసాహిత్యం లోనూ జాతీయసాహిత్యాలలోనూ ముఖ్య భాగాలు చాలామటుకు గ్రామఫోన్ రికార్డులుగా సేకరించి ఆంధ్రులకు విసేందుకు జాగ్రత్త పరుస్తారు. గుడ్డివాళ్లచదువుకు కావలసిన "బ్రెయిల్" లిపిలో గ్రంథాలను ప్రభుత్వమే ప్రకటించి అంధవిద్యాలయాల విద్యార్థులందరికీ ఉచితంగా పంచిపెట్టుతుంది.

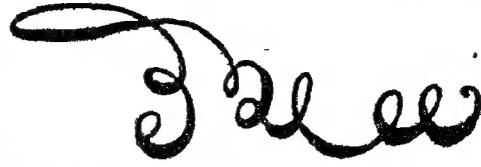
గుడ్డిపిల్లల చదువుకు ప్రతిరాష్ట్రం లోనూ ప్రత్యేకపాఠశాల లున్నాయి. ఇక్కడ తిండి నివాసం విద్య-అన్నీ ఉచితంగానే, ఆపిల్లలకు లభిస్తాయి. కొన్ని రాష్ట్రాలలో, గుడ్డిపిల్లలకు బోధించేయకపూర్వం తలితండ్రులు జాగ్రత్తగా పెంచగలం చుకై వారికి సహాయార్థం, ప్రత్యేక నిపుణులను ప్రభుత్వం వారికి సహాయముగా సమకూరుస్తుంది. గుడ్డిపిల్లలపై చదువులకు, ప్రతిశాఖలోనూ ప్రత్యేకమైన స్కాలర్ షిప్పులు ఉన్నాయి. ప్రయివేటు సంస్థలకూడా, విద్యార్థుల ప్రత్యేక అభిమానవిద్యలకు తగినట్లుగా స్కాలర్ షిప్పులు ఇచ్చేవి ఉన్నవి.

అమెరికాలో చాచాపు 225,000 నుంచి 275,000 చాచా గుడ్డివాళ్లున్నారుని అంచనా వేశారు. ప్రభుత్వమూ, ప్రయివేటు సంస్థలూ కూడా సహకరించి వీరికి సహాయం చేయటానికై కృషి చేస్తున్నాయి. వాళ్ల చదువుకు కావలసిన బ్రెయిల్ లిపి పుస్తకాలను అచ్చు వేసేందుకు, వాళ్లకు కావలసిన వృత్తి కర్మాగారాలను నిర్మించేందుకు, వాళ్ల ఆటపాటలకు విలాసాలకు తగిన సౌకర్యాలు సమకూర్చేందుకు, వాళ్ల విషయాలు తెలుసుకొని ఆరిక సహాయాలు చేసేందుకూ, ప్రభుత్వ సంస్థలూ, ప్రత్యేక సంస్థలూ, వ్యక్తులూ కూడా కలిసి మెలసి పనిచేస్తున్నారు.

13,500 మందికి ఉద్యోగాలు

ఈనాడు 13,500 మంది గుడ్డివారు, స్వయముగా వృత్తులు చేసుకొంటూ, స్వయం పోషకంగా, స్వతంత్రవృత్తులలో నిమగ్నులయి ఎవ్వరికీ భారం కాకుండా, తమ పట్టు తాము పోషుకొంటూ, అవసరం అయితే మరికొందరికూడ పోషించగలగిన స్థితిలోకి కూడా వచ్చారు.

వీళ్లలో 5000 మంది పారిశ్రామిక వృత్తులలో ఉద్యోగాలు సంపాదించుతున్నారు. 1500 మంది, ఫలహారశాల స్టాండులలో ఆపరేటర్లుగా వృత్తులూ, మరి తదితర చిన్న వ్యాపారాలూ చేస్తున్నారు. 1000 మంది ఆఫీసు ఉద్యోగాలలో ఉన్నారు. మరి 1000 మంది పశువుల కొట్టాలలో పనిచేస్తున్నారు. 3000 మంది ప్రత్యేక నిపుణుత్వం కావలసిన ఇంజనీరింగ్ వర్కు సాఫ్టులలోనూ, 2000 మంది కుటీరపరిశ్రమలలోనూ పని చేస్తున్నారు.

ప్రభుత్వమువారి అక్రమాలకు, అవి నీతికి బాధ్యులెవరు? ప్రజలూ, కాంగ్రెసూ?

అయ్యో, ఏప్రిల్ 14 వ తారీఖున హరిద్వార్ బహిరంగ సభలో, రాష్ట్రపతి డాక్టర్ భగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు పుష్యనాసింఛిన పుష్యనాసిం 16 ఏప్రిల్ తారీఖున ఆంధ్ర ప్రభలో ప్రకటించబడినది

పట్టాభిగారి పుష్యనాసింను సంతకం స్వరాజ్యము కావాలంటే ప్రజలందరూ వచ్చే ఎన్నికలు జరిగే వరకు ఓటిక పట్ట ఉండవలసినది అని అన్నారు. వారు అప్పుడు చెడ్డవాళ్లకు ఓటు చేస్తే చెడ్డ ప్రభుత్వము వస్తుంది. లంచాలు పుచ్చుకునే వారికి ఓటు చేస్తే లంచాలు పుచ్చుకునే మంత్రి వస్తాడు అని అన్నారు. అందుకనే, ఓటు చేసేటప్పుడు జాగ్రత్తగా ఓటు చేయాలన్నారు. పట్టాభిగారు, 1946 వ సంవత్సరము ఎన్నికల ముందు కూడా కొన్ని కొన్ని బహిరంగ సభలలో, మీరు రాడీలకు ఓటు చేస్తే, రాడీ ప్రభుత్వము వస్తుంది. గుర్మాగులకు ఓటు చేస్తే గుర్మాగుల ప్రభుత్వం వస్తుంది. మంచి వారికి ఓటు చేస్తే, మంచి ప్రభుత్వం వస్తుంది. కనుక ప్రజలు మంచి విజ్ఞానముతో జాగ్రత్తగా ఆలోచించి యెవరికి ఓటు చేయడమా? అని నిర్ధారణ చేసుకొని ఓటు చేయడము మంచి దని నెలవిచ్చి యున్నారు.

1946 వ సంవత్సరము ఎన్నికలలో ప్రజలు ఓటు యిచ్చినది యెవరికి? మంచి వాళ్లకా? చెడ్డవాళ్లకా? యింత అక్రమ ప్రభుత్వము యెప్పుడుటకు కారకులెవరు? యీ నింద ప్రజలపై మోపు పెట్టు? ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము లేనే లేదు కదా? సర్వస్వతంత్రత కాంగ్రెసుకే యున్నది. ఎన్నికలలో పరిపాలనకు యోగ్యులను గాని, అయోగ్యులను గాని నియమించుటకు కాంగ్రెసుకే అధికారము ఉన్నది. వారు యెవరిని నియమించితే వారిని, ప్రజలకు యివ్వమన్నను, లేక పోయినను, అంగీకరించవలసిందే. కాంగ్రెస్ పూచిక పుల్లను నిలబెట్టితే దానికి మీరు ఓటు చేయవలసినదే నని నాయకులు ప్రచారం చేస్తారు. కాంగ్రెస్ నియమించిన వ్యక్తిపైన ప్రజలకు యివ్వమ లేక, ఓటు చేయక, వ్యతిరేకించిన వారిపైన కాంగ్రెస్ నియమాజిత ప్రకారం క్రమచర్య తీసుకొంటారు. అందుకని ప్రతివారు యివ్వ మన్నను, లేక పోయినను కాంగ్రెసు నియమించిన అభ్యర్థికి ఓటు చేయవలసినదే. ప్రజలకు యెప్పుడూ, స్వాతంత్ర్యము లేదు. ప్రభుత్వ పరిపాలనలో వున్న, కులత్వము, పార్టీత్వము, అన్యాయము, అవినితికి కాంగ్రెస్ సంపూర్ణ జవాబుదారి. ప్రజలెంత మాత్రం కాదు. యీ అన్యాయములు, అక్రమములు సహించలేని ప్రజలు కాంగ్రెసును, దుయ్యబట్టుతూ వుంటే కాంగ్రెసులోని పెద్దలు ప్రస్తుతపరిపాలనలో వున్న అవకతవకలు వొప్పకుంటూ, ఏ దేశమునైనను, నూతనంగా స్వతంత్ర్యము లభించినవాడు యిటువంటి అవకతవకలుండుట సహజమే. యిది ఒక్క భారతదేశములోనే కాదు; యితర అన్ని దేశములలో కూడా యింతే నని సమర్థిస్తారు. ఆది

పిల్లు చేసే పనులు కూడా ఒకరకం అని నియామకం లేకుండా, అన్ని రకాలవృత్తులలోనూ పనితనం చూపించే అవకాశం కలుగుతుంది.

ఈ రీతిగా, గుడ్డితనంవలన, శ్రీవిఠలో క్రుంగిపోయి, "ఇతరులకు భారంగా, మనకూ భారంగా బ్రతుకుతున్నామన్న" సిద్ధిలో వైచ్యుతలో కుములుతూ, గౌరవప్రపత్తులు కోల్పోయిన వ్యక్తులకు, మళ్లీ మానవత్వం సమకూర్చి స్వయంకృషితో స్వతంత్రజీవనం సాగించుకొంటున్న ఆత్మగౌరవాన్ని సంతోషాన్ని వాళ్లకు సమకూర్చి, వాళ్లకు సంతోషం చేకూర్చి పెట్టటమే కాకుండా, వాళ్లను సంఘానికి ప్రయోజనకరమైన భాగస్వాములుగా చేసి, భాగ్యవంతులై ప్రయోజనం పొందుతుంది అమెరికా ప్రభుత్వం.

పిల్లు చేసే పనులు కూడా ఒకరకం అని నియామకం లేకుండా, అన్ని రకాలవృత్తులలోనూ పనితనం చూపించే అవకాశం కలుగుతుంది.

ఈ రీతిగా, గుడ్డితనంవలన, శ్రీవిఠలో క్రుంగిపోయి, "ఇతరులకు భారంగా, మనకూ భారంగా బ్రతుకుతున్నామన్న" సిద్ధిలో వైచ్యుతలో కుములుతూ, గౌరవప్రపత్తులు కోల్పోయిన వ్యక్తులకు, మళ్లీ మానవత్వం సమకూర్చి స్వయంకృషితో స్వతంత్రజీవనం సాగించుకొంటున్న ఆత్మగౌరవాన్ని సంతోషాన్ని వాళ్లకు సమకూర్చి, వాళ్లకు సంతోషం చేకూర్చి పెట్టటమే కాకుండా, వాళ్లను సంఘానికి ప్రయోజనకరమైన భాగస్వాములుగా చేసి, భాగ్యవంతులై ప్రయోజనం పొందుతుంది అమెరికా ప్రభుత్వం.

నిజమే కావచ్చు. కాని సామాన్య ప్రజలకు అంతటి రాజకీయ జ్ఞానము లేనందున అయా దేశములలో జరుగుతున్న పరిపాలనా విధానమును తెలుసుకొనేకే పోవచ్చును. కాని ప్రస్తుతం మన దేశములో జరుగుచున్న అన్యాయములు మాత్రం ప్రజలు సహించలేనే. ఉదాహరణకు లైసెన్సువిధానమును చూస్తే చాలా అక్రమము, అన్యాయము కూడా, ప్రపలనిత్య జీవితావసరకనువులకు కంప్లైట్ పెట్టి వాటికి లైసెన్సులు సృష్టించి, ఆ లైసెన్సులు పరిపాలన చేత ఒడిచిన మహా మంత్రిల చుట్టాలకు, స్నేహితులకు, తమ పార్టీ వారికి, రాజకీయబాధిద్యులని చెప్పకొనే వారికి, హరిజనులకు యిచ్చి పురాతనంగా, తమ తాతతండ్రులనుంచి అదే వృత్తిగా పెట్టుకొని వ్యాపారం చేసి జీవించుచున్న వారికి లైసెన్సులు యివ్వక వారినిత్య జీవితానికే భంగము కలిగించినారు. ప్రజలకు యింతకంటే అసంతృప్తి అన్యాయము యింకేమి కావాలి? యిలాంటి అన్యాయములు యింకా యెన్నో కలవు. యిలాటి పరిపాలన మరి యితర యే దేశములలో వున్నదో తెలియదు. ఈ అక్రమ పద్ధిపాలనా, యీ అవి నీతికి కాంగ్రెసుదే బాధ్యుత. ముమ్మాటికి కాంగ్రెసు పెద్దలకు హృదయపరివర్తన కలిగి, స్వార్థమును వీడి, నిష్పక్షపాతబుద్ధి కలిగిననాడే ధర్మ రాజ్యము గాని, రామరాజ్యముగాని ఏర్పడును.

తెగడ బాలనాగు.

"డాక్టరు" డిప్లొమాలు

ఆర్యా, ఏప్రిల్ మాసం 3 వ తేదీన మీ దినపత్రికలో డాక్టర్ అను బిరుదు ఉపయోగమును గురించి గవర్నమెంటువారి తాఫీదును ప్రచురించి యున్నారు. ఆ తాఫీదు యల్.వి.యం. సంఘం వారి సలహాపైన వెలువడినట్లు సూచించబడినది.

ఆంధ్రలో యల్.వి.యం. వైద్యులు డాక్టర్ అను బిరుదునుకు వార్లకేర్లకూ మధ్య (ఇండి) అనెడి గుర్తును, పేరు అనంతరం వారు పొందిన వట్టాలను వ్రాసుకొనవలె ననీ వుదాహరించబడినది. బి.క్లాసులో రిజిస్టర్ పొందిన దేశీయవైద్యులు డాక్టర్ అను బిరుదును ఉపయోగించగూడదనియు, హాకిములు, వైద్యులు అను బిరుదులను మాత్రమే ఉపయోగించవలె ననియు చెప్పియున్నది.

యల్.వి.యం. సంఘం యిట్టి తాఫీదును యిచ్చుటకు ఎప్పుడును ఈ సలహాను యివ్వలేదు. యల్.వి.యం. సంఘం సలహాపైన యివ్వబడినదనుట సత్యవారము. వాస్తవమేమన, మద్రాస్ మెడికల్ కౌన్సిల్ రిజిస్ట్రార్ గారు, మా సంఘంలో ఒక సభ్యును డాక్టర్ అను బిరుదును పెట్టుకొన్నందుకు, వారిపై ఏలచర్య తీసికొనకూడదనీ హెచ్చరించిరి. దానిపై గౌరవనీయులైన ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగారికి 8-11-48 తేదీన మా సంఘంతరపున ఒక్క అర్జీని పంపియుంటిమి. దానిలో డాక్టర్ అను బిరుదును ప్రతి వైద్యునికి గౌరవార్థము ఉపయోగించబడినదనియు, ఆ గౌరవనీయులైన పదమును అలాపతి వైద్యులకు మాత్రమే గాక ఇతర వైద్యులకుంధరికినీ కూడా ఉపయోగించుటకు అంగీకారము యివ్వవలసినదిగా ప్రభుత్వము వారిని కోరియున్నాము.

అందుమీదట పైన ఉదాహరించిన తాఫీదు వెలువడినది. ఆది యల్.వి.యం. సంఘం సలహాపైన కాకుండా వ్యతిరేకముగా వెలువడినదని దృఢముగా చెప్పచున్నాము. పై తాఫీదు యల్.వి.యం. సంఘంవారిచే ఆమోదింపబడదు.

ఇది, దేశీయ వైద్యులు, ప్రజలలోను కలిగిన అపోహను తొలగించుటకై వ్రాయుచున్నాము. దీనిని మీ పత్రికలో ప్రచురించుటకు ప్రార్థించుచున్నాము.

వై. కొండల్ రావు.

కు పు * బొ ల్లి

వగైరా మేహుమచ్చలు, నెగ, సవాయివాగ్గిలులకు, గ్యూరంటీచిత్తు. క్యాటలాగుఉచితం. జి.వి. రెడ్డి, ప్రాప్రయిబరు. బి. రెడ్డి & కో. (రిజిస్టర్) గోపాలపురం, తూ||గో||జిల్లా.

సాయణ సాయణాచార్యుడు

(19-వ పేజీ తరువాయి)

ప్రత్యక్షమై రంగంపటి సహచరీ
రామస్య ప్రకాశత్యనో,
యద్యత్సయ విభో రథా త్కులగురు
రంభిత్రీ తథా మాధవః" (2 వో 4)

చెప్పికొని యున్నాడు. ఒక దిన నాస్వీతుకి లోనగువానియందు దిట్టయై విజయనగర సామ్రాజ్యస్థాపన మొనర్చు జాతీయ ప్రతిభాకాలి యితడు. ఇంకొకవంక సర్వశాస్త్రజ్ఞుడై, వేదోక్తాన్ని పండితకవి సారస్వతాముడు. శంకర భగవత్పూజ్యపాదులు సనాతనధర్మమతాకాశ మునంచడగభస్తి. విద్యారణ్యుడు తదంబరచుం బిత శీతకరణుడు. శంకరుని ప్రతిభ దుర్నిరీత్యమై యుండ విద్యారణ్యుని ప్రతిభ హృదయంగమమై ముదాపమామై యుప్పివది. సనాతనమతము యవన శుద్ధమును దప్పించి యశేషప్రజల యంతరాత్మల నలరింపజేసినది. కావుననే శంకర, విద్యారణ్యుల యశస్సు విన్నంటిన దనవచ్చును.

అన్యమతవాదాన్ని, విమతప్రకాశన మడంచినం గాని సనాతన ధర్మప్రచారము సాగదని తోచి యిప్పటికి శృంగేరిపీఠమును బునరుద్ధరింప జేయుటయొక్క యయ్యై ప్రాంతముల నెన్నిది పీఠముల నెలకొల్పి, వాని కన్నింటికీని రాజ మర్యాదల గలిగించి, విజయనగరంబున నుండు విరూపాక్షపీఠము నధిష్ఠించెను.

ఇమ్మహానీయ మూర్తి క్రొత్త, స్పార్త, వేదాంత, ధర్మశాస్త్ర, జ్యోతి శాస్త్ర, వ్యాకరణ మీమాంసా వైద్యశాస్త్రములు లోనేగు నన్నివిషయముల పయిం గూడ నుద్గ్రంథముల రచించినాడు. అందు వేదభాష్యము ముఖ్య మైనది. పరాశర మాధవీయము ప్రసిద్ధి నెందినది. పంచదశ, శంకర విజయము, శైవిసీయ న్యాయముల, సర్వధర్మ సంగ్రహములు విద్యనాస్యములు. త్రికాంత మండనం డగు ని బృహద్విద్యగ్రంథాన్ని డగ్నిష్టమాది క్రతువు లానర్పి క్రొత్త స్పార్త కర్మ జ్ఞాన కుశలం డయి తేజరిల్లెను.

ఇమ్మనీయుని సమతమున రెండవ హరిహర రాయలు క్రీ. త. 1886 వ సంవత్సరమున వేద భాష్యవిరచనమున దోడ్పడిన నారాయణ వాజ పేయ యాజి, నరహరి సోమయాజి, పండరి దీక్షితులు, —నను మాపుర పండితులకు భూదాన మొసంగినట్లు (Mysore Arch Report Para 54; 1908.) తెలుపుచున్నది. ఈ కాసనమందె సాయణాచార్యులు నైత మీదానమును బొందిన కరణకమ్మ నియోగిభూసురులలో నొకరు డనియు, నయ్యగ్రహరము నెల్లారు మండలము లోని కాళతి సమీపమున నున్న "బ్రాహ్మణ క్రొత్త" యనియు, —దెలుపబడినది. వేదభాష్య విరచనమునకు సాహాయ్యముగ నిలువది నల్లర వేదపండితుల నయ్యై తావుల నుండి పిలువం బనిచి వారికి దగు వసతుల నుపపత్తుల నేర్పించి రెండవ హరిహరరాయలు గౌరవంపగా, నాతని యజ్ఞ నాదల నిడి వేదభాష్యము నారంభించినట్లు 'యజుర్వేదభాష్యపీఠిక' యందు తెప్పబడినది. మాధవ సాయణుల తండ్రి మాయణుడు 'సంగ' రథినీధవు నొద్ద మంత్రీకేళురు డయి యుండె నని—

"అస్తి శ్రీ సంగమ ట్టాపః
పృథ్వీతల పురందరః,
తస్య మంత్రీ శిఖారత్న
మన్ది మాయణ సాయణః."

—అను 'సర్వధర్మ సంగ్రహ'వాక్య మవగత మొనర్చుచున్నది. కాబట్టి మాధవ సాయణులే గాక వీరి తండ్రియగు మాయణుడును, మంత్రీ సత్తమలే యని తెలియ నగుచున్నది. రెండవ సంగ మహిపాలు నొద్ద సచివోత్తము డితిడు. మాధవాచార్యులు రెండవ హరిహర రాయల దగ్గల మంత్రులంగవుడు. కాబట్టి తండ్రి కొడుకులు మాపురు మంత్రుత్వము నెఱపి రనుట యధార్థము. "దేవ్యవరాధ త్తమాపణస్తోత్రము"న విద్యారణ్యుడు "మయా పంచాశీలే రధిక మపనీ తేతు వయసి"అని చెప్పియుండుటచే నెనుబడియై చేడుల కధికముగ విద్యారణ్యుడు బ్రదికినా డని విదితము కాగలదు. అక్కతన నిమ్మహా నీయుడు. క్రీ. త. 1801 వ సంవత్సరమున నుడయించి క్రీ. త. 1887 వ సంవత్సరమున బంచత్వ మొందె నని గ్రహింపవలెను.

ఇతడు క్రీ. త. 1258 కు సరియగు ప్రతా ప్త్యతి కార్తీకపక్ష సప్తమీదినమున నాశ్రమ స్వీకార మొనర్చి నట్లు లగపడు చున్నది. సాయణ మాధవులకుం బరె బుక్క రాయలకును విద్యాతీర్థులు గురుపాదులే యని

"యస్య నిశ్చయితం వేదా యో
వేదభాష్యకం జగత్,
నిర్మమే త మహం వంజే
విద్యాతీర్థ మహేశ్వరమ్,
తత్కటాక్షేణ తీద్రాపం దధ
ద్భుక్తు మహిషతిః,
అదిశత్పాద శాచార్యం
వేదార్థస్య ప్రకాశనే."

యను వేదభాష్యప్రకమవాక్య మవగత మొనర్చుచున్నది. "హృది సాయణ మాధవోప దేష్టావ్" అను (గురుత్వమాలయందలి 51 దగు నాచార్యరత్నము) చరణమందలి 'ఉప దేష్టావ్' అను శబ్దమునకు వ్యాఖ్యాతలు సాయణ మాధవులకు విద్యాతీర్థులు మాత్రభాష్య శాంతి యొనర్చిరిని వివరించిరి. అ సభూతి ప్రకాశ 12 వ యధ్యాయంతమున "అంతః ప్రవిష్ట శ్వానేతి యోంతర్యామి క్రుతీరతః సోస్తా న్ముఖ్యగురుః పాతు విద్యాతీర్థ మహేశ్వరః" అని విద్యారణ్యమాత్యర్థియే పాత్రుచ్చి యుండుట వలన విద్యాతీర్థలే యతనికి ముఖ్యగురువు లని తెలియుచున్నది.

విద్యారణ్యులు విరూపాక్షమున నొక శంకర పీఠమును నెలకొల్పి పి, యష్టబ్రహ్మచారులకు దుర్యోశ్రమ మొసగి, వారికి అధ్యాత్మవిద్యోప దేశము జేసి, వారి నెన్నిదిపీఠముల నియమించి క్రొత్తస్పార్త ధర్మమును సనాతనాగతాద్వైత మును బ్రతిష్ఠించి రని "గురురత్న మాలా" వ్యాఖ్యాతలు నుడివీరి. శ్రీ చంద్రకేళుర భార తిని శృంగగిరి పీఠమునను, శ్రీ నృసింహభారతిని విరూపాక్షపీఠమునను, —నియమించిరి. ఈ నియో గమున సాయణుని సలహా సాహాయ్యము లన సరము లయ్యెను.

సాయణాచార్యునకు మాయణ, శింగణ, కంపణులు కొమా థ్లండి రనియు, గంపడుకు సంగితశాస్త్ర విశారదుం డనియు, మాయణుడు గద్యపద్యరచనలలో గడు కుశలుండునీయు, శింగ ణుడు వేదవిదుండుండు క్రమ, జట-ఘన, వల్లభుం డనియు, —బ్రత్యహము సంగమహిపాలుని భర్త పార్వత్యమునుండి యింటికి రాగానే యి మువ్వురు కొమాళ్లను విలిచి వారివారి యభ్యుపశివేషముల వల్లనల బిశీలించుచు పార్వ వారాశం చేలుచుండె ననియు, "అలంకార సుధానిధి" యను గ్రంథ మందలి—

"త త్స్యంజయ కంపణ వ్యసనిన
స్యంగితశాస్త్రే తన
ప్రాధిం మాయణ గద్యపద్య రచనా
పాండిత్య మున్నుదయ;
శిఖం దర్శయ సింగణ క్రమ జటా
చర్యాను వేదే ప్రియి,
స్వాకృష్టా సుపాలయక గృహగతః
సమ్మాదతే సాయణః."

అను వాక్యము విస్తృత మొనర్చుచున్నది. సాయణాచార్యుని తమ్ముడు యోగనాథు డనువాడు రామోల్లాసము, త్రిపురజయము, శృంగారమంజరి, మహాగణపతిస్తోత్రము, శారీ నాథాష్టకము, ఉదాహరణమాల, —అను గ్రంథ ముల విరచించినట్లు లగపడుచున్నది. యోగ నాథునకు గురువు క్రీకంరుడని "మహాగణపతి స్తోత్రము" వలన దెలియనగును. సంగమరా త్రాసంగిన క్రీ. త. ౧౩౫౬ వ సంవత్సరము వాటి "విట్రుంట" దానశాసన మీ యోగ నాథునిచే విలిఖియింపబడినది, (Epy, Indica, Vol. 3; P. 28) దీనింబట్టి యితడు కాసనకర్త యనియును దెల్లమగుచున్నది. కాసనానంతరమే యోగనాథుడు పన్ను శిక్షించెను.

విద్యారణ్యమాత్యర్థి గురువరణులగు భారతీ తీర్థులు శృంగేరిపీఠమున నున్న యపుడె ఆ పీఠమున నున్నయపుడె ఆ పీఠమునకు దొమ్మది గ్రామ ముల నీబడె ననియు, విద్యారణ్య ననుగ్రహ విశేషముననే తాను భాష్యము వ్రాయగల్గితి ననియు, —సాయణాచార్యు డుద్ఘాటించినాడు. ఇతడు సంస్కృతభాషకు నెవలేని సేవ

గావించినాడు. మధ్యాచార్యులు, అక్షిభ్యతీర్థ కర సంజాతులు, నగు జయతీర్థ శ్రీపాదార్యులు సాయన విద్యారణ్యులలో వా గ్యాద ము సే సి రనియు, నందు జయ తీర్థులు గలపొంది రని మార్పులును, విద్యారణ్యులే జయించి రని యద్వైతరులును, —జెప్పబడిరి. కాని విద్యా రణ్యులే జయతీర్థులవాదమును దుత్తనియల గావించి జయపతాకను నెలకొల్పె నని యైతిహ్య ములు చాటుచున్నవి. భవతు.

ఇమ్మహానీయమూర్తు తెల్లలును సర్వకళా ప్రపూర్ణులు, రాజనీతివిశారదులు, శౌర్య ధనులు, నై అయ్యై ప్రదేశములకుం జని తమ విద్యాబుద్ధుల, శక్తి సామర్థ్యముల, నగపఱచి యజరామరమగుక్తి నాజ్ఞించిరి.

“సర్వ సుందరి”

(6 వ పేజీ తరువాయి)

నా అంతరాత్మ ఘోషిస్తోంది. నువ్వు చావాలి. చావక తప్పదు. నువ్వు నా సేవ చేశావుగనక, చచ్చేముందు నీ కేమైనా ఆఖరు కోరిక వుంటే నిర్భయంగా కోరుకో,” అంది బేగమ్.

“నేను మృత్యువంటే భయపడను మహారాణి. ఎప్పుడైతే మీ మనస్సులో సందేహం జనించినో, నేను మరి బ్రతికి లాభం లేదు. ఫులే పూర్ సీక్రీలో, అంబరబాయి అని నా స్నేహితురా లుంది. నా శవం అక్కడికి పంపించే ఏర్పాటుచేయండి. హిందువుల్లాగ చితిమీద కాలిపోవాలనుంది. నా శవాన్ని బ్రాహ్మణచేత పంపించండి. ఇదే నా తుది కోరిక. ఇదిగో, ఇప్పుడే మీ ఎదుటనే విషం మింగుతున్నాను.” అంటూ కొంగునుండి విషంపొట్టం తిసి నోట్లో వేసుకుంది. అరగంటలోగా కాళ్ళూచేతులు చల్లబడిపోయాయి. గుండె ఆగిపోయింది. మొహం వివర్ణమైపోయింది—కళ్ళు తేలవేసింది. నూర హాసు ఆజ్ఞప్రకారంగా ఆమె శవాన్ని బ్రాహ్మణ చేత ఫులేపూర్ సీక్రీకి పంపించేసింది.

1625 వ సంవత్సరంలో మహబత్ ఖాన్, జహంగీరుని బందీచేశాడు. జహంగీరుతరువాత ఖుర్రమ్ కే సింహాసనం దొరికేట్లుగా పాదుషాచేత రాయించుకున్నాడు. చరిత్రలో ఇలానే రాసి వుంది. త్వరలోనే, మహబత్ ఖాన్ వలలో నుండి, నూర్జహాను, జహంగీరుని విడిపించుకొని పోయింది. మల్లీ తన అల్లునికి సింహాసన విష్పించాలని ప్రయత్నాలు సాగించింది. అదే సమయంలో జహంగీరు, ముఘల సేవ చేయ వారంభించాడు. అతనికి జబ్బు చేసింది. క్రమంగా అది సా చ్చువసాగింది. గాలి మార్పు కో సంతాపిర్ వెళ్ళే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నయ్. ఈ సంగతికూడా చరిత్రపేజీల్లో వుంది. ఆ సమయంలోనే నూర్జహాను కి ఈ క్రిందరాసిన ప్రకారం వుత్తరం దొరికింది—
రాక్షసీ!

నీకూ నాకూ జరుగుతున్న పంచెం పూర్తయింది. నువ్వు నీ సౌందర్యమందంచేత 'నిర్దోషి' అయిన నా భర్తను చంపించి, విధవనచేశావు నన్ను. నా యవ్వనమంతా వృధా చేశావు. నువ్వు తల్లిని కూతురినండీ, కూతుర్ని తండ్రినండీ వేరు చేశావు. నన్ను నీ పరిచారికగా చేసుకుని, నన్ను ఆవమానించి, నువ్వు తృప్తి పడ్డావు. పిడకె డన్నం పెట్టి నా కెంతో ఉపకారం చేశా ననుకుంటున్నావు గాబోలు. నీచేతనున్న అధికారాన్ని చెడు దారిలోకి త్రిప్పావు. నేను నీ అత్యాచారాల్ని సహించాను. నా మనస్సులోమాత్రం ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలని చాలా కుతూహల పడ్డాను. నామంచి దినాల్ని సర్వనాశనం చేసిందానికి, దాన్ని వృద్ధాప్యంలో ఏడిపించాలని శపథం పట్టాను. నీ మహిళాసన్నుత్వం అగ్ని గోళాల్ని మ్రుంగాను. ఆ అగ్నిగోళాల్నే నీచేత మ్రుంగిస్తాను. నన్ను దోషిగా నిర్ణయించి, మృత్యుదండన విధించావు.

మాయలాడీ! నేను విషం మ్రుంగలేదు. పన్నెండుగంటలవరకూ మనిషిని శవంలా మార్చే మందు నేవించాను. నన్ను కాలృతను. నావాళ్ళు నన్ను తప్పించేశారు. పన్నెండుగంటల తరవాత నాకు చెతస్వం వచ్చింది. మా భీమసేనన్నయ్య ఇంట్లోనేను సురక్షితంగా నున్నట్లు చేశాను. పిశాచి, నీతో ప్రతీకారం తీర్చుకోడానికి

యిన్నాళ్ళవరకూ బ్రతి కున్నాను. ఇప్పుడు నిన్నుదుగుతున్నాను నేను—చెప్ప నీ కేం శిక్ష కావాలి? నువ్వు మృత్యుదండన విధించాలంటావ్. నేను దా న్నొప్పుకోను. అది పనికిరాదు. నువ్వు బ్రతకాలి. జీవిత మంతా గిరిగిలా కొట్టుకోవాలి, గింజుకోవాలి, తన్నుకోవాలి, యమయాతన లనభవించాలి. అప్పుడే నాకు నిజమయిన కాంతి.

ఇదిగో, ఇంకోమాట! నే నేడడిగితే అదిస్తానని యువరాజు ఖుర్రమ్ నాకు వాగ్దాన మిచ్చాడు గాని, నే నడగ నవధరం లేకపోయింది. తనే స్వయంగా నా కూతురు లాల్సిన భారత సమ్రాట్టగా కోరాడు. నాకు మరేంకావాలి! నే నొప్పుకున్నాను. ఖుర్రమ్, లాల్సిన వివాహం చేసుకున్నాడు. ఇప్పుడు నా కూతురు భారత సమ్రాట్టి! మహారాణి! హాహా హాహా! మరి శవారయారో భార్య! నీ కూతురో! జైల్లో క్రుక్కుతుంది. దాని భర్త...నీ అల్లుడు...శవారయారో కళ్ళుపాడిచి, నీ కూతురునుండి వేరుచెయ్యి బడ్డాడు. వాణికూడా చీకటికొట్టో పడేశాం. మాడవే రాక్షసీ! చూడు! ఓ అందాలకుప్ప! సౌందర్యరాశి? చూడు! తమాషా! నువ్వు బ్రతకాలి. ఇదంతా నీ కళ్ళతో చూడు! జహంగీరు అంత్యసమయం దగ్గర కొచ్చింది. నువ్వెంతోసేపు ఉపేక్షించ నవసరం లేదు. అంతా స్వయంగానే చూద్దువుగానిలే.

భావిభారత సమ్రాణ్ణి మహాజనని, సర్వసుందరి.

1627 వ సంవత్సరంలో, కాశ్మీర్ నుండి, జహంగీరు తిరిగి వస్తున్నాడు. దారిలో ప్రాణాలు పోయాయి. ఆ సంగతి మరుగుపరచటానికి, అతని శవాన్ని ఏనుగుమీద కూర్చోబెట్టి నూర్జహాను తీసుకొచ్చింది. గాని, ఎలాగోలాగు అందరికీ తెలిసిపోయింది. ఈ సంగతి ఖుర్రమ్ తో చెప్పాడు మహబత్ ఖాన్. వా ల్లోచ్చేముందు "దాలార్ బఖ్"ని సింహాసనంమీద కూర్చోబెట్టారు. (శహారియార్ నూర్జహాన్ ప్రయత్నాల్ని విఫలం చెయ్యడానికి) ముగల్ రాజ్యానికి ఉత్తరాధికారుల మని ముందుకొచ్చిన వా శృంగేరి చంపబడ్డారు. ఖుర్రమ్ రాగానే దాలార్ బఖ్ పర్షియాదేశానికి పారిపోయాడు. ఖుర్రమ్ 'మహబత్' అయ్యాడు. సర్వసుందరి ఆజ్ఞప్రకారంగా శహిరయారోని గ్రుడ్డివానిగా చేసి బందిఖానాలో పడేశారు. అతని భార్యను కూడా, ఇంకో గదిలో వుంచేశారు. నూర్జహాన్ని 'సజర్ బండ్' చేశారు. సర్వసుందరి కూతురు లాల్, భారత సమ్రాట్టి అయింది. ఈవేళేలేవరకూ, ఆమెయొక్క స్వల్పలిచ్చిన్నం 'తాజ్ బీబీ కాజా' అనే పేరుతో ప్రఖ్యాతి జెందింది.

ఆఖరుసారి సర్వసుందరి, నూర్జహానుదగ్గర శిల్పి నమస్కారం చేసింది. "అభీష్ట్యురాలా, ఇది చూడటానికేనా బ్రతికున్నావ్? ఈవేళ నీ కళ్ళల్లో, ఆశ్రుధారలు చూసి, నా హృదయాన్ని చల్లారింది. మరెప్పుడూ నీ మొహం చూడను. ఇప్పటికే నా నీకుబు దొచ్చిందా? గ్రహించగలిగావా? ను వ్వందంగా నున్నావేనే గర్వంచేత ఎంత పెద్దనేరం చేశావో? నిర్దోషుల్ని నాశనం చేసే, ఈ అందం ఒక అందమేనా? ఎందు కొచ్చిన సౌందర్యం? ఘా... ఘా..."అని ఉమ్మేసింది. ఆమె తన ప్రతిజ్ఞ నెరవేర్చుకుంది. ప్రతీకారం తీర్చుకుంది. నూర్జహాను మొహ మె తలేదు. కళ్ళు కిందికి దాచేసింది ఆమెకళ్ళలం ఆశ్రుధారలు ప్రవహించాయి.

తరువాత సర్వసుందరిని మ రెవ్వరూ చూడలేదు. మల్లీ ఆమె బరవాన్ కెళిపోయిం డ్డ కొంతమం దంటారు. అక్కడ భగ్నావశేషమై తన పతి యింట్లో ఆమె 'సతి' అయిం దంటారి కొంతమంది, ఇంతే.

నారసింహలేహ్యము
• బంగారు చేర్చబడినది. మేహము. వి కాక, వివృతమ. శుక్లవస్త్రమును హరించి బలమును కాంతిని వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—
20 టు 40 డబ్బి రు. 3-4-0 పోస్టేజీ 10 పి.
పి. సి. ఏ. ఓ కంపెని. పెరిదేవి-నెల్లూరు జిల్లా.
బ్రాంచి: 7 సీనుమొదలి పిడి, మద్రాసు.

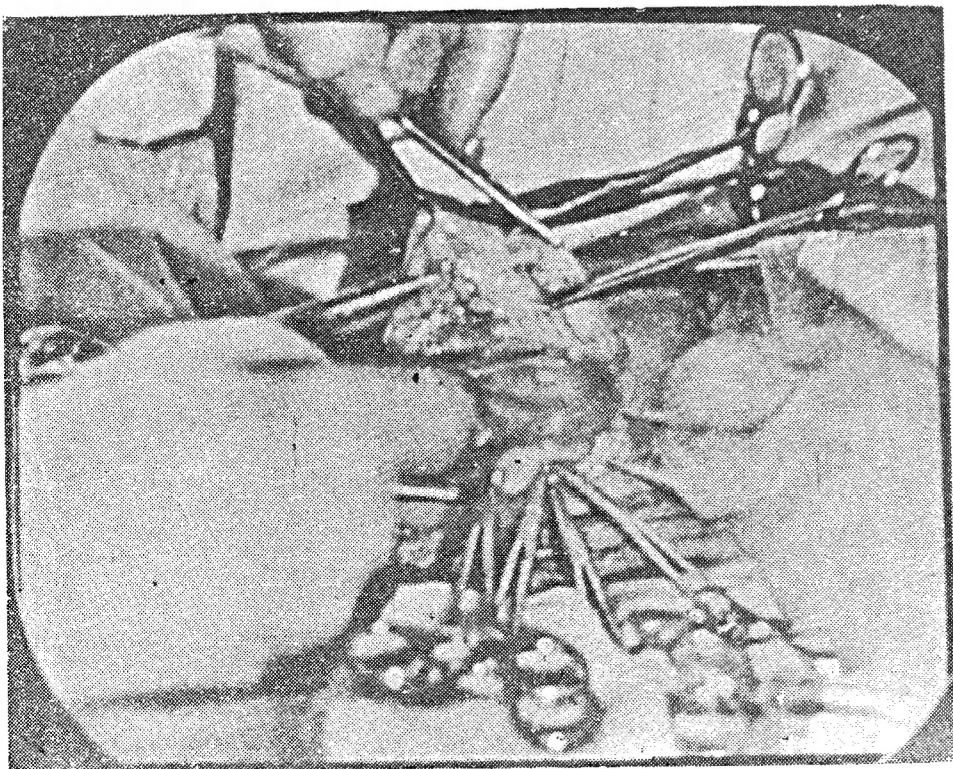

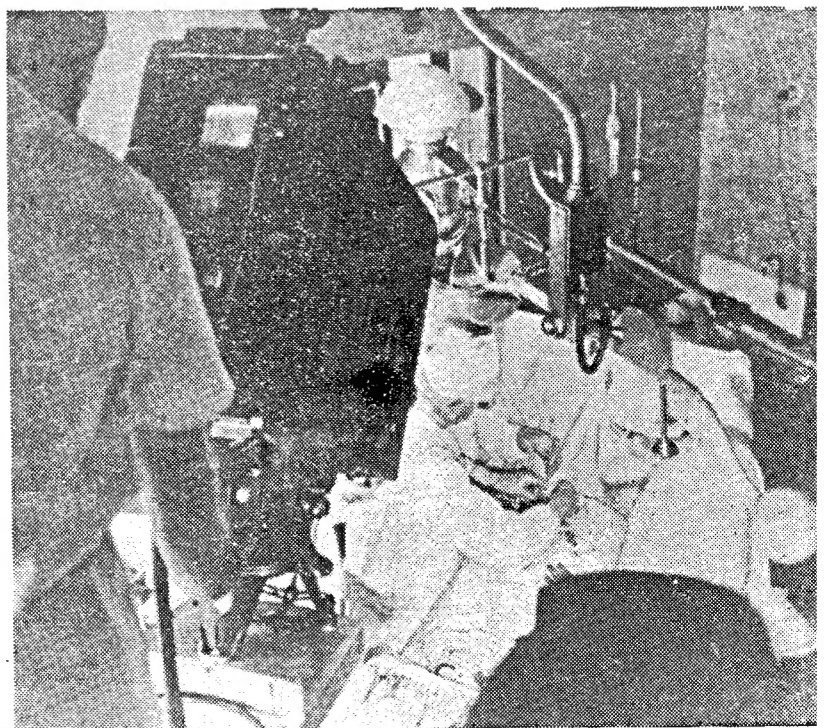
ప్రేక్షకులు

‘టెలివిజన్’లో శస్త్రచికిత్స ప్రదర్శనం

సెయింట్ మేరీ ఆసుపత్రిలో జరిగిన ఒక శస్త్రచికిత్సను 500 మంది సుప్రసిద్ధ అమెరికన్ డైగ్నోస్టిక్ శాస్త్రజ్ఞులు 5 మైళ్ల దూరాన కీల్ అడిటోరియంలో ఆసీనులై “టెలివిజన్” వారి కరాలద్వారా చాలా చక్కగా చూడగలిగారు. ప్రత్యక్షంగా దగ్గరనుండి చూసినదాని కంటే టెలివిజన్ ద్వారానే తమకు శస్త్రచికిత్స స్పష్టంగా కనబడిందని వీరు చెబుతున్నారు.

టెలివిజన్ ద్వారా శస్త్రచికిత్స దృశ్యము.

శస్త్రచికిత్సను టెలివైజ్ చేస్తున్న దృశ్యము.

విజ్ఞాన విశేషాలు:

మన మలేరియాదోషకన్న కూడా ఆఫ్రీకాదీవులలో టైఫిడ్ ఈగ బహు భయంకరమైన బాధ్యాలను తెప్పిస్తుంది. ఈ ఈగకాటకల్ల పక్షపలకు దొమ్మతగిలినట్లు ప్రాణాంతకమైన వ్యాధులు సంభవిస్తాయి. దీన్ని జయించేందుకు వివిధదేశాల శాస్త్రజ్ఞులూ వెస్టుఇండిస్ లో సమావేశమై తరుణోపాయాలు కనుగొంటున్నారు. వీళ్ల కృషి ఫలిస్తే ఆఫ్రీకాలోనూ, తక్కిన ప్రపంచమంతటా, మనాళులుగా ఉన్న భూములను సాగులోకి తేవటం సులువౌతుంది.

బ్రిటిష్ కంపెనీలు “ప్రపంచాన్ని” ప్రపంచాని కమ్ముతున్నాయి. విద్యాశాలల కవసరమైన ఈ భూగోళాలను ఫ్యాక్టరీలో మొత్తంగా తయారుచేశాకకూడా, చేతిపనితనం చాలా చూపించాల్సి ఉంటుంది.

ఉత్తమ శైవమత గ్రంథము పండితారాధ్య చరిత్ర

పాల్కురికి సోమనాథకవి రచించిన ఉత్తమ ద్విపద కావ్యము. డా॥ చిలుకూరి నారాయణరావుగారిచే పరిష్కరింపబడినది. దీక్ష, పురాతన, వాద, మహిమ, పర్వతములను అయిదు ప్రకరణములును ఒకే సంపుటమున గలవు. ఇంత నిర్దుష్టముగ ఈ గ్రంథము నిదివర కెవ్వరును ప్రచురించి యుండ లేదు. నారాయణరావుగారు రచించిన అమూల్యమైన పీఠికకూడ కలదు.

వెల రూ 5-0-0.

స్వకింగు, పోస్టేజి రూ. 1—4—0.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, పో. బా. 212, మద్రాసు

శ్రీమద్భగవద్గీత

సంస్కృత మూలము, తెలుగున టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ వివరణములు గల 400 పుటల గ్రంథము. గీతాధ్యయన పరులకు మిక్కిలి ఉపయుక్తమైనది.

ఖద్దరు బైండు.

వెల రూ 4-0-0 లు.

తపాలా ఖర్చు అ. 0-9-0.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

పోస్టుబాక్సు 212,

మదరాసు 1

తెలుగు మెఱుగులు

గ్రంథకర్త: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు

తెలుగుదనము, తెలుగుసంప్రదాయాలు, తెలుగుభాష అవతరించిన విధము, తెలుగు తేటదనము, తెలుగు కవితా పారమ్యము, ప్రాచీన గ్రంథాల పలుకుబడికి మనపై చెల్లుబడి, విలక్షణమైన మన అరసున్న చరిత్ర, వింత వింత నిఘంటువులు, మన గ్రంథాలలో గ్రంథములు, అవీ ఇవీ, ఇంకా తెలుగులో ఉన్న ఎన్నో మెఱుగులను చూపెట్టుచున్న వ్యాసముల సంపుటి. శాస్త్రీగారి పాఠిక ముప్పయి సంవత్సరాల సాహిత్య కృషి ఇందులో మూర్తీభవించియున్నది. ఆంధ్రాభిమానముగల వారందఱు అవశ్యము చదువవలసిన గ్రంథము. ప్రతులకు ధ్వజపతకము.

వెల ౨ రూ.

తపాలాఖర్చులు ౭ అణాలు

ఆంధ్రగ్రంథమాల

పోస్టు బాక్సు నెం. 212, మదరాసు 1.

కళాప్రపూర్ణ

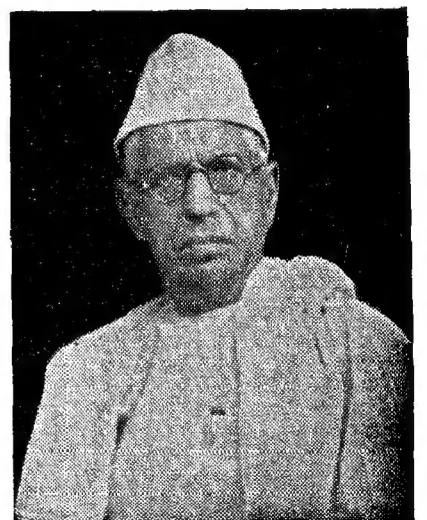
కీ॥ శే॥ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారి

ఉత్కృష్టరచన

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్ర

సరికొత్తపద్ధతిని, సంగ్రహ రూపంలోనడిచిన సమగ్రసమీక్ష. వెద్యోంక్ష వాఙ్మయచరిత్రకు విశుద్ధదర్పణం. పాతచరిత్రల నన్నిటిని అవలోడనచేసి, సమన్వయించి క్రోడీకరించిన సిసలయిన చరిత్ర.

శాసనాలలోనూ వాటిలోనూ అవ్యక్తస్వరూపంలో ఉండి ఉండి, నన్నయధర్మమా అని ఒక్క ఊపున దివ్యాకారంతో బైటపడి, నానాటికి నవనవోజ్వలంగా వికసించిన మన వాఙ్మయం పోయిన పలుపోకడలను పోడిమితో చూపెట్టజాలిన ఉత్తమ గ్రంథం.

వెల రూ 2-0-0 లు, తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రగ్రంథమాల